

A genfi felelősség

A jugoszláv kormány beadványa, melyet a Nemzetek Szövetségének tanácsához intézett, legelső sorban is a felelősség kérdésének tisztázását kívánja a marseillei tragikus esemény ügyében. Kit terhel a felelősség a gyilkosságokért, amelyeket talán francia rendőrség megakadályozhatott volna, ha hivatása magaslatán áll, hiszen a tragikus sorsu Alexander jugoszláv király, valamint Barthou francia külügyminiszter nem első ízben tartózkodott külföldön: miért éppen Marseilleben történhetett meg mindaz a jövátéhetetlen bűncselekmény, amely revolverdördülésekkel kavarta fel Európa nyugalmát?

A genfi felelősség-kutatók munkájára vonatkozólag egyelőre csak egyetlen egy konkrét adat áll a közvélemény rendelkezésére. Az a mondat ugyanis, amely a jugoszláv beadvány második kívánságát fejezi ki annak érdekében, hogy a Nemzetek Szövetsége indítson nemzetközi eljárást a politikai menekültek jövőbeli bűnös összeesküvéseinek megakadályozására. A világpolitikai érdekeltségek sajtóinak sugalmazásaitól és befolyásolásaitól eltérőleg, ez a mondat, amely azzal biztat, hogy valóban komoly törekvés vezeti a jugoszláv kormányt elhatározásában: nem háborús feszültség előidézése a célja, hanem éppen ellenkezőleg: a béke és a konszolidáció életlehetőségeinek egy újabb intézményes biztosítása.

Hiszzen mindenki tudja, nemcsak Európában, hanem az egész földkerekségen, hogy milyen nagy veszélyt, állandó izgatási lehetőségeket rejt magában az a tény, hogy a háboru-utáni politikai változások önkéntes és kényszerű menekülteji valósággal elárasztották az egymással szomszédos államokat és nemcsak a közélet nyílt területein, hanem földalatti mozgalmakban is megkezdtek szervezkedéseiket. A genfi felelősség-kutatók, ha céljukat valóban el akarják érni, nem hagyhatják figyelmen kívül az emigrációs hullám általános jelenségét éppen annak a Középeurópának területein, ahol a legtöbb általános kérdés és probléma torlódott föl az elmúlt évek folyamán. Kétségtelen, hogy nem a szellemi munkaterületek emigránsai gyártják a politikai merényletek pokolrépeit: a földalatti mozgalmak közelebbi rokonságot mutatnak a közép-kor kalóz-bandáival, mint azoknak tömegeivel, akiket politikai kényszerek távolítottak el eredeti helyeikről. Am azért, hogy még ma is létezhetnek ilyen törvényen-kivüli szövetkezők; azért, hogy még ma is ezerszámra élnek emberek más államok területén, akiket saját államuk száműzött, vagy akik saját államukból menekülni kényszerültek: azért a tényért bizonyos mértékben éppen ott felelősek, ahol a felelősség-kutatás megindult: Genfben.

Ma már alig van olyan része a marseillei merénylet előzményeinek, amit ne ismerne a közvélemény. Tudjuk, hogy mi az az ORIM és tudjuk, mi az USTASA. Ismerjük annak a másfél évtizedes politikai elégedetlenségnek redőit is, amely annyi jugoszláv kormányt felforgatott már a horvát-szlovén kérdések kapcsán. Értésülhettünk róla, hogy a macedon terrorszervezetek emigrációs sejtjeiben hogyan indult meg a munka, hogy Zürich pályaudvaráról elindulhasson a merénylők társasága, hogy a belga fővárosban kimondott halálos ítéletet Evianon, Párison és Aix en Provence-on át, Marseilleben végrehajtsa Petár Georgiev, a gyilkos, Hamis magyar és cseh

utlevelek, német fegyverek adtak alkalmat különféle kombinációkra a nyomozás során, amelyet bizonyos érdekek szolgálatában működő sajtóorgánumok oly alaposan igyekeztek kihasználni a tömeglélek mérgezésére. Ezt a munkájukat az a tény is elősegítette, hogy az összeesküvők különféle álneveket használtak. A gyűlölet-sajtó és a hadiszerczernek nyomtatványai azonban mégsem érhették el céljukat: a szenvedélyek robbanásig való fel-fűtését. A felelős nagyhatalmak irányítócentrumaiig nem csaphattak fel a felkorbácsolt izgalmak hullámai és a nyugati külügyminisztériumok nem felelték meg el, hogy alig husz év telt el csupán azóta, hogy sikerült háboruba-kergetni az embermilliókat néhány bűnös revolverlövessel. És ez alatt a husz esztendő alatt senkinek sem ment olyan jól a sora, hogy most máról-holnapra újra meg lehetne kockáztatni a nagy sötétségbe-ugrást,

Tatarescu miniszterelnök:

A közeljövőben nagy harcok várhatók a parlamentben

Titulescu a Jugoszlávia-jegyzék ügyében Genfbe utazott — Megtörténtek a választások a Kamarában és a szenátusban — A két Ház ülészakát november 26-ig elnapolták

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt 11 órakor a miniszterelnökségen az országos liberális párt megyei tagozatainak elnökei ülést tartottak, amelyről a következő szövegű kommunikét adták ki:

— Dinu Bratianu megállapodott a többséggel a kormány munkájára vonatkozó együttműködéséhez szükséges módozatokban. Majd felkérte a parlamenti tagokat, hogy november 26-ig, a parlamenti szünet alatt látogassák meg megyéiket és buzdítsák a lakosságot kölcsönjegyzésre. Ezután Tatarescu miniszterelnök kérte a megyei szervezetek elnökeit, hogy biztosítsák a parlamenti tagok megjelenését a parlamenti üléseken, ami különben kötelességük a kormánnyal szemben.

A közeljövőben ugyanis olyan harcok várhatók a parlamentben, amelyek felkeltik a szükségessé teszik az erők alapos összefogását.

A miniszterelnök bejelentette, hogy a miniszterek hetenként legalább egyszer értekezletet tartanak a pártszervezeti elnökökkel, hogy a fontosabb helyi problémákat megtárgyalják. Tatarescu végül bejelentette, hogy november 21-én Floricán gyásztisztviszletet tartanak I. C. Bratianu elhunytá hetedik évfordulója alkalmából.

A Kamara mai ülése

Titulescu egyébként ma Genfbe utazott. A külügyminisztert a határig Savel Radulescu kísérte el. Titulescu hatfőn elnökölni fog a kisantant külügyminisztereinek értekezletén, amelyen a marseillei merénylet ügyében készített jegyzék benyújtásáról lesz szó.

A Kamara ma délutáni megnyitása előtt a kormánypárt értekezletet tartott Dinu Bratianu elnöklete alatt. Az értekezleten a tisztikar megválasztásánál tanúsítandó pártfegyelméről volt szó

a pénz és az emberlételek milliárdokra-rugó pocskolását.

Talán a legjobb pillanatban érkezett Genf-be a jugoszláv kormány beadványa, hogy a nemzetközi együttműködés aeropágia tisztázassa végre a fertítésektől és gyanúsításoktól mérgezett helyzetet. Amelynek megtörténte után a szövetséges hatalmak határozásának arról is, miként akadályozhassák meg egyöntetűen a hasonló merényletek megismétlődését. Bármily nagyjelentőségű problémája is lehet a délszláv királyságnak a horvát-szlovén kérdés: ennek megoldatlansága miatt nem fordulhat fel ismét Európa békéje és nem omolhat össze mindaz, ami a nemzetek együttműködése érdekében épült fel eddig az utóbbi másfél évtized alatt. A genfi felelősség így, ebben az értelemben tehát tulajdonképpen Genf felelősségére egyszerűsödik: a Nemzetek Szövetsége a jugoszláv beadvány elintézése alkalmából fog dönteni arról, hogy milyen módon tudja megőrizni Woodrow Wilson szellemi hagyatékát, a nemzetek tényleges együttműködésének akarátát a béke érdekében. A jövőendő érdekében, amelyért Genf a felelős. (J.)

A parlamenti ülés megnyitása után sor került a választások megejtésére, amelynek eredménye a következő: Alelnökök: Fotino Gheorghe 124 szavazattal, Stanescu Iustin 123, Mosoiu Tiberiu 123, Mircea Djuvara 119, Barca Vasile 118 és Cornel Cornean 114 szavazattal. Ugyancsak megválasztották a kvestorokat, valamint a jegyzőket is. Ezután a választási bizottság megválasztása következett. A választások lezajlása után az elnök

a parlament ülészakát november 26-ig napolta el.

A szenátus ülésén ugyancsak sor került az alelnökök választásának megejtésére. Alelnökök lettek: Alimenesteanu, Purcereanu, Ciugureanu, Boerin és Hetman. A szenátust szintén 26-ig napolták el.

A nemzeti parasztpárt a kormány ellen

A nemzeti-parasztpárt parlamenti csoportja ma Mihalache elnökletével ülést tartott, amelyen Maniu is résztvett. A pártelnök ismertette a politikai helyzetet és hangsúlyozta, hogy a nemzeti-parasztpárt hiú maradt magához és nem akart kimondott ellenzéki politikát folytatni. A Skoda-jelentés nyilvánosságra hozatala után azonban kötelessége a párt tekintélyét megvédeni. Az ülésről egyébként hivatalos jelentést adtak ki, amely támadja a liberális-pártot és a kormányt és megállapítja, hogy

a nemzeti-parasztpárt tagjainak kötelességük küzdeni a kormány ellen.

Ami a Skoda-ügyet illeti, amelynek vizsgálatát éppen a nemzeti-parasztpárt tagjai szorgalmazták, megállapítják, hogy Bentoiu előadó jelentése pártszervezletől fűtött és különböző sugalmazásokra jött létre. Ennek a poli-

tikai gyűlölettel fűtött jelentésnek az a célja, hogy barátságosan atmoszférát keltsen a volt parasztpárti kormánnyal szemben, amely pedig első ízben foglalkozott az ország felfegyverkezésének kérdésével. A nemzeti-parasztpárt ezt a lépést annál is inkább sértőnek tekintti, mert éppen a nemzeti-parasztpártot és ennek a pártnak tagjait szőfitták fel arra,

hogy a helyzetre való tekintettel mérsékelt hangon küzdjenek politikai álláspontjuk mellett. Miután a párt parlamenti csoportja megállapítja ezeket a tényeket, kijelenti, hogy a nemzeti-parasztpárt a jövőben éppen úgy, mint eddig, csakis az ország érdekeit fogja szem előtt tartani, a jelenleg uralmon levő kormánynak azonban módjában lesz méltó választ adni.

Nemzetközi visszhang

Jugoszláviának a marseillei merénylet ügyében tett genfi lépésére

Az európai sajtó megállapításai. Jugoszlávia és Franciaország megállapodtak a genfi lépés tekintetében — Schuschnigg osztrák kancellár tanácskozásai Mussolinival

Rómából jelentik: Schuschnigg osztrák kancellár és Berger-Waldenegg külügyminiszter ma korán délelőtt megkoszorúzták a királyi sírokat, majd a kancellár délelőtt 11 órakor kezdte meg tanácskozásait a Palazzo Veneziaán Mussolini miniszterelnökkel. A tanácskozás egy órán át tartott. Délután az osztrák kancellár a külügyminiszterrel együtt megtekintette az ossiai ásatásokat és az ottani muzeumot. Berger-Waldenegg osztrák külügyminiszter a délután folyamán Savich olasz külügyminisztert kereste fel a külügyminiszteriumi palotában. Este az olasz kormányelnök diszvacsorát ad az osztrák kormányférfiak tiszteletére.

Az olasz lapok mai száma hosszasan foglalkoznak Schuschnigg és Berger-Waldenegg római látogatásával. Felemlítik a lapok, hogy miáltal Mussolini miniszterelnök néptelenen este a kancellárra várakozott a római pályaudvaron, hosszasan elbeszélgetett Villányi Frigyes báró magyar követtel.

Itt írjuk meg, hogy a francia sajtó nagy cikkekben foglalkozik a jugoszláv kormány azon elhatározásával, hogy a marseille-i merénylet ügyét a Népszövetség elé viszi. Megírják a lapok, hogy Fotics jugoszláv népszö-

vetségi megbízott, valamint Spalajkovicz párisi jugoszláv követ tegnap este újból felkeresték Laval francia külügyminisztert és hosszasan tárgyaltak vele. Ugy tudják a lapok, hogy végül is

a genfi lépések tekintetében Laval külügyminiszterrel teljes megállapodásra jutottak.

A Matin kiemeli, hogy a jugoszláv beadvány napirendre tűzése felett a népszövetségi tanács szótöbbséggel fog dönteni. A népszövetségi tanács összeállítása azonban kétségtelenné teszi, hogy a jugoszláv kormány elérje a célját és így a napirendre tűzéssel

CORSO — MOZGÓ

MAI MŰSORA:

1/2 12 órakor M A T I N É!
3, 5, negyed 8, negyed 10 órakor! 404
Az 5 világsztár slágerfilmje

Ciklon az óceán felett

A modern férfiak és a mai asszonyok hősi legendája.

Clark Gable — Myrna Loy,
Lionel Barrymore — John Barrymore,
Helen Hayes — Robert Montgomery.

„Az én Megváltásom — Isten”

Dr. Gh. Ciuhandu aradi görög keleti szentszéki únök, esperes érdekes könyvéről a következő figyelemreméltó ismertetést írta dr. Vágvolgyi Lajos főrabbi.

Elismerő szeretettel vállaltam, mégis csak Szerkesztő urnak súlyos személyes felelősségére. Mert vajon ugyan mi érdekesebb található a nagyközönség papnak papról való írásában, még hozzá bibliai tárgyú, vallási szellemmel szaturált színművel kapcsolatban? Hisz mindenki előtt eleve nyilvánvaló, hogy a szerzőt alighanem más világspektrus vezérli, elgondolásában nem olyan dramaturgiai elveket követ, mint a világi ember keddelgetett kegyence, Molnár Ferenc s céljában tudatosan, akarattal épp olyan messze esik a kétségtelenül gyakorlottabb érzéki, számított és — világspektrus arató írótól, mint emez viszont attól, hogy otthagyja a napiénekes magaslátokat, legégye valóságos szimbolikussá vált monokliját és öregdó napjaira rabbinusi, vagy mi diszesebb és sokkal tekintélyesebb lenne, keresztény főpapi talárt öltön. Hiába, vannak reciprocitások.

Előre bejelentem, szerzőnk elmélyülő kontemplatív lélek, az életnek zürös zajától elvonult komoly tudós: könyve nem a tarkaságot és izgalmakat kedvelő tömeg számára íródott. Lapozzanak egyet azok is, akiket a mai nyugtalan életnek egymásra torló jelenségei odáig vittek, hogy már mindenben nevetnek, vagy mindent már csak fanyar szájjal fogadnak.

De akiben maradt még szemernyi, régi jobb időknek lelki emelkedettségéből, kiben van még hit és érzék a nemes és fontos iránt, az bizvást követhet minket. Annak ellenére is mondom, hogy vallási felfogásaink eltérnek egymástól. Erdemes figyelmű az emberre és a könyvecskére.

Mindinkább kiveszőben már az olyan emberfajta, férfiu, ki magas várókon állva végső szívdozba-úsig a maga életlétének lelkes, bátorszívű küzdője, mégis: szent heve nem szédíti, látása nem merevül egyoldalúságba, meggyőződése nem kötelezi türelmetlenségre, sőt avval hódol ez érzésnek, hogy szentebb, drágább neki, mint sem hogy igaztalanságra belőle

meritene ösztönzést. Nem gyűlöl és maga elé tűzött célja soha sem némihtatná el lelkiismeretét eszközének megválasztásában. S ahol, miben értéket, szépséget lát, tiszteli, becsüli és rámutat.

Az élet spektrumának sokszere színeiről nem felel, hogy azok egyazon fényforrásnak törése. Ellenfényt kiélezése helyett az igazságnak harmoniáit teremtő szellemére hallgat.

S ha azt mondaná neki valaki, mit nekünk minap templomi szónoklat után egy váilveregető jóakarónk:

— Szép volt, igazán. De azok az eszmék valahogy csak itt, az Isten házában hatnak a lelkekre. Olyanok, mint azok az áhítatot keltő szent gyertyalángok, hogy már a bejárat küszöbén elűjja a kívülről jövő józan valóságnak, az uccának szele. Szeliden felé, nem az uccát keresem és nem a zajongó, harsogó közélet lármáját.

Az ilyen ember, bárhol is áll, mindenkinek nyújt valamit, talán éppen a legtöbbet, amit ember embernek adhat: azt az érzést, hogy annak a magasabbrendű etikának megtestesülésével áll szemben, mely megnyugtat, engesztel, kiegyenlít és visszanyeri nekünk a jobb emberiben való hitet.

Első találkozásunk alkalmával avval lepott meg, hogy héber nyelvtörténeti szótárt kért tőlem. Oly munkába fogott, mely megköveteli, hogy a Zsidó Szentírásnak ősi, eredeti forrását is nagy figyelemmel kísérelje, ifjúkori studiumát újra felfrissítse. Jóléso érzéssel néztem a gyönyörű, koromfekete szir szakállal körített, magas, redőtlen homloku arcba, melyből fényes, meleg és nyílt szempár nézett rám básonyosan.

Pillanatig Herzl Tivadar arcképére való feltűnő hasonlatosságára kellett gondolnom. De azután egészen más egyéniségeknek egész sora villant át agyamon. Irónk nehezen járó utat választott magának, de kiválóak és nagyok példáját készült követni. Keresztény tudós egyháziok és kiváló teológiai professzorok előszeretettel művelték a héber nyelvtudományt; nem egy közülük maradandó értékű munkával fejlesztette is. Beda Venerabilis, Rabanus Maurus, Nicolaus de Lyra, kinek neve csipkelődő évelődésre is adott alkalmat Luther ellenfeleinek. Lyra befolyással volt Luther írásmagyarázatára, (reá meg Raschi héber művei). Így lett a tréfás szójáték: Si Lyra non lyrasset, Lutherus non saltasset, Nagy hebraisták voltak sokak között

Női téli kabátok

bőr retiküllök nagy választékban legolcsóbban

LYONÉ-cégnél

Pénzügyigazgatósággal szemben. 4839

az ügy Népszövetség elé való kerülése egészen bizonyos.

A Havas-ügynökség is nagyobb közleményben foglalkozik a jugoszláv kormány elhatározásával és megírja, hogy a Népszövetséghez benyújtandó jugoszláv memorandum nem terjed ki a merénylet előzményeire, hanem csak politikai és jogi okokból vizsgálati iratokra hivatkozva kéri az ügy napirendre tűzését.

A tanács pedig csak a napirendre tűzés ügyében fogja egyelőre meghozni a döntését.

és maga a részlete tárgyalás januárban lesz.

Az „Az Est” vezércikk helyén Jugoszlávia szándékával foglalkozik és azt írja a lap, hogy Magyarország nyugodtan néz a dolgok fejlődése elé. Ahhoz, amit eddig Magyarország a marseille-i merénylet kapcsán kijelentett, nincs semmi hozzátenni valója. Politikája pedig az marad, ami eddig volt.

Genf-ből jelentik: A Népszövetség rendkívüli tanácsulése november 21-én ül össze, míg november huszadikán Henderson elnök összehívására értekezletet tart a leszerelési bizottság elnöki tanácsa. Mindkét ülés elé nemzetközi politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

A népszövetségi tanácsulésen elsősorban Bolivia és Paraguay vitája kerül tárgyalásra, azonkívül a saar-vidéki népszavazás. Az utóbbi rendkívül kényes feladatot ró a Népszövetségre és a hármas bizottság, amely a Saarkérdést intézi, Aloisi báró elnöklete alatt már napok óta Rómában tárgyal.

Letárgyalásra kerül a jugoszláv jegyzék is, a marseillei merénylet ügyében.

Ebben a kérdésben hivatalos nyilatkozat még nem hangzott el és így minden eddigi következtetés elhamarkodottnak minősíthető.

Reuchlin, Aegidio Viterbo, az Augustinus-rend generálisa, bibornok, ki a tudós Rabbi Elia Levitát évekig magánál tartotta, hogy segítségével mennél mélyebben hatolhasson a héber irodalomba. A világháború után Strack Hermann protestáns német tudós egy ezer-négyszáz oldalra terjedő kommentárt hagyott hátra az Új-Testamentumhoz, mely merőben új csapáson jár, hogy tulajdon korukból és természetes környezetükből a talmud és midrás beható tanulmánya alapján eddig ismeretlen megvilágításban fejtegeti az evangéliumok tartalmát. Hatalmas kéziratát posthuma műveként congeniális barátja: Billerbeck adta ki.

Meglepettségemről szót ejtven, mosolyogva azt felelte, lepiem meg én is valamivel. Rámutattam mind a két Bibliának irodalmi román nyelvre átültetett példányaira, amikben nagy igyekezettel olvasgatók.

Azóta irónk elkészült im előttem fekvő értékcs művével, a rabbi pedig addig jutott el, hogy élvezettel tanulmányozni tudta a román nyelvű színművet.

Első látásra szemembe ötlött, hogy a bibliai tárgyú mű, melynek cselekményét az író az ókori Izrael történetének egyik legszomorúbb, egyben legdicsőbb korszakából, a szír elnyomók barbár gyűlölségétől tudóztó hős Makkabeusok szenvedéseiből és küzdelmeiből meríti, hogy aztán a keresztény megváltó idea revelációjává, a messzianizmusnak a szerző hite szellemében való apotheozisává váltsa, hogy a mű, mondom, első szavától kezdve utolsó betűig muziv stílusban van írva.

A muziv stílusnak az ó és a középkorban nagy szerep jutott a héber irodalomban, néhol ma is dívik. Nem csekély feladatot ró íróra és olvasóra egyaránt. A gondolatot a Szentírásnak szerte ezerfelé elszórt megfelelő frazeológiáiba kell mindig öltöztetni, a bibliai kitételeket szellemes körülírásképpen mozaik-szerűen egymáshoz illeszteni. Ez nem követel kevesebbet, mint a Biblia egész anyagának szószerinti ismeretét teljes tökéletességgel. Már pedig nem is szólván az Új-Testamentum szövegének terjedelméről, a zsidó Szentírás maga is már 22850 vers! Viszonylag könnyű volt a régieknek ennyit fejben tartani. Nem bízhattak emlékező tehetségüket a könyvekre. Nem volt könyv; fejben kellett mindent megőrizni. Ha kellett, tudták is. Nekünk ma kocsi, autó, vonat, repülőgépek

Hétfőn várható ítélet

a biatorbágyi merénylet ügyében

Budapestről jelentik: A Matuska-ügy fő-tárgyalásán L e f f e r Zsófia idős osztrák hölgyet, aki állandóan Budapesten lakik, hallgatta ki a bíróság. Elmondta, hogy a merénylet előtt, szeptember 6-án Bécsből utazott Budapestre. A magyar határ közelében belépett fülkéjébe egy férfi és a bőröndjére egy barna, furcsa kinézésű csomagot tett. Neki már akkor gyanus volt ez a csomag és az volt az érzése, hogy bomba van benne. Később felismerte a fényképekről, hogy ez az ember Matuska volt.

Az elnök kérdésére Matuska kijelenti, hogy soha sem utazott a tanúval.

A bíróság ezután újból N é m e t Ignác asztalosmestert hallgatta ki. Megkérdezte az elnök tőle, hogy hol járt ő a merénylet idején. Német azt válaszolja, hogy nála van a munkakönyv és abból meglehetően azt állapítani. Az elnök további kérdéseire elmondja, hogy ebben az időben Nagytényben járt munkavállalás végett és úgy emlékszik, hogy ebben az időben találkozott a villamoson Matuskával, akinek köszönt is. Az elnök megkérdezi Matuskától, hogy tényleg találkozott-e és hogy köszönt-e neki Német.

Utána dr. Németh Ödön egyetemi tanár, törvénytudományi elmeorvos-szakértő terjesztette elő terjedelmes véleményét.

Elmondja, hogy Matuska 1933. július 4-től augusztus 5-ig megfigyelése alatt volt. Koponyáján sincs semmiféle elváltozás, tuberkulózisban nem szenved, noha panaszkodott, hogy szívbántalmi vannak, semmiféle rendellenesség nem volt megállapítható. Apjának 13 testvére volt, ezek között többen szenvedtek tuberkulózisban. A harctéren gyáva volt, de ezt az érzést le tudta győzni, ami nagy alkalmazkodási képesség mellett szól. A háború után belépett a keresztényszociálista pártba, be akart lépni a kommunista pártba is, hogy felrobbantsa azt. Állítása szerint 40-50 ízben találkozott Leóval.

Az orvosszakértő elmondta még, hogy okoskodó, művelt de felületes embernek találta Matuskát, aki vallási érzései demonstrálására állandóan Szent Antal képet hordott magánál. Egyszer kérdéseire azt válaszolta:

Egy merénylet, vagy beteg, vagy egészséges. Ha beteg, elmeegógyintézetbe való, ha egészséges halál a büntetése.

Az orvos ekkor megkérdezte Matuskát, melyiknek tartja magát a kettő közül, mire azt felelte:

— Most egészséges vagyok, amikor a merényletet elkövettem beteg voltam.

Matuska beismeri az orvosnak, hogy 1931-ben Amsterdam közelében akart merényletet elkövetni. Az elnök kérdésére a merénylet beismeri ezt és újra Leóra hivatkozik, majd kijelenti, hogy több ezer pengőt költött merényletekre.

Jólétesült forrásból eredő értesülések szerint a Matuska-perben hétfőn este hirdetik ítéletet.

TÖKÉLETES

MIGNOT-BOUCHER Illatszerezészet Páris.

... mint a világhírű mesterek zeneművel, — ime ez a „JACKY” kölniviz: tökéletes egész, a jellegzetes francia „fini” kifejezés illik rá legjobban, ezzel fejezhető ki legjobban az az aprólékos-pontos kísérletezés és munka, amelynek eredménye utólráhatóan finomság, az illat és az összes követelmények tökéletes harmoniája.

„JACKY” kölniviz

állnak rendelkezésünkre; nincs sok áldás beane; az emberiség nem boldogabb, de bizonyos, hogy legyen-gült a lábunk, nem tudunk gyalogolni. Sok a könyv, gyöngűl a memoria. De nem is csak a civilizáció áldásaitól egyre gyöngülő idegrendszerünk teszi; a tudás, a műveltség mérhetetlenül megnövekedett igényei mind elutasíthatatlanul és parancsolón külön-külön egyre több helyet és időt követelnek maguknak. Hogy csak egyetlen egy irányba mutassunk: Plátótól—Bergsonig az eszméknek és gondolatrendszereknek mily végtelen birodalma!

Nem csekély dolog hát, ha egy hite tudományát, az általános műveltség követelményeit, azonfelül hivatala ezer gondját felölöl keresztény pap még annyi hallatlan energiával rendelkezik és nem csökkenő idealizmussal győzi is, hogy azt a közel huszonháromezer zsidó bibliai verset is szuverénul tudja kezelni, gondolatai számára mindig a legarravalóbbat találja, erőltetés nélkül új vonatkozásban mesterien egymáshoz fűzi, mindezt pedig szemmel láthatóan csodás szeretettel, s annak a zsidó Bibliának mélységeit és szépségeit teljesen átérzve, értékelve, mintha ki igazgyöngyöket fűz fonakra drágaékszerűl. Más-más színek, jelentések, együttesük mégsem imbolygó pillangó, hanem csendes hegyi tónak ezüstöld színében csillanó, egymásba olvadó hullámpihégek.

A műnek tendenciája pedig félreismerhetetlen. Mint amiképp virágban e három: alak, szín és illat egymástól elválaszthatatlan egységbe, szépségbe vegyül, háromnak együvé fogását kereste: mint tudós teológus az ősi izraeli bibliai, mely hiszen minden pozitív vallásnak alapja; mint nemzetének fia: népének kincsét, édes anyanyelvét, végezetül, de nem utolsó sorban legnagyobb szentségét, hitének ideáljait, Értsenek belőle mindenk: az egyoldalúság — szüklátás

és babona; a féltékenység — tulajdon erőnknek lebecsülése lenne. Az igaz érték nem veszít más érték elismerése által. Az értékes ember ezért a harmoniát keresi.

Olvadás közben elgondolkozom.

Schopenhauer Parergáiban felvetődik a kérdés, mi lenne, ha két ember, kik külön-külön vadon pusztaságban úgy nőttek fel, hogy soha embert nem láttak, hirtelen csak egy napon szembe kerülne egymással? Két eset lehetne, mondja a filozóf, mert kétféle az ember. Egyik, ha embert lát, gyűlöletre gerjed, mert ösztöne azt sugja: az itt egy „Nem-Én”! Másik rokonszenved, vonzalmat érez; valami azt sugja szívének: ime ott egy „Még egyszer-Én”! Közöttük árnyalatok nagy sora.

A mi mai világunk, az első csoportból való emberfajtának, a „Nem-Én” világnézetének, az atomizáló lának kora, mely mindig és mindenben és mindenkiben csak azt látja, ami megkülönbözteti tőle és ez elég, hogy az emberek idegenkedjenek egymástól. Emberek hite, nemzetisége, társadalmi osztálya, anyanyelvük, a pénzük, a szegénységük, a zoológiából vett fajelmélet szerint koponyájuk formája, hajuk pigmentuma, szellemiségük, munkás mivoltuk, ezer kategóriát teremt és a „Nem-Én” gyűlöletére ösztönöz. És ahol vannak összefogások, azok meg épenséggel a másielék ellen irányulnak.

Még a legszentebb és a legfenköltöbbs eszmék is, mint amilyenek többek között a vallási, a nemzeti, a hazafias érzés ideálja, akárcsak az antik oitárok különböző oldalain látható más-más képek — egyikén a szeretet, másikon a gyűlöletesség szimbóluma — egyfelől magasztos elképzeléseket váltanak ki, de másrésztől tömegeket magával ragadó elvakultság indulatainak kölcsönöznek megtévesztő nevet — világszerte már, Dante Infernójában Bertram de Born maga törzse-

től elválasztott fejét lámpásként viszi előre kinyújtott karjában. Avval világít magának. Az emberségesség érzelmétől teljesen elvágódva valahogy ily lélekfa-gyaszton, ily kísértetiesen fest az a magára maradt hideg logika, melynek elvei ma egyedül mérvadó, és kizárólagosan vezető szerephez jutottak. És az emberiség mérhetetlenül szenved ezalatt. Tulajdon vétké döntötte szeren-séltenségbe, mint a Makkabeusok felkelését közvetlen megelőző korszakban Izraelt.

De bár keserves kínok világát éli a mai emberiség, mégis van jövője, mégis van mi megválthatja szenvedéseitől. Szerzünk — a messianikus ideára utal.

E ponton vallási elvek torlasza közöttünk. Egyikünknek évezredek távol multból, másikunknak a fejlődő, haladó, el-elbukó, de csak újra-újra talpra álló emberiség messze jövőjéből ragyog az örök megváltó fénynek igézetes csillaga.

Áthidalhatatlan ellentét ez vajjon csakugyan? Semmiképp.

Egy a világ és egy a föld, és egy az Isten az égből fönt és a földön alant és egy az Isten igazsága és ezt az egy igazságot kell nekünk kettőnknek is szolgálunk.

Mi az igazság? Hogy akár közelből, akár távolból, a multból vagy a jövőből szól hozzánk az Igazság, csak azt mondja: a békét, a harmoniát szolgáljátok. Azt mondja: kell, hogy az emberiség előtt fenséges cél lebegjen és hogy annak valósulásáért hittel, bizalommal és lelkesüléssel maga fáradjon; a jobbért és a még jobbért maga küzdjön és e feltörekvésben meg-nemesüljön.

Ime ez a lényeg. És ebben egyek vagyunk, mi jobb emberek, bárhová tartozunk. S ha mi jobb emberek még tovább is visszük és jó emberekké válunk, akkor — megértettük Ciuhandu főtisztelendő urat.

Dr. VÁGVÖLGYI LAJOS

Tisztújító közgyűlések az aradi Magyar Párt kerületeiben

Lelkes hangulatban folytak le a közgyűlések — Nagyhatású beszédek a kerületekben

Az aradi Magyar Párt több kerületében ma este tartották meg a tisztújító közgyűléseket. Mindenütt lelkes hangulatban folytak le a gyűlések és az elhangzott beszédek tanúságot tettek a kerületek vezetőinek és tagjainak munkakészsége, munkaakarata és eddigi eredményes munkája mellett.

Az első kerületi tagozata a Magyar Párt helyiségében tartotta meg ülését. Itt elnökké újból dr. Somló Ármint választották meg. Alelnökké pedig dr. Silber Ignácot és titkárrá dr. Órfi Gyulát. A gyűlés újból megválasztotta a régi intézőbizottságot is.

A második kerület tagjai nagyszámban gyűltek össze és gyűlésüket társasvacsora követte. A gyűlést Blaskovits István elnök nyitotta meg, majd pedig több felhívás következett, amelyben a párt időszerű ügyeivel foglalkoztak.

A második kerületben megválasztott vezetőség névsora a következő: Elnök: Blaskovits István; alelnökök: Czitrom Mór, Hanekker Ernő és Román Róbert. Titkár: Belezna István. Jegyző: Lengyel Gábor. Pénztáros: Zöldy Ernő. Ügyész: dr. Szuchoy Pál. Intézőbizottság: Ifj. Balogh János, id. Balogh János, Bartha János, Bárány Gyula, Elemér Gyula, Hegedüs József, Hujer Pál, Inke Rezső, Kobza Imre, Kreisz Sándor, Szmuty Károly, Weisz Szigfrid és Zombory Gyula.

A harmadik kerület gyűlését közbejött akadályok miatt elhalasztották. Ennek a kerületnek gyűlését december 2-án, vasárnap délelőtt tartják meg a Magyar Párt helyiségében.

A Str. Dr. Ratiu 2. szám alatt levő Németh-vendéglőben tartották meg a IV. kerület gyűlését, amelyet Czernóczky Mihály elnök nyitott meg. Résztvett a gyűlésen Fränkel Alfréd, a párt főtitkára is, aki rávilágított a közgyűlés szükségességére és méltatta a kerület által kifejtett eddigi tevékenységet. Ezután került sor a tisztújításra és a következő vezetőséget választották meg: Elnök: Czernóczky Mihály, alelnökök: Koncsák Lajos, Szász Pál, Péterfi Pál, titkár: Sinberger Lipót, intézőbizottság: Bogsán Lajos, Szijártó János, Lénárt István, Weisz Lipót, Pohonits István, Eszényi Lajos, Lőrincz Mihály, Ring István, Erdélyi Ferenc, Palmá József, Virányi János, Katona János, Szabó Imre, Pintér Sándor, Pintér István, Péterfi József, Erdélyi Gyula, Fényes Ferenc. Németh Árpád.

Öszinte lelkesedés mellett tartotta meg

ülését Lantos Miksa elnöke alatt a Szabó Lajos-féle vendéglőben a párt hatodik kerülete. Lantos Miksa lendületes beszédben ismertette a kerület négyéves tevékenységét, majd pedig dr. Nagy Sándor, a párt alelnöke tartott hosszabb és nagyhatású beszédét, amelyben elismeréssel emlékezett meg a kerületben folyó pártbeli és jótékony célú munkáról, amely Lantos Miksa nevéhez és megbízhatóságához fűződik. Az egybegyűltek egyhangúan és igaz meggyőződésből eredő lelkesedéssel újból Lantos Miksát választották meg elnökké. Az új vezetőség egyébként a következőképpen alakult: Alelnökök: Sampek József, Medve Imre, Schobesberger Vilmos, Antalffy Kristóf, Gantner Lajos, titkár: Raumann Lipót, jegyző: Kovács József, pénztáros: Tóth Mihály, ellenőrök: Liczkó László, Joó Gyula. Intézőbizottság: Turák József, Vitális József, Böhm Vilmos, Frenkel Ferenc, Bakácsi Pál, Csizmadia Lajos, Liczkó Lajos, Igaz Mihály, Barabás József, Barabás Géza, Schmiadt Sándor, Kócs Ádám, Baracsik Pál, Kiss Ferenc, Szilbereisz Alajos, Tóth János.

MIRCEA-ÉTTEREM és BODEGA.

Telefon 3-0157. Bucuresti Bdul Academiei 6

Elsőrendű szórakozó hely. Francia és román konyha. Dusan felszerelt bútor a konyhaművészet remekével. Délben és este rostonsült (gratar). - Legjobb bel- és külföldi borok. - Azuga-sör. - Mérsékelt árak. Zenekar az ismert hegedűművész Gică Stefanescu vezetésével. Színház után vacsora.

837

Ig. Mircea és I. Căbășanu.

Igy volt megírva...

A vágyam egykor az volt: híremet
Dalolja minden itt a föld felett:
Piros leányajk, asszony kék szeme,
Férfiszívekben én legyek zene!

Ha a természet orgonája szól:
En zugjak ki az orkánhang alól;
Legyek gyümölcsök édes jó íze,
Engem daloljon patak friss vize

De most — a csermely óceánhoz ért!..
Kár volt a lázas nagy küzdelmekért!
Hová lettek a lelkem lángjai?!
Sötét éj fogja majd felváltani.

A hír, a város lassan elmaradt,
Arnyék van itt az akácfa alatt
S a temető kert kis falum felett...
Igy volt megírva... Elvégeztetett!!

ZOMBORY ANDOR

Felmentették a gyilkosság vádja alól Siancu kapitányt

Az esküdtszék feltűnést keltő ítélete

Bucurestiből jelentik: Az ügyész az éjszaka elmondotta vádbeszédét Tischler Mór gyilkosa fölött. Az ügyész kifejtette, hogy Siancu erőszakos ember és több, vele érintkezésbe került személyt halállal fenyegetett meg. Még saját nejét is le akarta lőni. Siancu tettét nem szabad a mócok harcával azonosítani.

Siancu tette közveszélyes, törvénybe ü-

közik és ezért minden esetre szigorúan és példásan büntetendő.

Vasiliu-Cluj védő, majd a többi védő és a magánvád képviselője beszéltek. Éjfélkor vonult vissza az esküdtszék határozathozatalra.

Az esküdtszék elnöke néhány szóval hirdette ki, hogy az esküdtek nem tartják bűnösnek Siancut és ezért felmentik a gyilkosság vádja alól.

Feldarabolt női holttest részeit fogták ki a Moldvából

Titokzatos gyilkosság ügyében nyomoz a prágai rendőrség

Prágából jelentik: A cseh fővárostól 11 kilométernyire borzalmas leletet halásztak ki az egyik halász a Moldvából. A hálóba egy női testrész akadt és a rendőrség nyomban titokzatos gyilkosságot sejtve a lelet mögött, lázas nyomozásba kezdett. A rendőrség Ottilia Vranska meggyilkolására gondolt az első pillanatban és azokra a névtelen levelekre, amelyeket annak idején egy férfi írogatott, aki Ottilia Vranska gyilkosának nevezte magát és bejelentette, hogy egy éven belül újabb gyilkosságot fog elkövetni.

A rendőrség másfelől egy orvostanhallgató tréfájára gondolt, de a nyomozás ebben az irányban nem vezetett eredményre, úgy, hogy egyre jobban megerősödött az a gyanú, hogy valami újabb titokzatos gyilkosságról van szó. A talált hullarész is amellet szölt, hogy a gyilkosságot alighanem olyan egyén követte el, akinek meglehetősen anatómiai ismeretei vannak és ebben a tekintetben hasonlított az eset Ottilia Vranska meggyilkolásához.

Most azután újabb lelet még inkább megerősíti a gyanút, hogy borzalmas gyilkosság történt. Nem messze az első lelőhelytől, újabb husdarabokat halásztak ki a Moldvából. A

rendőr orvos megállapította, hogy egy emberi szív és tüdő került ki a folyóból. A leletek természetesen nem elégségesek arra, hogy megállapítsák az áldozat kilétét és így most a rendőrség munkája arra irányul, hogy a lehetőség szerint kifogják a Moldvából a feldarabolt női holttest többi részeit is és azután megkísérlik a bestiális gyilkos kézrekerítését.

Slavescu pénzügyminiszter vasárnap Aradra érkezik

A pénzügyminiszter érkezésével kapcsolatban a következő felhívást intézték Arad kereskedőihöz és iparosaihoz: Slavescu V. pénzügyminiszter arad vasárnap, e hó 18-ikán délután 3 órakor, a városháza nagytermében előadást fog tartani s ezt az alkalmat fel kívánja használni arra is, hogy személyes érintkezést keressen Aradváros kereskedőivel és iparosaival. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara nyomatékosan kéri városunk kereskedő- és iparostársadalmát, hogy amikor az ország pénzügyeinek vezetője személyes jelenlétével tisztel meg bennünket, érezze mindenki kötelességének, hogy a városháza nagytermébe összehívott gyűlésen pontosan megjelenjenek.

PRIMA SOCIETATE DE AUTOBUSE

I. MERA & Co. Arad

Str. Colonel Paulian 10-12. Telefon No. 427.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy 1934.

nov. 15-től a következő menetrend lép életbe

AUTOBUS-MENETREND:

Indul:	Aradról	Pecica — Nadlac-ra	Erkezik:
6:45	Aradról	Pecica — Nadlac-ra	9:—
14:—	"	"	16:10
15:30	"	"	17:40
18:—	"	"	20:10
14:—	"	Chisineu-Cris-re	15:45
16:—	"	Chisineu-Cris-Pilu'-mare-Varsand-ra	19:10
16:—	"	Zerindal-mare-ra	18:30
16:—	"	Sepreus-Cermeire	19:30
16:—	"	Vanatori-Satu'-nou-Apaten	19:40
5:30	Nadlac-ról — Pecica — Aradra		7:40
6:—	"	"	8:10
12:—	"	"	14:15
17:—	"	"	19:10
4:30	Varsand-ról Chisineu-Cris	"	7:20
5:15	Zerind	"	7:45
5:—	Cermei	"	8:—
4:30	Apaten	"	8:—
15:—	Aradról-Pancota-Ineu-Sebis-Buteni		19:—
4:30	Buteni-Sebis-Ineu-Pancota-Arad-ra		8:30

Kényelmes és futótt autobsz-járatok. Alkalmi utak előnyös árak mellett. 4793

E hó 25-én, vasárnap d. u. Aradi Polgári Játékony Nőegylet egyetlen táncos tea estjét.
6 órai kezdettel tartja az

Szenzációk az aradi erdőgazgatóságon

Aradi panama — amelyhez Aradnak semmi köze sincsen

Miért nem szerepelt a CAPS költségvetésében az aradi kerület huszmillió amortizálási költsége? — Hajsza a tantiemek után — Fiktív nyugtákkal is operált Vernica György, az erdőgazgatóság megszökött pénztárnoka

Az aradi erdőgazgatóság, amely annyi éven át csendes munka színhelye volt, most egyszerre a szenzációk központjába került. Vernica György pénztáros titokzatos szökésével kezdődött és az egész országra kiterjedő CAPS-panama leplezésével folytatódott a feltűnésteltető események sorozata. Nem mondhatnám, hogy az erdőgazgatóság tulságosan örülne annak, hogy egyszerre az érdeklődés középpontjába került, a földművelésügyi palota második emeletén levő hivatal, ahonnan három megye sokszázmillió lejt érő állami erdőit irányítják — Arad-, Timis- és Bihormegye — sokkal jobban érezte magát, amikor semmisen zavarta meg a nyugodt munka menetét.

Az újabb szenzációt a CAPS-ügyben kiküldött bizottság jelentése pattantotta napvilágra.

A jelentés ugyanis azt állítja, hogy a bucaresti vezérigazgatóság nem állította be költségvetésébe azt a huszmillió lejt, amelyet az aradi kerület befektetési amortizálására szerepeltetni kellett volna, hanem más címen könyvelte el. Ezt a bizottság még néhány hónappal ezelőtt állapította meg, amikor kiszállt Aradra és felülvizsgálta az itteni kerület számadásait és költségvetését, amelyeket teljesen rendben talált. Az aradi kerület, amely minden évben elkészíti költségvetését, ezt a huszmilliót is bevette, ami azonban a központi vezetőség költségvetéséből kimaradt. Miért? A válasz igen egyszerű. Az amortizáció, amelyet a hatalmas befektetések nyomán feltétlenül szerepeltetni kell minden évben, mindaddig, amíg az investíciókat le nem törlesztették, terhétel. A központi vezetőségnek azonban nem volt érdeke a tehertertelek szerepeltetése, mert minél nagyobb nyereséget akart kimutatni. S ennek két oka volt:

a hatalmas nyereséggel akarta bebizonyítani, hogy a CAPS-nak meg kell maradnia autonóm intézménynek, mert csak így jövedelmező, a másik ok pedig: a tantiem volt. Minél nagyobb volt a nyereség, annál többet vettek fel a bucaresti-i vezetők tantiem címén.

Felvették tehát tantiem címén azt az összeget is, amely huszmillió után járt, olyan huszmillió után, amelynek tehertertelként kellett volna szerepelnie.

Ehhez a panamához azonban Aradnak semmi köze sincsen.

Miután a CAPS központjában önhatalmúan állították össze a költségvetést, amelynek realitása — az aradi példából kiindulva — igen ingadozó lehetett...

Valósággal zsonglóri ügyességgel állították be a sokmillió tételket a bucaresti-i vezérigazgatóságon és a vizsgálóbizottság feladata lesz kikutatni, végeredményben mennyivel károsították meg az államot hasonló manipulációkkal.

Az erdőgazgatóságon tovább folyik a vizsgálat Vernica György, a megszökött pénztáros ügyében. Kiderítették, hogy a pénztár-

nok, aki 724 ezer lejt vitt el, egyről megelégedett: a kasszában garancia címén borítékban még 72 ezer lejt őriztek, amit érintetlenül meg is találtak. Azonban kiderült, hogy az eddig megállapított összeg nem végleges, a nyugták között egy százezer lejről szólót találtak, amelyet valószínűleg gondolkodnak és esetében a kár 624 ezer lejre csökken. A nyugták felülvizsgálása nagy energiával folyik, miután megállapítást nyert, hogy

a megszökött Vernica fiktív nyugtákkal is operált.

Az erdőgazgatóságnál uralkodó szokás szerint ugyanis az egyes kerületek az üzemenköltségek felvételénél ideiglenes nyugtákat adtak ki a kapott pénzről. Később ezeket a nyugtákat véglegesekkel cserélték ki. Több kerület a végleges nyugta beküldése után eltelejtette visszakerülni az ideigleneset és így Vernicánál két nyugta maradt, ugyanabból a tételből. A pénztáros ezt a kedvező alkalmat ki is használta és készpénz helyett ideiglenes nyugtákat tett a kasszába, mintha az összegeket kétszer adta

NEZZEN A TÜKÖRBE ASSZONYOM

és szépséghibáival keresse fel FELTER-KOZMETIKAT (Ortutay-palota), aki most érkezett meg külföldi kozmetikai újdonságokkal. „La Boile” tartós szempillafestés, Estli kikészítés, Tanítványok kiképzése.

Elkészült a vádirat Orgovics Demeter volt rendőrségi pénztárnok ellen, akit félmillió lej elsikkasztásával vádolnak

Büntársként vádat emeltek egy rendőrségi hivatalnok ellen — Fogva marad a főtárgyalásig Orgovics

A mai napon az aradi első számú vizsgálóbírói hivatal vezetője, Seracu Adrian vizsgálóbíró elkészítette a vádiratot Orgovics Demeter, az aradi rendőrség volt pénztárnoka ellen, aki körülbelül egy éve van vizsgálati fogságban. A vádirat félmillió lej elsikkasztásával vádolja Orgovicsot és megállapítja, hogy ezt az összeget részint a Prevederea rendőrségi szövetkezettől, másrészt a rendőrség pénztárából

sikkasztotta. Részletesen kitér a vádirat az ügy előzményeire és részleteire, majd megállapítja, hogy

a vizsgálóbíró elrendeli Orgovics további fogvatartását a főtárgyalásig, miután szökés veszélyét látja fennforogni.

A továbbiakban a vizsgálóbíró vádat emel a rendőrség egyik kisebbrangú hivatalnoka ellen, akit büntársként kíván felelősségre vonni, azon a címen, hogy nem tett feljelentést Orgovics ellen.

Ma délelőtt megjelent a vizsgálóbírói hivatalban Orgovics védője, dr. Dante Gherman, akivel közölték, hogy a vizsgálat befejezése dacára sem helyezik szabadlábra Orgovicsot, akinek a börtönben kell megvárnia ügyének főtárgyalását. Az aktákat hétfőn küldik át az aradi törvényszékhez a főtárgyalás kitűzése végett.

Sulyos beteg Gasparri biboros

Komolyan aggódnak életéért.

Róma: Gasparri biboros, volt vatikáni államtitkár napokkal ezelőtt influenzában megbetegedett és az elmúlt éjszaka állapota sulyosra fordult. Valószínű, hogy tüdőgyulladás lépett fel. Életéért komolyan aggódnak, tekintettel arra, hogy a biboros 83 éves múlt.

Bundák, szőrmék
legoicsóbban
Neuländernél
Fischer Eilz-palota. 4160

A VADÁSZLÉRT

megint szép lett, méltó régi nagy híréhez

SZÁLLODA és ÉTTEREM
ujjalakítva
BUDAPEST

szívében, nagyvárosi zajtól mentes, uri nemes izlés mellett modern kényelmű otthont nyújt.

E lap olvasóinak a szálloda kedveztetést ad.

4580

Borzalmas katasztrófia Bucurestiben

Összeomlott egy négyemeletes ház építőállványa.

Bucurestiből jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt ma a fővárosban, a Blanari-i-uccában. Itt egy négyemeletes ház épül, amelynek egyik állványán ma délelőtt négy munkás dolgozott. Eddig még ki nem derített okból az állvány összedült és a rajta dolgozó munkások a mélységbe zuhantak. Valamennyiüket haldokolva szállították a kórházba. A hatóságok a borzalmas szerencsétlenség ügyében erélyes vizsgálatot indítottak, hogy megállapítsák, kit terhel a felelősség.

SZEME

Írta nyilván ezt
a képet, mert a

RIVAL
DE

Ravel

kölniv. z a modern illatszerészet legfőbb előtebb alkotása

RAVEL
Bucuresti, Str. Romulus 60

A mai törvényszéki tárgyaláson

Nyilvánosságra kerültek az Egyesült Bank csődbejutásának titkai

Szombaton lesz ítélet az Egyesült Bank bűnpörében — Megkezdődött a nagyarányú aradi bankbukás ügyének főtárgyalása — A tanúk tisztázzák a bűnpör vádlottjainak szerepét — Újból kihallgatják a vád szakértőjét a kamatok könyvelésének ügyében

Nagy érdeklődés közepette kezdte meg az aradi törvényszék második szekciójának Mager-Tautu-tanácsa az Egyesült Bank bűnpörének főtárgyalását. A vádlottak padján dr. Éles Géza, a bank volt elnöke, Karton Aladár volt vezérigazgató és György Ignác volt ügyvezető igazgató foglaltak helyet, a vádat Gutunoiu ügyész képviselte, a védelem nevében dr. Cotioiu Romul és dr. Ciumpila Péter ügyvédek működtek, míg a feljelentők megbízásából dr. Székely Aladár vett részt a tárgyaláson.

A tárgyalás a vádirat felolvasásával kezdődött. Az ügyészség dr. Éles Géza, Karton Aladár és György Ignác ellen csalás és hamis bukás vádját emeli. Ismerteti a vádirat az Egyesült Bank létesülésének előzményeit az inoui, cermeui, sebisii, buteni-i, és gurahontii takarékpénztárak egyesülésével. Beszámol arról, hogy 1924. és 1926. között még csak 300 ezer lejes alaptőkéje volt a banknak, amelyet később 11 millió 200 ezer lejre emeltek. Huszonöt százalékos kamatot adtak a betéteseknek és ily módon

sikerült száz milliós betétállományt szerezni, amely majdnem teljes egészében elveszett.

A vádirat kijelenti, hogy az 1927. évi mérleg hamis, hogy az igazgatók minden fedezet nélkül milliós kölcsönöket adtak ki a sajátmaguk által alapított vállalatokat finanszírozta a bank pénzével, azonkívül, hogy a fizetésképtelenség után két betétes betétjét: Neubrunn Jenő volt törvényszéki főkönnyelő 100 ezer lejes és Mihaileanu György ügyvéd 25 ezer lejes betétjét kiíztették, amivel a többi hitelezőt károsították meg. Amikor pedig a betéteseknek a békés likvidálást ajánlották, hamis adatok felhasználásával készült mérleget terjesztettek eléjük, hogy a helyzetet kedvezőbbnek fessék, mint amilyen valójában volt.

Kihallgatják a bank vezetőit

A vádirat felolvasása után megkezdtek a vádlottak kihallgatását. Elsőnek Karton Aladár került sorra, aki kijelenti, hogy végrehajtott szerv volt csupán. A bank helyzete a krízisig kedvező volt, amikor a gazdasági helyzet súlyosabbá vált, részben beszüntették a kihitelezéseket.

— Senki sem lehetett próféta abban az időben, — mondotta a volt vezérigazgató.

Mager dr. elnök kérdésére kijelenti, hogy 50 ezer lejes fizetése volt havonként, mire az elnök megjegyezte:

— Ezzel a fizetéssel nagyobb körültekintéssel dolgozhatott volna...

Elmondja a volt vezérigazgató, hogy a ki fizetések az utóbbi hónapokban állandóan magasabbak voltak, mint a bevételek, szeptemberben már

három millióval többet fizettek ki, mint amennyit bevettek,

míg októberben ez az összeg hat millióra emelkedett. Beismerte az elnök kérdésére, hogy csupán 15 ezer lejes betáblázott kumuláció volt, míg a váltótárca 75 millió lej volt. Leszögezi végül, hogy Élesnek nem volt szerepe a bank ügyvitelében. Saját adósságára nézve közli, hogy egy millióval tartozott a banknak, amelyet azonban betétkönyvvel egyenlített ki.

György Ignác kijelentette, hogy fizetési tisztviselő volt csupán, aki a kapott utasításokat hajtotta végre. A készített mérlegek reálisak voltak és megfeleltek a tényleges helyzetnek, az 1927-ben készített félévi mérleg szép helyzetet mutatott.

Mager dr.: Nagyon szép lehetett...

A történetekért ő is a gazdasági krízist okolja, amelynek nyomán nagyobb bankok is megbuktak.

Éles Géza dr. nem érzi magát bűnösnek. A bank vezetésébe nem avatkozott be aktív módon, nem tudta, hogy milliókat vontak ki a betétesek a bankból és egyáltalában nem ismerte a tényleges helyzetet. Karton igazgató vezette az ügyeket.

— Nekem a bank bukása előtt 50—60 milliós vagyonom volt, — mondotta, — s ezek nem voltak levegőmilliók.

A továbbiakban elmondotta, hogy az Éles-családnak három számlája volt a bank-

nál: az Éles Ármin és Fia-cégnek, dr. Éles Gézának és dr. Éles Géza magánszámla. Mager dr. elnök kérdésére kijelenti, hogy a bank fizetésképtelenségéről Timisoarán szerzett tudomást, ahol a Temesi Agrárbank igazgatója közölte vele. Leszögezi, hogy egész vagyont elvesztette a bank bukása miatt.

Ezután megkezdődtek a tanúkihallgatások. Pascuti Silviu dr. közjegyző kijelenti, hogy néhány ülésen vett csak részt, mint igazgatósági tag, de ezeken nem szavaztak meg kölcsönöket. Amikor a bankot megrohanták a betétesek, kimerült a pénzkészlet és több aradi banktól kértek három milliót kölcsön. Ekkor szükségessé vált a státus elkészítése, amit a betétesek bizottsága végzett. Az igazgatóság tagjai elhatározták, hogy személyileg is felelősséget vállalnak a kölcsönért, ennek dacára sem kapták meg a pénzt, mert a bankok nem találták megfelelőnek a vagyoni helyzetet. Cotioiu dr. védő kérdésére kijelenti, hogy

a betétesek 96 százaléka a békés meg egyezés és a csőd elkerülése mellett nyilatkozott.

A könyvszakértők vallomása

lesani, a Banca Romaneasca igazgatója, aki a vád könyvszakértője volt, fenntartja szakértői jelentésének állításait és kijelenti, hogy a betétek után járó 24 százalékos kamatból csak 12 százalékot vezettek kamatszámán, a többit a következő évre vitték át új betéteként. Lehetségesnek tartja, hogy ezt azért csinálták, hogy az adózás alól kivonják ezeket az összegeket.

Hat milliós rejtett tartalék volt, amit egy fiktív névre szóló betétkönyvvel takartak.

Végül kijelenti, hogy a kihitelezések könnyelműen történtek, milliókat adtak ki komoly fedezet nélkül. Pop Illés ellenszakértő viszont cáfolja ezeket az adatokat és heves vita keletkezik a két szakértő, valamint a védelem képviselője között. Iancu Corneli dr. csődtömeg-

FIGYELJE E DÁTUMOT!

1934.

december 9.

??!

SZABÓ ALBERT

üveg- és porcellán nagyáruháza.

A főváros
központjában

A bukovinaiak
találkozóhelye

HOTEL ESPLANADE

BUCURESTI BULACADEMIEI 8

Schweizi
vezetés
Modern kényelem
Szobaárak
Lei 150-tól

343

gondnok vallomásában rámutat arra, hogy nagy kamatokat adtak és számítottak fel adósaiknak és bizonyos volt, hogy ezt az abnormis kamatot nem lehet behozni. Vallomása továbbá során kijelenti, hogy az egyes ingatlanokat a kölcsönök megszavazásánál túlértékelték, így egy aradi gyárat 18 millióra becsülték és amikor a csőd során elárverezték az ingatlant körülbelül egy millió lejt kaptak érte. A csődöt a betétesek egyik töredéke kérte, amely teljes követelését akarta behajtani a bankon, amely azonban nem sikerült.

Neubrunn Jenő volt törvényszéki főkönyvelő kijelenti, hogy a 100 ezer lejes betétjét tényleg kiadták, de

az nem volt az ő tulajdona, hanem az aradi törvényszék letétje,

amelyet presszióra adtak ki. Székely Lajos dr. azt állítja, hogy valaki két milliót vett ki közvetlenül a fizetésképtelenség előtt. Fiktív nevekre szóló betétek is voltak a banknál. Dr. Groza János prefektus, dr. Lázár Agoston volt prefektus, dr. Petica Petrilă és Suciu Traian lényegtelen vallomása után dr. Dante Gherman kihallgatása következik. Kijelenti, hogy néhány betétes-ügyfele megbízásából kapcsolódott bele az ügybe. Megállapította, hogy a bank egy Glassmann nevű aradi hadseregszállító számára vásárolt zabot és tengerit és

4-5 millió hitelt adott Glassmannak, minden fedezet nélkül.

Ennek eredménye az volt, hogy a hadseregszállító 56000 lejtel vette át a banktól a zab vagonját és ugyanakkor 46500 lejert adta el a hadseregnek. A burgonyát kilogrammonként 2.50 lejert vette és 1.50 lejert adta tovább. Glassmann egy szép napon eltűnt Aradról és a banknál több mint négy millió lejes adósságot hagyott hátra, a vizsgálatnál azonban kiderült, hogy mindössze 1 millió lejes követelése volt a hadseregtől. A többit elköltötte. Az igazgatók azonban nem érdeklődtek a hadsereg-nél, milyen szerződést kötött Glassmann, akinek milliókat hiteleztek.

November 24-én lesz ítélet!

Penescu alezredes megerősíti dr. Gherman szavait, majd dr. Nagy Sándor tett vallomást. Kijelenti, hogy a banknál, ahol a jogügyi bizottság tagja volt, sohasem tapasztalt inkorrekt dolgot. Őt annakidején dr. Barbura Sever elhunyt aradi törvényszéki főnök kérte fel intervencióra a törvényszék százezer lejes betétjének kifizetése érdekében. Leszögezi, hogy a betétesek nyolc százalékot kaptak, de

ha nem kergetik csödbe a bankot, úgy legalább 30 százalékot mentettek volna meg.

Romanescu Gergely szakértő megállapítja, hogy semmiféle sikkasztást, hamisítást vagy csalást nem tapasztalt, akármilyen a künnlevőség, egyik bank sem bír ki egy betétesrohamot. Több jelentéktelen tanu után a tárgyalás folytatását délután fél négy órára halasztották.

A délutáni tárgyaláson Földes Soma nyugalmazott vezérigazgató kijelenti, hogy az ellenőrzése alkalmával mindent rendben talált, soha szabálytalanságokat nem állapított meg. Farsang Pál, a bank volt főkönyvelője leszögezte, hogy a mérleget a könyvek alapján készítette mindenkor el, soha utasítást nem kapott arra, hogy miképpen készítse el a mérleget. Ujra jelentéktelen tanu sorozata következik, majd Gutuoiu ügyész pótlólag kér újabb szakértői vizsgálatot a kamatok ellenőrzésének kérdésében. Cotioiu dr. pedig

kéri felolvasni Mihăilean ügyvéd vallomását. A bíróság tanácskozássra vonul vissza, ami majdnem egy óra hosszat tart. Utána az ügyész Neteu János személyében újabb tanut jelent be s azt akarja igazolni, hogy közvetítők a fizetésképtelenség előtt rábeszítették Neteut, hogy helyezzen el nagyobb összeget betétként a bankban. Cotioiu dr. ellenzi a tanukihallgatást és a szakértői vizsgálatot, mire a bíróság újabb tanácskozássra vonul vissza, a

melynek eredményeképpen este kihirdeti döntését. Ebben részben helyt ad a javaslatoknak, elrendeli Iesanu szakértő újbóli kihallgatását, ezenkívül Mihăileanu ügyvéd és Neteu kihallgatását és

a tárgyalást november 24-ikére halasztja.

Ezen a napon, tehát a jövő hét szombatián sor kerül a perbeszédre és az ítéletre is, amelyet nagy érdeklődéssel várnak.

DIVATCSEVEGÉS

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

A mai otthon

A mai modern lakás tulajdonképpen jellegét a színek harmóniája adja meg. Egy szobába többféle színt andi, ma divat. De vigyázzunk! csak azokat a színeket válogassuk össze, amik nem ütnek egymást. A mai szoba jellege éppen a színek harmóniájára van bázisozva. Mennél több az egymással harmonizáló szín, annál kedvesebb, hangulatos a lakás. A mai lakásberendezésről az a fel fogás, hogy az a szép, ami egyszerű, egyenesvonalú. Ezért mentek ki a divatból a rózsás brokátok, virágos velurok s ezért divatosak az egyenesvonalú, vagy egyszínű kárpitozások.

De egy szoba modern frissességét, mint tudjuk, nemcsak a modern butorok és butorszövetek adják meg, hanem az ugyancsak le-

Kézimunkák a legfinomabb összeállításban, kézimunka kellékek

SCHERHAG H. és FIA

cégnél kaphatók, Str. Eminescu 20-22.

„PINGUIN“ vélegyű special gyapjú és más gyapjú uterák nagy választékban. 4923

egyszerűsödött kézimunkák és párnák. A mai modern kézimunkák remekül hatnak egy modern lakásban. Azok a tűllátüzéses, a régi, maradék pamutjainkból, egyenes vonalakkal, esetleg kis mintákkal kitöltött terítők, kedvesen díszítik az otthont. Otthonába ma mindenki beleviheti egyéniségét, nincs megszabva, hogy erre az asztalra ilyen terítő kell, meg arra a pamlagra olyan párna, olyan díszleteket alkalmazunk, aminőket képzetünk kigondol.

A modern divány (?) párnákra sincs nagy gondja készítőjének. Előveszi a foltos-zsákot, kiválaszt néhány ép darabot, amit izlésesen ráhelyez a huzatra s kész a párna. Még montírozni sem kell.

Ez a modern egyszerűség észlelhető a terítésnél is. Ha vendégeket várunk, különösen bridgealkalmakra és egyébként is, nem kell a terítéssel órákat eltölteni, a tányérvék alá az u. n. Eisdekkéket rakjuk és már meg is takarítottunk egy abroszt. De a modern abroszok elkészítéséhez sem kell nagy tudomány. Veszünk olcsó organdit, arra ráhimezzünk néhány elszórt pettyet, vagy kis virágokat s nem kell, mint hajdan, hónapokon át himezni, vagy slingelni egy abroszt.

A modern lakásberendezés tehát praktikuságánál és aránylagos olcsóságánál fogva, feltétlenül meghódít mindenkit. A modern kézimunka meg fog hódítani minden asszonyt, akik ezelőtt nem nagyon szerettek kézimunkázni, mert most oly egyszerűek, hogy játsz-

va elkészítheti mindenki, a modern butorok meghódítanak minden háziasszonyt, akik ezelőtt órákig vesződték a ciradás kredencek és tálalók törülgetésével, ma minden butornak egyenes és sima vonala ezt a tisztántartást a leghigiénikusabban oldja meg s végül örüljete, ti férjek is, pl. egy függöny elkészítéséhez sem kell annyira kinyitnotok pénztárcákat, spórolós feleségeitek egyedűt fogja tűll-függönyét a régi maradék pamutokkal elkészíteni.

DIVATPOSTA

20 éves. Fekete nyomott selyem ruha anyagát ha délutánra és estére is fel akarja venni, csináltasson egész nyugodtan belőle angol ruhát. Láttam egy nagyon szép fazont, ahol bő denevérujjakkal volt a ruha felsőrésze s a magasan csukódó nyaknál elől egy hatalmas, az egész elejét betakaró rózsaszínű velursiffon-masni volt a ruhába beleszabva. A szoknya rendes délutáni hosszúságú, deréknál néhány piével. Üdvözlöt.

Szabó Éva textilműhely (BUDAPEST, Bálvány-uca 12.)

kézzel szövött butorszövetek és függönyanyagok, a legkényesebb izlésű közönséget is meghódíthatják. Szabó Éva gyártmányait nemcsak a finom egyszerűség és az olcsó árak, hanem a jó minőség is jellemzi. 451

Lehetetlenség. Semmi sem lehetetlenség. Különösen pedig nem a Maga esetében. Egyszerűen festesse meg halványzöld kifakult ruháját sötétzöldre, vagy ha feketét nem akar, barnára és ugyanugy meghagyhatja a fazont, hisz nagyon divatos ma is. Ha barnára festeti, akkor drapp vagy sárga díszszel, esetleg zölddel dekorálhatja.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére: Budapest, Teréz-körút 35. küldjék.

Megnyílt

WEIL ALAJOS

virágüzlete Neuman-palota

Modern kötészet. — Legszebb és legolcsóbb csokrok és koszorúk.

Hatalmas választék cserepes és dísznővényekben. 4819

Friss, vágott virágok állandóan.

Elsőrendű kiszolgálás! Olcsó árak!

FIGYELEM!

Hajszálakat véglegesen és nyomtalanul — testfogyasztást helyi és általánost — garanciával végez

PILISINE

kozmetika Arad, Bul. Regina Maria 15.

Negyvenkét vonatot mentett

meg a biztos pusztulástól egy 13 éves kisleány

Nagy aranyéremmel tüntették ki a kis Fancy Mooret

Londonból jelentik: Érdekes és ritka ünnepség zajlott le a minap Lincolnban, amelyen részt vett az angol közlekedésügyi minisztérium egyik küldöttsége is. Az ünnepség főszereplője Fancy Moore, egy 13 éves kisleány volt, akit a nagy arany Albert-éremmel tüntettek ki. Ezt a kitüntetést csak rendkívüli esetekben szokták adományozni és a háború óta összesen öt egyén kapta meg. A kitüntetés tulajdonosa egyébként évenként ötven font életjáradékot kap.

Fancy Moore két évvel ezelőtt karácsonykor szinte megfoghatatlan hőstettel tüntette ki magát. Apja váltókezelő Elskinthorpeban, Lincoln egyik elővárosában. A kisleány minden este tíz óra tájban forró kávét vitt apjának szolgálati helyére. Apja, William Moore, a kérdéses karácsony estén hirtelen rosszul lett szolgálat közben és eszméletlenül esett össze a helyiségben. A váltómű gazdátlanul maradt és mivel Elskinthorpeban hét vasutvonal található össze, amelyen tíz óra leforgása alatt 42 vonat fut keresztül,

borzalmas katasztrófa volt kilátás, annál is inkább, mivel a legközelebb érkező vonat a rendszerint zsúfolt londoni express volt.

A vonatok mindazonáltal minden baj nélkül futottak be az állomásra, mintha az eszméletlenül fekvő váltókezelő pontosan teljesítette volna hivatását. A kis Fancy, mikor látta, hogy apja eszméletlenül fekszik, rájött, hogy milyen katasztrófa fenyeget. Apja helyett átvette a váltó kezelését. A kisleány rendkívül gyakran fordult meg apja hivatali helyiségében és így tudta, miként kell a különböző emeltyűket kezelni. Ismerte az automatikus berendezések működését is és így ottmaradt a helyiségben, mindaddig amíg apjának szolgálati ideje lejárt.

42 vonat robogott el közben a váltókon keresztül, amelyek hibátlanul működtek

és sem a vasuti személyzet, sem az utasok nem sejtették, hogy életük egy 13 éves kisleány kezében van letéve. Csak mikor leváltották William Mooret, derült ki a dolog. Ekkor fedezték fel a kisleány hőstettét. A 13 éves Fancy Moore cselekménye óriási feltűnést keltett és ezért tüntették ki most a nagy aranyéremmel.

Menyasszonya „szemefényébe” öltözik Kent hercege

Marina hercegnő vőlegényének ruhatári titkai. — Évi 6000 font egy gyermekért

Párisból jelentik: Mig Páris, a női elegancia központja, Marina hercegnő kelengyét készíti, addig London, a férfielelegancia fővárosa, a kenti herceg új ruhatárán dolgozik. Az angol hagyomány szerint a férfiak egész ruhatárukat kicserélik házasságuk előtt. Ezt a hagyományt természetesen főleg az arisztokrácia követi és György herceg, aki ma az angol férfidivat legfőbb irányítója, szintén ragaszkodik hozzá.

De senki sem tudja a szabók nevét, akik a herceg új ruháit készítik. Az udvari szabályok szigorú titoktartást irnak elő ebben a kérdésben.

A közönség suhasem fogja megtudni, ki tervezi egy királyi herceg szmokingját, vagy télikabátját.

Senki sem ismeri Londonban a király és a királyfiak szabóinak a nevét. Ha az udvarnál felvilágosítást kér az ember, hüvösen azt felelik, hogy a király és a hercegek ruházódása szigorúan magánügy. Ha valamelyik szabó a legcsekélyebb indiszkreciót követné el ebben a tekintetben, a királyi család azonnal megszüntetné a megrendeléseket. Hiába fordulnak a londoni sznobok Poolhoz, Meyer és Mortimerhez, Grandhamhoz, vagy a londoni férfidivat többi „királyához.” Azt felelik, hogy a királyi család nem tartozik megrendelőik közé. Egyes titkok legfeljebb a kenti herceg szemé-

lyes barátai révén szivároghatnak ki, akiket nem kötnek az angol királyi udvar szigorú szabályai. Így kiderült, hogy

hét londoni szabó készíti a herceg „kelengyét”.

Kettő az egyenruhákat és öt a civilruhákat varrja. A kenti herceg nagyon szívesen visel tengerész-egyenruhát. Most is három tengerészuniformist készítenek számára. Ezenkívül négy frakk, három szmoking és két zsakett van munka alatt. Ez a ruházat hivatalos része. Ezután következnek az uccai-, uti- és sportruhák.

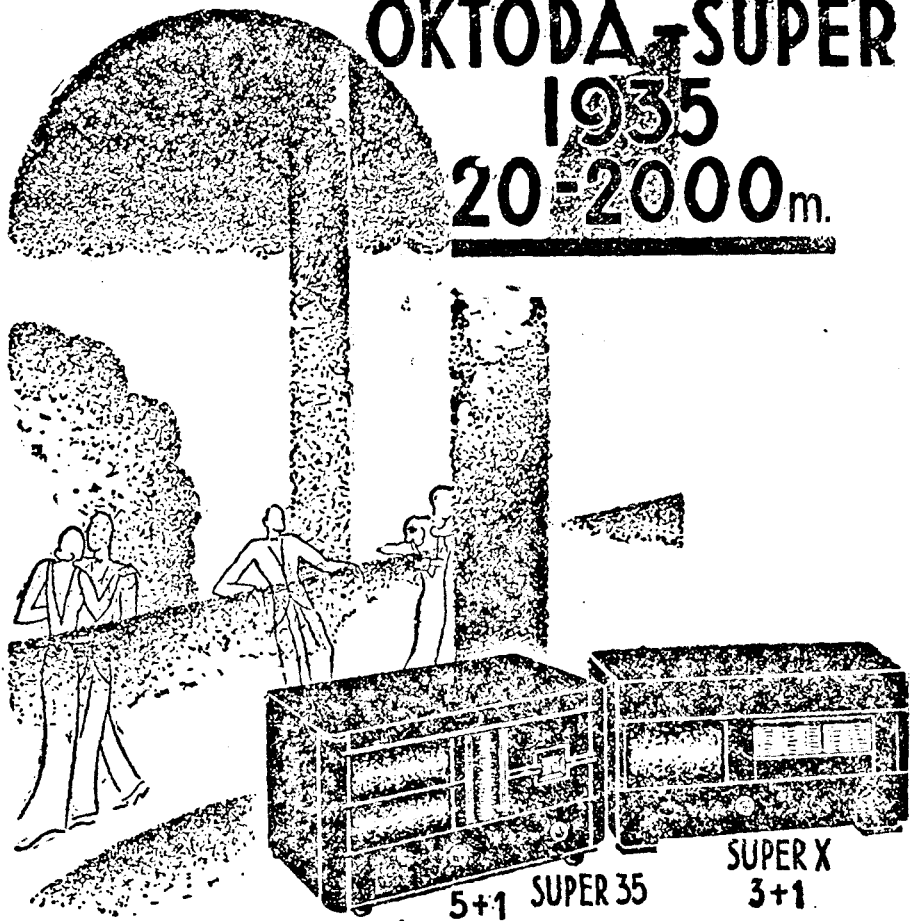
A herceg legjobban a sötét és nem feltűnően mintázott szöveteket szereti. Ebben különbözik a walesi hercegtől, aki nagyon kedveli a feltűnő színű ingeket, a nagykockás nadrágokat, a tarka harisnyákat és a szeszélyesrajzu pullovereket. A kenti herceg hű az angol férfidivat hagyományos mérsékletéhez és tompitottságához.

A „Salzburg-szövet”

A nászutra külön sötét szövetet terveztek György herceg számára. Az enyhe kékcsillagos sötét kelmét „Marina-szövet”-nek nevezték el, Csak egyetlen véget készítettek belőle s egyetlen méter sem kerül forgalomba ebből a szövetből.

Egy másik, kékszíntű szövetet is készítenek kizárólag a herceg számára. Ezt „Salzburg-szö-

OKTODA-SUPER
1935
20-2000m.

SZELEKTIVITÁSA TÖKÉLETES-
SKÁLÁJA NAGYMÉRETŰ ÉS ÁTTEKINTHETŐ-
TÖKÉLETES FADINGKIEGYENLÍTÉS-ELEKTRO-
DINAMIKUS HANGSZORÓ-HANGSZINEZETE KELLEMES-
KIÁLLITÁSA FÉNYŰZŐ

Standard-rádió

Díjtalanul bemutatja **SZABÓ ALBERT** rádió osztálya

STANDARD aradi képviselője, Bulev. Reg. Maria 20.

Használjon „TUNGSRAM” csövet!

Használjon „TUNGSRAM” csövet!

Standard rádiók Varga Testvérek

villany és rádió szaküzletben
legelőnyösebben ARAD, Str. Alexandri 1.

Rádiók és villanyegők jutányosan
Schwarcz Arpád műszerésznél Arad, Str. Brancovici 1.

vet”-nek nevezték el, a városról, ahol a kenti herceg eljegyzését tartotta Marina hercegnővel. A szövetnek állítólag

ugyanolyan fénye van, mint a menyasszony szemének.

Ezenkívül sötétkék, sötétszürke és fekete ruhák készülnek még. A barna színt a herceg nem szereti. Minden zakó kétsoros lesz.

A herceg „kelengyéje” összesen körülbelül ezer font sterlingbe kerül.

Evi 20.000 font és még több...

A herceg különben házassága után évi 20.000 font külön járadékot fog kapni, eddigi évi 10.000 font járadékához. Ha az új párnak gyermeke születik, még 6000 fonttal emelik a járandóságokat.

A herceg ruhatárát három alkalmazott tartja rendben. A megújított ruhatár állítólag kb. 100 polgári és egyenruhából fog állani.

Az esküvő előtt néhány nappal

a herceg legénykori ruháit szét fogja osztani.

Az egyiket a hercegnek egy régi katonatársa kapja meg, a másikat a királyi család egy nyugalombavonult inasa, a harmadikat egy szegényember, aki segítséget kért a hercegtől és így tovább... A királyi herceg így azt az örömet szerzi meg ismerős és ismeretlen szegény embereknek, hogy életükben legalább egyszer királyi ruhát ölthetnek fel.

Kölcsönkönyvtár
(Kerpel-féle) havonta 40 lej. 4759

PAPRIKAgarantált tiszta original,
gyáriag plombált csomagolás**CAFEA CENTRAL**
ARAD, STRADA METIANU NO. 2. 8649

Sakkmérkőzés életre-halálra

Egy amerikai riporter elmeséli kalandját egy tébolydában, ahová bolondként záratta magát, hogy élethű tudósításokat küldhessen lapjának — Izgalmas percek egy veszedelmes örült cellájában — A „fekete király” nem ismer kegyelmet — Nincs menekülés — Egy riporter-bravur ismeretlen története

Az Aradi Közlöny olvasói előtt még bizonyára emlékezetes az az interjú, melyet néhány hónappal ezelőtt William T. Spencer amerikai riporter adott e sorok írójának egy férjgyilkos asszony kivégzéséről a Sing-Singben. A híres újságíró, aki annak idején lázba hozta riportjával és eredeti fényképfelvételeivel egész Amerikát, jelenleg ismét Európában tartózkodik és az alábbiakban meséli el legutolsó riportjának történetét, melyért csaknem az életével fizetett:

— Mi amerikai újságírók nagyon is jól tudjuk, hogy az olvasóközönség érdeklődésére csakis akkor számíthatunk, ha nap-nap mellett valami szenzációsat és újszerűt találunk fel hasábjainkon a reggeli kávé mellé. Riportom annak idején a férjgyilkos asszony kivégzéséről nagy szenzáció volt és a konkurencia alaposan mögöttünk maradt, de szerkesztőm nem nyugodott és egyre újabb ötleteken törte a fejét. Egymásután csináltuk a különféle riportokat és interjúkat pénzemberekkel, rablógylkosokkal és sztrájkhősökkel, de a közönség már unta a banális régiségeket és egyre újabb dolgokat követelt. Több kollégámmal összebeszélve vakmerő tervet dolgoztam ki. Elhatároztam, hogy

valamelyik nagy tébolydában belső életét fogom megírni

és reméltem, hogy sikerül olyan dolgokat megfigyelnem, melyek a közönséges látogató előtt örök titkok maradnak. Egyik délelőtt New-York legforgalmasabb pontján *örjöngeni kezdtem, megtámadtam a járókelőket és revolveremmel vadul lövöldöztem a levegőbe.* Hamarosan lefogtak és egy közeli elmeógyógyintézetbe szállították, ahol megfigyelés alá helyeztek. Tervem első része tehát sikerült.

Vizsgálatom több napon keresztül tartott és ezalatt az idő alatt sikerült valóban sok érdekes dolgot átélnem, azonban már attól féltem, hogy cikk nélkül kell visszatérnem, mikor a véletlen váratlanul segítségemre jött és ugyancsak izgalmas kalandba sodort.

Egyik este, álkulcsom segítségével, melyet sikerült az éber orvosok elől elrejtennem, felnyitottam cellám ajtaját és éjszakai kalandozásra indultam. Jóval elmúlhatott már éjjel és csak az inspekciós orvosok szobái voltak világosak. Körülbelül félórát bolyonghattam a homályos folyosókon, mikor az egyik ajtó hirtelen feltárult és

egy hatalmas termetű, fehérköpenyes férfi lépett ki rajta

Annyi időm sem volt, hogy a fal egyik mélyedésébe huzódjak, mert a következő pillanatban előttem állt, és megragadta a vállamat:

— *Mit mászkál ilyenkor a folyosón? — kérdezte rekedt hangon — Nem tudja, hogy tiz után mindenkinek a szobájában a helye?...* Jöjjön, visszavezetem szobájába...

Egy veszedelmes örült hatalmában vagyok...

Megragadta a karomat és én szorongó léptekkel követtem. Amennyire kiismertem már magam, megállapítottam, hogy lefelé, a pince felé megyünk, ahol a veszedelmes betegek cellái voltak, de néhány perc múlva már a hatalmas épület labirintusaiban jártunk és teljesen elvesztettem tájékozóképességemet. Nem sokáig mehettünk, vezetőm megállott egy ajtó előtt, amit felnyitott és erőteljes lökessel betaszított rajta. Egy kis cellában találtam magamat. Egy villanylámpa világított fentről és a szoba közepén egy asztalon saktábla feküdt. Csak most vehettem jobban szemügyre az orvost. Hatalmas termetű férfi volt, testében rettenetes erő lakozhatott és arcát fekete szakáll fedte.

ILLATSZER TÁR

vidéki centrumban, konkurencia nélkül,

elköltözés miatt

csinos berendezéssel és árukészlettel,

igen olcsón

ELADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4897

— *Tudsz-e sakkozni* — kérdezte és lassan felém közeledett. — Szemében ördögi fény csillogott és ebben a pillanatban ébredtem tudatára, hogy **egy veszedelmes örült hatalmában vagyok.** Szeiencsére egy pillanatra sem vesztettem el hidegvéremet és önkéntelenül igenlően bólintottam.

— *Igen?... Akkor emberem vagy — válaszolta — Tudod-e hogy ki vagyok én?... Nem tudod?... Ostoba... I am the black king, én vagyok a fekete király... És tudod-e mi a tét?...*

Lenyomott a tábla mellé és lázas sietséggel kezdte felállítani a figurákat. Ebben a percben egy hatalmas kést húzott elő köpenyéből és a tábla mellé tette, de rajta hagyta egyik kezét.

— *A tét... — ismételte — a fejünk!... A fehér király feje... Érted?... Ugyan ne affektálj és ne add az ostobát... Aki veszít, az elveszti a fejét — és megragadta a kést.*

A játszma életre-halálra — megkezdődött.

Sakkpartner, aki gyilkolni akar

Soha életemben nem voltam valami ügyes játékos, de a szokatlanul komoly helyzet gondolkodásra kényszerített. Tudtam, hogy időt kell nyernem valami módon, mert különben végem van és az örült végez velem, de közben kissé örültem, hogy milyen riport lesz ebből a vasárnapi számban és a kollégák megpukkadnak az irigységtől. Titokban szememmel a távolságot mérgettem az ajtó és szélem között, de ez a pár centiméter kevés menekülési lehetőséggel kecsegtetett. Az óriás minden figyelmét a táblára koncentrált, azonban fél szemmel állandóan engem figyelt és

féltem, hogy a legelső gyors mozdulatomra keresztülszur borzalmas fegyverével.

Lépéseimet nagy guny kacajjal kísérte, de már a kezdés után el kellett ismernem, hogy mesteri ellenféllel állok szemben. Minden huzásomra remek védekezéssel felelt, majd néhány lépés után olyan előnyre tett szert, hogy a matt számomra már csak percek kérdése lehetett. Egymásután vesztettem el a vezérfiguráimat és láttam, hogy cselkedni kell. A villany kapcsolója közvetlen mellettem volt és egy hirtelen mozdulattal esetleg sötétséget csinálhattam volna, azonban még nem volt itt az alkalom. Testemről csurgott a hideg verejték, szívem örülten dobogott. Ebben a pillanatban ellenfelem rettenetes erővel öklével az asztalra sujtott és a bábuk szerte-szét repültek. Felugrott és késével vadul hadonászva ordította:

— *Most jön a tét!... Most jön a tét!... Nyomorult fehér király... Hát azt hitted menekülhetsz előlem...?*

Én is felugrottam és hirtelen mozdulattal felöktem az asztalt, majd a villany kapcsolóhoz nyultam. Pokoli sötétség támadt, támadóm látszólag meghökkenve, szitkozódni kezdett és vadul csapkodott maga körül, de közben megbotlott valamiben és

hatalmas robajjal végigdőbörgött a földön.

Én a sötétben az ajtó után tapogatóztam és sikerült is a kilincset megtalálnom. Egyetlen rántással feltéptem és rohanni kezdtem a néptelen folyosón. Hátam mögött rettenetes ordítással feltápaszkodott üldözőm és utánam iramodott. Rettenetes hajsza kezdődött. Megkétséghezérő erővel rohantam a hosszú folyosón előre és utánam gyilkos bosszu-szomjial száguldott az örült.

— *I am the black king!* — ordította és már csak néhány méterre volt tőlem.

Menekülés

Ebben a pillanatban megszólaltak a vészjelzők és orvosok kerültek elő, néhányan elem álltak és feltartani igyekeztek, de én öklömmel vágtam közéjük és rohantam tovább. Találomra egyik jobb oldali folyosóba ugrottam be, melynek a vége sötét volt és szorosán a fal mellé lapulva vártam, hogy mi lesz. Csakhamar rettenetes ordításokat hallottam, azután elcsendesedett minden.

A legnagyobb meglepetés, azonban csak ekkor következett. Az ápolók kényszer-zubbonyba bujtattak, hiába tiltakoztam, egy sötét cellába zártak. Órákig tartott, míg sikerült szerkesztőmnek kiszabadítani kényelmetlen helyzetemből, de másnap félmillió példányban, első oldalon mindenki a „fekete király” sakkpartijának történetét olvasta...

STODOLNI DEZSŐ

mindenfelől

Kétezer méter magas betontornyoi építenek a francia hadimérnökök

Berlinből jelentik: Az Angriff párisi tudósítója fantasztikus francia fegyverkezési tervről számol be. Eszerint két francia mérnök, Faure-Dujaric és Lossier két kilométer magas erőtornyot akar építeni vasbetonból. Az óriástorony három hatalmas terasz lesz, kupalaku tetővel. Egy-egy terasz átmérője 350—450 méter. Kaszárnyák, ágyúutak, megfigyelőállomások, hivatalok, kórházak, sőt repülőgéphangárok lesznek ezeken a teraszokon. 12 kilométer hosszú csigalépcső és 5 lift segítségével lehet a torony forgalmát lebonyolítani. Az egész új „bábéli torony” acélbetonból készül. A torony mellett villamos erőműtelep lesz, mely a kolosszus összes gépezeteit mozgásban tartja. A mérnökök hangsúlyozzák, hogy nemcsak katonai célokra lehet felhasználni a 2000 méter betonszörnyet. Rendkívül fontos meteorológiai megfigyelőmunkát lehet a csúcson végezni, kísérletezni lehet rajta a kozmikus sugarakkal is és be lehet rendezni a tetején tüdőbetegek számára magaslati gyógyhelyet. Háború esetén repülőgéptárhely lehet a torony. Ugy tervezik, hogy egyszerre 70 repülőgép indulhasson el róla. Egyelőre még csak a tervek készültek el, de nem lehetetlen, hogy előbb-utóbb hozzáfognak a kétkilométeres torony felépítéséhez.

Részeg tehenek

Párisból jelentik: Nantes környékén van Saint Hilaire du Loulay helység, ott történt a következő mulatságos eset: A szőlőszüret olyan gazdag volt, hogy a bortermelők nem tudtak elegendő hordót szerezni. Egy vagyonos gazda, miután minden hordója megtelt, a fennmaradt bort beleöntötte a háza előtt levő nagy kömedencébe. A legelőről hazatérő tehéncorda megállapodott a szinültig telt kömedencénél és teleitta magát borral. A lerészegedett tehenek vesztettül futkostak a falu utcáin, úgyhogy nagy munkába telt, míg a nép befogdosta a megbokrosodott állatokat.

Fényképet készítettett öngyilkosságáról

Londonból jelentik: Mint a Daily Telegraph jelenti Stockholmból, a svédországi boforei ágyúgyárban dolgozó perzsa katonai bizottság egyik tagja, egy Raapiema nevű huszonnégy éves mohamedán öngyilkosságot követett el. Holttestét bucsulevelének adatai alapján a villamos víziművek zsúlipjében találták meg. A városban az a hír kelt szárnyra, hogy azért ölte meg magát, mert Hadzsikani hadnagy, a bizottság vezetője megverte. A rendőrség kihallgatta Hadzsikant, aki bevallotta, hogy keleti felfogás szerint fenytéket alkalmazott a bizottság összes tagjai ellen, valahányszor azt a fegyelem fenntartása érdekében szükségesnek látta. Midőn később közölték vele, hogy egy perzsa tábornok fog a helyszínre utazni, hogy megvizsgálja az öngyilkosság hátterét, Hadzsikani teljes katonal díszbe öltözve szobájába hívta a bizottság összes tagjait és felszólította őket, hogy löjjeék agyon. Midőn parancsát senki sem teljesítette, felkérte egyik barátját, vegyen róla fényképfelvételt. Mialatt a gép elkattant, Hadzsikani szivenlőtte magát.

Rugalmas házak

A gyakran ismétlődő földrengések és áradások rettentő pusztításai, amelyek felmérhetetlen károkat okoznak, arra indították a japán kormányt, hogy pályázatot írjon ki rugalmas házak építésére. Az ilyen házak falainak oly rugalmasnak kell lenniük, hogy a legerősebb földrengést is kiállják. A rugalmas háznak tűzbiztosnak is kell lennie. A pályázati feltételek szerint mellékes kérdés, hogy mennyibe kerül ezeknek a házaknak az építése, a japán kormány minden áldozatra hajlandó.

Szenzációs a nagy ujdonság-katalogus a Löbl-könyvtárban

Román, magyar, német ujdonságok **kötetenként** is kaphatók. havi díj 40.— lej. 4571

Márai Sándor írja:

SZEMÉREM

Becsapták mögötte az ajtót, a búcsuzás gépies vigyora még száján ragadt, homlokába huzta kalapját, elindult lefelé a lépcsőn. Az alsó emeleten füttyörészett valaki, a felvonó zugott, aztán megállt. Ebben a pillanatban megtudta, hogy meg fog halni. Egészen természetesnek találta, hogy az idegen dudolás elhallgatott, a felvonó megállt, s ilyen különösen, ilyen természetellenesen csend lett körülötte.

Az érzés, amely a megismerés nyomában elfogta, tetőtől-talpig, valahogy úgy, mintha hirtelen ruhástól, cipőstől, szőröstül-bőröstül, sőt emlékestül, élete minden szavának és mozdulatának hirtelen megelevenedett emlékével együtt valamilyen különös anyagba mártották volna — mondjuk, egy hordó kátrányba, azt még nem próbálta — nem volt éppen kellemetlen. Nem volt se jó, se rossz, mert semmiféle érzéshez nem hasonlított, amelyet addig megmért... „Ahá, hát ilyen”. — gondolta kíváncsian. Kissé meglepte, hogy ilyen teljesen öntudatos, fokozottan éber állapot ez; inkább úgy képzelte, hogy szédülés kíséri, zsidbadás; de soha nem volt ennyire, ilyen rikoltó-harsányan öntudatnál. Most nagyon össze kell szednem magam, gondolta ravaszul. Természetesnek találta, hogy ilyen átmenet nélkül következett be, este különösen jókedvűek voltak, Emma sokat nevetet, Géza jókedvűen adta elő azt a történetet a villamoskalauzról, aki leütötte fejről a cilindert; persze, ha most jobban eltűnődött, meg kellett állapítani, hogy a történetnek nem volt semmi értelme. S ha kissé erőlködött, s emlékébe idézte mind a történeteket, melyeket eddig hallott, vagy olvasott, — voltak közöttük kitűnők — meg kellett gyorsan vallania, hogy egyiknek sem volt semmiféle értelme. Erre még eddig nem gondolt. Mindennek, amit még eddig hallott, vagy látott, egyesével abból a nézőpontból volt értelme, hogy... szóval, hogy vele... hát igen, hogy vele nem. „De ezt nem hihettem komolyan”. — gondolta mentegődözve. — „Utóvégre, eddig még mindenki, s az élet rendje az, hogy... „Körülnézett. „Rendje?” — kérdezte hangosan. — „Hogy tetszik ezt érteni?” S körülnézett.

De nem felelt senki. A felvonót, úgy látszik, odafönn felejtették a legfelső emeleten s a füttyörésző ember elment. Gondolkozott, mit lehetne itt még csinálni? A szabályos az lenne, ha most rágyujtana, sétálna egyet a folyóparton, aztán felmenne szobájába s tovább olvasná azt a könyvet, vagy írna egy levelet, vagy föl hívná Kázmért. A lehetőségek dus választéka tárult előtte, mint eddig is, — csak éppen az történt ebben a pillanatban, — s ez most már így lesz a következő pillanatokban is. — hogy mindez értelmes, szolid, célszerű lehetőségek nem sokkal értelmesebbek a jövőben, mintha piros kofferrel kezében, kék sapkájával fején s zsebében egy üveggolyóval elutazna Münchenbe, vagy négykézláb körüljárna az Országház-teret s közben hangosan Shelley-verseket szavalna. Tudomásul kellett vennie, hogy az életnek s mindennek, amit tartalmaz, pontosan csak annyi értelme van, amennyire él az ember, — s az első pillanatban, mikor megtudja, hogy a sok értelmes, napnál világosabb, logikusan egymásba kapcsolódó eseménynek egy napon, egy pillanatban, talán nem is most rögtön, hanem egy nyolcvan-kilencven év múlva olyan tökéletesen vége lehet, mint ahogy azt az elébb megtudta, valami kis zavar következik be a válogatásban, bizonytalanság, egészen kis zavar. „Hát persze, könyvet is olvashatok”. — gondolta.

Most meglehetősen közönyösnek tetszett e pillanatban, hogy az, amit az elébb megtudott, rögtön bekövetkezik-e, vagy csak nyolcvan év múlva? Eddig úgy képzelte el, hogy most, bizonytalan ideig nincs még semmi baj; de hát persze, a „szervezet kopik”, meg aztán villamosok is járnak, s bizony nem lehetetlen, hogy egy száz-százhusz év múlva el kell majd menni az oryoshoz, aki meghallgatja

a tüdejét és szívet, étrendi tanácsokat ad és felír valami port. Akkor persze majd vigyázni kell egy kicsit; nyáron, ravasz-hírvös estéken jó lesz kabátot venni, s abba kell hagyni a paprikás ételeket. Hogyne, az ember számol a halállal. Gyakran gondolt a halálra, józanul, csaknem bölcsen. A temetőbe nem járt nagyon szívesen, kissé zavarta, hogy ott mindig megásnak előre tizenöt-husz sirt, minden eshetőségre, vaktában, ahogy a nagy hotelekben megágyaznak este az üres szobákban is, — mit lehet tudni, hátha vendég érkezik északa? — de egyszer belenézett a gödörbe, s szűknek és barátságatlannak találta. „Micsoda szűk gödrök”, — gondolta akkor rosszkedvűen — „hisz itt alig lehet mozogni...” S szórakozottan gondolt rá, hogy szól ebben az ügyben a városi tanácsnoknak, aki barátja volt.

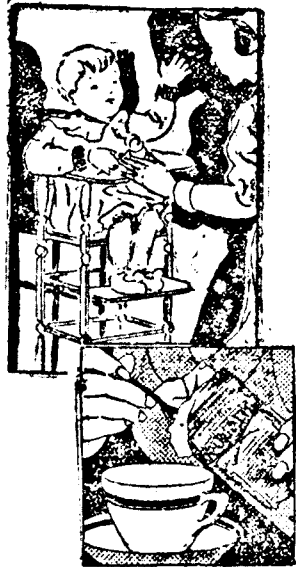
De most, hogy végre tudott valamit, amiről eddig fogalma sem volt, nem jutott hamarjában eszébe semmiféle tanácsos, akinek szólhatna. „Az ember hall a dolgról, mindenfélét lát, meg beszélnek, de nem hiszi el”. Most úgy tudta, olyan biztosan, ahogy eddig élt. Ugyanaz a bizonyosság volt, ami eddig életét áthatotta, — csak kissé határozottabb, a fogalmazásában volt valami merev, mint egy utasításban. „Na, szép kis história”, — gondolta. — „S most ki kell mennem az uccára, a végén még meglátják rajtam”. Szerette volna titkolni, az ember nem lehet manapság elég óvatos; az emberek rosszindulatuk, észrevesszük rajta, s aztán fuccs, izé... igen, a karriernek. Ebben a pillanatban határozottan érezte, hogy a halál nem tesz jót a karriernek. S egyidejűleg, legnagyobb meglepetésére, különös szégyenérzet fogta el. Ez a szégyenérzés erősebb volt, mint az ijedtség, mint maga a dolog. Olyan szeméremérzet ömlött el benne, mintha hirtelen gyalázatos titok derült volna ki róla, személyesen róla.

„Nincs nagyobb szégyen”, — gondolta sápadtan. Soha sem érezte még ezt a szeméremet. Nincs az a gyalázatos meztelenség, amely úgy siratná a szeméremet, mint ahogy ő gondolt testére ebben a pillanatban. „Vala-

Nincs többé rosszul táplált,

gyöngye és
sánya
gyermek,

ha gyermekét
az elválasztás
után azonnal
OVOMALTINEVAL
táplálja.

AZ Ovomaltine
rendkívül kel-
lemes íze miatt
már az első kísér-
let után is gyer-
meke kedvenc itala lesz. Az Ovomaltine

vitaminokban és szénhidrátokban gazdag tápszer, amely a gyermekeknek kitűnő erőt ad. Már az első doboz elfogyasztása után fel fog Önnek tűnni a súlygyarapodás, a rózsás arcszín, az állandó jókedv, ami mind a teljes egészség biztos jele. Óvja gyermekét a gyengeségtől Ovomaltine az energia leggazdagabb forrásával

Árak: 50.—, 98.—, 175.—, 320.— lei

OVOMALTINE

A Dr. WANDER ÜZEMEK KESZITMÉNYE

mi kiderül majd”, — gondolta s fogait csikorgatta szégyenében. — „Ó, igen, akkor valami kiderül...” Elvörösödött. „A halál szemérmes dolog”, — gondolta s lehajtotta fejét, s elindult lefelé a lépcsőkön. El sem tudta képzelni, hogy és mint néz majd ezután az emberek szemébe?

Az országfejlesztési kölcsön

J e g y z é s e
biztosítja a nemzetvédelmet
és a béke fentartását; igazolja
életerőnket; bizonyítja a
állampolgári öntudatunknak.

Az országfejlesztési kölcsön

e l ő n y e i:
a magas kamat, a nagy hasz-
not nyújtó törlesztés; az arany-
lej biztosítása; a számtalan és
nagyösszegű jutalom és nyereség.

Jegyezzenek

Országfejlesztési Kölcsön!

Cserépkályhák

szakszerű átalakítását,
Szilágyi által javított
szabályozható

Hardtmuth

rendszerre,
felelőség mellett
vállalja:

Bulevardul Regina Maria No. 9., I. emelet.

4638

„CERAMICA“ kályhás cég,

Megszólal a történelem az elhagyott bucurestii cári követség kopott falai között

Beszélgés az „ágyrajáró“ báró Tovarou-val, aki közvetlen közlelől látta
lefolyni a nagy politikai eseményeket — A vörös pokol tragikus sorsu
áldozata elmondja élettörténetét

Calea Victoriei 25. Legationea Rusă. Az elhagyott kerti ut kövei összecserennek a lábam alatt. A rozsdás falevelek meg-megkoppannak a csodálatosan szép őszi alkonyatban. Mintha siratnának valamit. Valamit, — ami már nincs. Ami már elmúlt — talán örökre. A barátságatlan, buskerti fák csupasz ágai között nemrég ott vergődött a megkopott arany cári sas.

Ma már összezuzott szárnyakkal, halálra-
sebzetten fekszik

a csákány alá élemedett épület egyik szögletében. Maga a főépület zárva van. A kulcsot a hatóságok emberek magukkal vitték, mikor Poklevszki Kozini, — az utolsó cár utolsó bucurestii-i követe hosszas viták után átköltözött egy kis magánvillába, ahol tevékenysége ezentúl a Nansen utlevekkel járó szomorú munkában fog kimerülni.

A szép és dicső fényt látott épület további sorsa azonban teljesen bizonytalan. Egyes tervek szerint ugyanis lebontják s a cári uralom emlékét Romániában csak az a 6000 hü sziv viseli hiven tovább, mely inkább választotta a száműzetés keserű kenyerét, minthogy megadja magát az új idők kétes értékű szavának.

Megkerülöm az épületet és nagy keservesen feltornászom magamat az emelet magasságu teraszra. Alattam az óriási park — gazzal és száraz falevelekkel borítva. Előttem a régi cári követség disztermei. Lehetetlenség megilletődés nélkül állni itt, ahol annyi történelemmel és szenvedélyes diplomáciai küzdelemmel van tele a levegő.

Itt minden talpalatnyi földnek megvan a
maga története.

Az ablakhoz lépek. A diszes arany fotójök még egyre ott állnak rendben, fehér huzattal letakarva. Az asztalon több iv fehér papír és egy kis darab porlepte pecsétviasz kormos, megfeketedett vége.

Vajjon mire ütötték vele az utolsó pecsétet?

**Ami a ragyogó multból
megmaradt ...**

A falon hatalmas folt világít. A cár arcképe-
nek a helye. Mert az ő eleven emléke ad színt az elkopott selymeknek. — fényt a megkopott aranytámláknak és csillogást a kristálycsillár remegő lüvegecskéinek. Atmoszférája van ezeknek a termeknek. Izzik — él itt minden.

Az egyik pincében — mely valamikor irattár volt — össze-vissza dobálva rengeteg régi irat, könyv, hever. Néhány köteg vasutjegy, menetrend, számadások — még 1887-ből, térképek, a L'Empire de Russie egy kötete, egy röpirat — „Oroszország és Ausztria“ címmel.

Egy ócska láda fenekén széttört osztrák-
magyar pecsét villan elém.

Ki tudja milyen nagy titkot zárt le egykor ez a széttöredezett néma vörös folt? Titkot — melyet egy összeomlott világbirodalom küldött egy eltűnt nagyhatalomnak.

— Hát igen! mondja halk, kissé erőltetett hangon a vezetőm. Mozdulatain ott ül a nyilvánosság előtt álló ember esetlen merevsége. Én is egy va-

gyok a sok közül. Kinlódttam, szenvedtem... most már minden mindegy. Elfutad a hangja. Csak a kezével legyint és merev szemekkel nézi az előtünk gözülő meleg pálinkát. Aztán újra megszólal:

— Tessék megírni, hogy az apám báró volt. Én — már nem használom a címet. Én már csak egyszerűen Pável Tovarou vagyok. Ujra elhallgat és titkon — lopva megtörli a szemét.

— Mikor került Romániába? — kérdeztem tőle. Először 1914. június 1-én. Alig néhány héttel a világháború kitörése előtt.

Kérdő tekintetemre megélenkül.

A constantai királytalálkozó 1914-ben

— 1914. június 1-én látogatta meg ugyanis a cár I. Károly királyt Constantában. De szép idők voltak azok kérem! — csóválja meg ezüstösen csillogó fejét. — Szaszanov, az akkori orosz külügyminiszter és Schilling báró — a külügyminiszterium irodavezetője — már korán reggel Constantába érkeztek. Délfelé azután befutott a „Standard“ nevű jachton a cári család. Egész Constanta ott volt a felvirágozott kikötőben. Már hajnalban zsufova voltak a kikötőhöz vezető uccák. I. Károly király fogadta a vendégeket. Vele volt Erzsébet királyné — a legendás hírű Carmen Sylva, — Ferdinánd — akkor még trónörökös, — Mária trónörökös és a — mindössze 20 éves Károly főherceg — a jelenlegi román király. A két uralkodó testvéri szeretettel üdvözölte egymást. A lakosság pedig lelkesen ünnepelte az orosz cárt. Délelőtt csapatszemle volt, majd következett a diszebed, melyen Bratianu, — akkori román miniszterelnök — üdvözölte a cárt Románia területén. Délután a cár Bratianut, I. Károly pedig Szaszanovot fogadta hosszabb kihallgatáson. A délután hátralevő részét Erzsébet királyné gyönyörű kis kastélyában töltötte mindkét királyi család. Este felé a két uralkodó szívélyes búcsút vett egymástól — meleg barátsággal összelelkeztek és a cári hajó árbocait csakhamar elnyelte a biborvörös felhők közül lassan a tengerre ereszkedő alkonyi homály.

Itt egy percre megáll, hogy kissé megnevedsítse száraz ajkait, majd az újraátélés tüzetét kigyulladva folytatja:

— Én akkor Schilling báró mellett teljesítettem szolgálatot és így

**közvetlenül közlelől láttam lefolyni e nagy-
jelentőségű politikai eseményeket.**

Szaszanov és Schilling nem tértek azonnal vissza Oroszországba, — hanem Bratianu miniszterelnök és Poklevszki — csak kevéssel azelőtt kinevezett bucurestii-i követség kíséretében Sinaiába mentek — természetesen Bucurestin át.

— Abban az időben mindenfelé sokat beszéltek Károly főherceg — a jelenlegi román király — és a cár egyik leányának tervehett házasságáról. — Teszi hozzá elgondolkozva. — Nem lehetetlen, hogy ezt célozta a constantai király-találkozó is. Azután hirtelen más témába csap át.

— És amikor kirobbant a vörös pokol. A fejesztett kavargóság. A Kerenszky-kormány, Wrangel és Kolcsag... — elhallgat — majd valami mély gurgulózó hang tör elő a torkából:

— A feleségem... A feleségem... — feje előre billen. Egész testét rázza a zokogás.

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

(Budapest centrumától 12 percre)

subalpin (430 m.) diétás gyógyintézet.

Már heti 140.— pengőért

tökéletes szanatórium! ellátást nyújt orvosai felügyelettel 5-szöri étkezéssel, vizkurával, fürdészel együtt.

425
A legideálisabb őszi-téli üdülöhely.

— Fialat házasok voltunk. Bálványoztuk egymást. Rajongtuk egymásért. Elakad a hangja, csak az ajkai remegnek. Azután előrántja rongyos pénztárcáját és egy csomó öreg, megsárgult képet szór elém.

Az egyiket felemelem. Tündöklő, virágos domboldalon apró vadászlak. Előtte csodaszép szöke asszony. Nem lehet több 23 évesnél.

— Együtt szöktünk — mondja zihálva, szaggattottan. — *Krimen át Törökországba mentünk. Rettenetesen nyomorogtunk. De hittünk... Remél-tünk... Vártuk a visszatérés óráját. Lassan mindent eladogattunk — munka után mentem. És akkor jött a rettenetes hír: A cár és a cárné... És én nem kaptam munkát. Nem tudtunk füteni. Olga beteg lett. Tüdőgyulladást kapott.*

Sokáig ülünk szótlantul. Borotvátlan, törődött arcát nézem, mint alszanak ki rajta lassan, alig láthatóan az emlékek gyújtotta lázrózsák.

— Most hol lakik? kérdelem, hogy másra tereljem a szót.

— Most? Ágyrajáró vagyok. — Suttogta maga elé. — Mostanáig a követség pincéjében laktam. De azért hiába üttek el minket a követségről. — Mondja a fülemhez hajolva — mintha valami nagy titkot közölné velem. Hiába hajtották ki az utolsó menedékről — bele a télbe. Én azért minden éjjel elsétálok az aranyozott rács előtt, — belepek a nyitott kertajtón — lehunyom a szememet és odatartom az arcomat az éjszakai szélnek, amely végig sepi azt a talpalatnyi orosz földet.

Ejféli van. Itt állunk mind a ketten szótlantul, meginduljon az elhagyott követség feketén tátongó ablakfalait és telitüdővel szívjuk magunkba a friss, őszi illatokat. Hallgatjuk a közeli Bulvard fülsiketítő, pokoli zaját. Mindenütt sístergő, kavargó élet. Villamosok csilingelnek, autók dudálnak és a vérpáros transzparensz impozáns fényében emberek hullámanak összefonódva, beidogan és szomorúan — nevetve és sirva.

Kerekes Iván.

Lipován látták szökése után Vernica Györgyöt

Az aradi rendőrség nyomozása egy pillanatra sem lankad Vernica György, a sikasztó erdőigazgatósági pénztáros ügyében. Még az éjszakai órákban is folytattak kihallgatásokat. Tegnap kihallgatták Köves Ica, a pénztáros barátnőjének édesanyját. Elmondotta, hogy egy évvel ezelőtt kapta az első hirt Targu-Jiulba Vernica Györgyötől. Igen élénken levelezett ebben az időben leányával, majd körülbelül egy hónappal ezelőtt találkozott vele, de semmi különösét nem vett észre a pénztároson. Nyugodtan viselkedett, sőt tervezgetett a jövőre, kijelentette, hogy Köves Icát feleségül veszi, mihelyt válópere befejezést nyert.

Köves Ica édesanyja két nappal Vernica eltűnése után érkezett Aradra, amint ő mondja, azért jött, mert ő Targu-Jiulban egy szálloda igazgatója és amióta a pénztáros eltűnését felfedezték, hozzá percnként jöttek a rendőrség emberei. Miután ez kellemetlen volt neki, inkább elhatározta, hogy Aradra jön, mert a bűnügyi hatóságoknak is rendelkezésére akar állni, valamint leánya mellett kíván maradni.

Ma váratlanul még egy érdekes tanu jelentkezett, aki azt állítja, hogy hétfőn, tehát az eltűnés után két nappal, Lipován látta Vernica Györgyöt, aki úgy volt öltözve, mint az a körözölevélben szerepel. Vernica állítólag Köves Icával sétált. A rendőrség természetesen ismét kihallgatta Köves Icát, aki megmaradt eredeti vallomása mellett, hogy szombat óta nem látta a pénztárost. A nyomozás a legnagyobb eréllyel folyik tovább.

Kérje mindenütt a

GOLF

BOROTVA-PENGÉT!

(Az acélipar legtokéletesebb alkotása)

és öröme lesz a borotválkozásban.

Vezérképviselő: **Friedmann Armin**

Oradea, Promenáda Eminescu 18. 8171

Fotolaboratoriumomat

ujjonnan felszerelve

november 1-től áthelyeztem

Str. Iosif Vulcan 6. alá (Therapia szanatórium mellé) ahol

előhívásokat ingyen eszközölök.

RUHM ÖDÖN

fényképész.

HIREK

A Nobel-díjas Pirandello nyilatkozik

Párisból jelentik: A Nobel-díjas Pirandello sikereiről ezt a pirandellói nyilatkozatot adta:

— Ötvenéves koromig novellákat és regényeket írtam. A háboru alatt jöttem rá, hogy ezek nem tudják kifejezni gondolataimat, ezért írtam tehát első darabomat.

— Mondanivalóm egészen új volt, nem használhattam a régi klasszikus formákat, új formát kerestem, noha jól tudtam, hogy az ilyesmi veszélyes és többnyire kudarcra jár. Nem törődtem vele; ha kudarc, legyen kudarc...

— Első darabom, „Mindenki a maga igazát”, nagy elképedést keltett, a publikumot meglepte vakmerőségem és hamarosan kitért a botrány, a fiatalok pártomra állt, az öregek keményen nekem támadtak; abban az évben nyolc darabot kezdtem és részben be is fejeztem; a „Hat szerep keres egy szerzőt” nagy külföldi sikere után lassan honfitársaim is kezdtek méltányolni.

— Érdekes, hogy az én esetemben a hivatalos elismerés megelőzte a népszerűséget. Olaszország ma olyan férfi vezetése alatt áll, aki nem fél semmiféle új irányzattól, ha az értékes, a Duce mindjárt az Olasz Akadémia megalakításakor kinevezett az Akadémia tagjává, amelynek legelső tagjai között voltam.

— Alig van ország, ahol ne játszották volna a darabjaimat, Olaszországtól Japánig, a „Hat szereplő” sokszáz sorozatos előadást ért el mindenfelé, egyedül Angliában nem tetszett a cenzurának: betiltották az előadásait azon a címen, hogy „megzavarja az emberek gondolkodását”; igaz, hogy engedélyt kaptam; hogy meghívott közönség előtt, a saját társulatammal eljátszhassam; a kritika ujjongott, a cenzura hajthatatlan maradt.

— Egy Nobel-díjnyertes író népszerűsége meg sem közelíti egy boxbajnokét; ez szomorú, de igaz; a fizikai erőnek meg kell adni, ami megilleti, amint ahogy az antik görögök is egyenjogúságot biztosítottak a szellemnek és az ép testnek, de csak egyenjogúságot, nem többet; ez a maximum... a színház nem halott, csak új igazi szerzők kellenek, akik új utakon járnak; ami új, ha igazán szép is, utat tör magának, még ha eleinte támadják is; ezt bizonyítja az én pályafutásom is...

— **IDŐPROGNÓZIS:** Élénk szél, sok helyen eső, esetleg zivatar, a hőmérséklet kissé csökken.

— **Meghalt a világháború leghíresebb bolgár hadvezére.** Szófiából jelentik: Thodorov tábornok, a világháború egyik leghíresebb bolgár hadvezére, tegnap éjszaka meghalt. Ma délután temették el nagy katonai pompával.

— **Borzalmas vihar — többszáz halott-áldozattal.** Londonból jelentik: A Fülöp-szigeteken hatalmas vihar dült, amely Manila felől érkezett. Számos emberélet esett áldozatul. Egyedül Manuban városban kétszáz a halottak száma.

— **Hirtelen meghalt Micalacan egy férfi.** Blaj Péter micalacai lakos az uccán összeesett és mire a járó-kelők odasiettek, már halott volt. Értesítették a rendőrséget, ahonnan Olanicenco Leo komiszár kíséretében dr. Plesa János hatósági orvos jelent meg a helyszínen. Megállapítást nyert, hogy a szerencsétlen ember szívszélhűdés következtében természetes halállal halt meg.

Gyallay Pap Sándor író:

Aradra érkezett...

Lélek-kinzó kilátástalanság nehezedett a zuhanó, sötét Életre. Az „Ember” nyomorgó, sikoltó figurává súlyosodott a vad-sors markában. A gond, a szenvedés, a nélkülözés a legnyersebben az írógárdát veri. Az égi csillagtisztaság élő-vérei kényszerülve vannak, hogy szellemük gyümölcsével elhazájanak a megértő, kultúr-szíveknél. Gyallay Pap Sándor közismert és kedvelt író Aradra érkezett, hogy harmadik verskötetét „Parancsolom: tünni kell!” c. eladja. A falu-gyermeke a szent barázda tüzeiben izzott emberré. Kötetét stilusbeli választékosság és gondolati mélység jellemzi. A strófákban erő és hit zuhog. Az erdélyi hegyek, havasok magas sztos fenségét, a természet csodás titkait szövegezteti meg az író. A nyomorgó, talajt-vesztett emberiségnek parancsot ad Gyallay: „tünni kell!” Bizni kell: a holnap boldog jöttében Aradváros társadalmát megkérjük, fogadjon Gyallay Pap Sándor írótestvérünket meleg megértéssel, mert önzetlen, alkotó szíve megérdemli.

— **Az aradi közlekedés bajai.** Az aradi rendőrség közlekedési osztályának ismét erőteljes eszközökkel kell rendet teremtenie az aradi közlekedési dzsungelben. A közlekedési osztály hadjárata készül a gyalogjárók ellen, akik tügyet sem vetve a kocsik- vagy autóforgalomra, az út közepén teszik meg utjaik nagy részét. De ugyancsak fellépnek a kerékpárosok ellen is, akik hasonló módon nem respektálják az előírásokat és szabálytalanul hajtanak az út baloldalán; tömegben éppen olyan tempóval mennek, mint a járatlan uton. Csengetni pedig gyakran elfelejteneik. Az autósok ellen is sok panasz merült fel: az autósipok fülethasítók, a legnagyobb nyugalommal használják a szabadkifügget, ezt azonban a motorke-rek-párosok is megteszik. A panaszok miatt Mladin Jenő, a közlekedési osztály vezetője erőteljes intézkedéseket tesz. A belügyminiszter által elrendelt razziaik után, most jármű-razzia következik.

Minisan Cornél képkiállításja az aradi Kulturpalota kistermében

Csendes, halk képek, csak néha egy-egy feltörő szín, néha egy-egy kiáltó hangulat. Ami itt dominál, az a táj: tavasszal, vagy nyáron naposításban, ősszel a tört verőfény sugaraiban és télen a sima, termékenyítő hótakaró alatt. És megelevenedik a vásznon egy-egy ismert aradi uccarészlet, vagy a parknak egy sarka, ami nagyon a szívéhez nőhetett a festőnek. De talán mégis a természet iránti forró szeretet, rajongás és megértés dominál ezeken a vásznonokon. Ez a mélységes rajongás utat tör akkor is, ha a festő nincs kint a szabadban, ha el van zárva a természetől, ha műtermébe kényszerül és ekkor kerülnek vásznonra a virágok, a gyümölcsök életteli színében pompázó csendéletek.

A nézőt, aki a terembe belép, elsősorban egy hatalmas vásznon ragadja meg, címe: „Naplemen a Capri szigetén”. Ez a kép jellemzi talán legjobban Minisan Cornelt. A tengert még utóljára megékelolja a távozó napsugár. Capri sziklái arany-lúben égnek és ezt a valóban megkapó hangulatot kelti életre olajban Minisan Cornél. Érdekes perspektívát mutat az Olt partján készült tájkép, hangulatos a „Maros-parti ősz” és tökéletesen kidolgozott a „Befagyott Maros”. Csendéletei közül különösen egy barack csendéletét kell kiemelniünk, a melyben a hamvas gyümölcsök és réz üst érzékel-tetése mesteri.

Azok a képei, amelyek Aradnak egy-egy jellegzetes részletét örökítik meg, megérdemelnék, hogy Aradváros megvásárolja őket a kulturpalotai múzeum részére. (x—)

— **Az aradi mozilátogató közönség napok óta az Aradi Közlöny érdekes reklámjait látja a vásznon feltűnni.** A művészi értékű diaposzítivek amelyeket Sonnenwirth Zoltán ismert aradi rajzolóművész tervezett és készített, eredetiségükkel érdeklődést keltenek.

No. száraz bükk, cser és gyertyán tüzeit alkalmi olcsó árban vásárolhat
AUFRICHT-fatelepen,
Cal. Viot. 1-2. Tel. 69. 4837

— **A Kölcsey Életiskola is megkezdte szabadegyetemi előadásait** az Iparos Kulturházban és hó 23-án, szerdán este 6 órakor. Évek óta népszerű két előadó szól szerdán ahhoz a nagy hallgatóság-hoz, amely mindig megtölti az Iparos Kulturház barátságos termét. Megnyitó beszédet mond Fischer Aladár, a Kölcsey-Egyesület elnöke, a tudományos tétel előadója Windholz Béla dr. választmányi tag. „A fajkérdés természettudományos megvilágításban” szabadelőadásának érdekes tárgya.

Consum-tagok kötöttárak, pulloverek, szövetek, harisnyák, keztyűk

Parsony

áruházban, P. A. Iancu 18. sz. szerezhetők be legjobban 4834 és legolcsóbban készpénzárán,

— **A berlini szovjet követet Bucurestibe helyezték.** Bucurestiből jelentik: Az „Adeverul” szerint Vinogradoff berlini szovjet követet Bucurestibe helyezték át, az ottani szovjet követség vezető titkárává. Vinogradoff december elején érkezik Bucurestibe, hogy elfoglalja új hivatalát.

— **Már a nők is.** Tangerből jelentik: Tegnap itt letartóztattak két portugál bankárnőt, Amélia és Aida Dos Santost, egy liszaboni bankház tulajdonosnőit, akik többmillióval megkárosították üzletfeleiket, majd megszöktek, úgy, hogy előzőleg a bankház redőnyeit lehúzták és kiírták, hogy haláleset miatt zárva. A két bankárnő Spanyolországban keresztül Afrikába menekült.

— **December 5-én tárgyalja a Semmitőszék a siriai arzénos-gyilkosságok ügyét.** Ma értesítés érkezett Aradra, hogy a Legfelsőbb Semmitőszék kitzítte a siriai arzénos gyilkosságok ügyét. Az értesítés szerint a legfelsőbb bíróság december 5-én tárgyalja Duma Florica és négy társnőjének bűnperét, amelyre védőként Gherman Dante dr. ügyvéd utazik Bucurestibe. A védő egy hasonló ügyben elhangzott kedvező semmitőszéki ítéletet visz magával a fővárosba és ily módon próbálja elérni az aradi törvényszék által kiszabott büntetés mérséklését.

— **A Kölcsey-Egyesület mai előadása a Kulturpalotában délután 5 órakor kezdődik.** Belépti jegy az 1934. július—decemberi tagsági igazolvány. Akiknek ez még nincs meg, az előadás előtt 4 órától a Kulturpalota pénztáránál kiválthatják. Jelentkező új tagok is ott vehetik át igazolványukat.

Meg lesz elégedve, ha fehérneműjét Ruttkay & Botye cégtől szerzi be. 405

— **Házasság.** Berg Rudolf és Garzo Ella házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Dr. Pirée Ferenc sebész, sebész-urologus,** a chji és gráci sebészeti klinikák volt tanársegédje Aradon letelepedett és rendel Str. Eminescu 10. sz. alatt.

Látogassa meg az újonnan megnyílt D'or illatszertárt Strada EMINESCU 10. 4838
Heinrich szappanok engros vételnél gyári áron!

SZŐRMÉT elegánsat Rosenzweig szőrmemunkát tartósat szőrmemunkát tartósat Str. Eminescu 2. l. em. 4212/13

— **Az Aradmegyei Takarékpénztárnál a Loteria folyó hó 15-iki sorsolásán az alanti sorsjegyek és melléksorsjegyek számai nyertek:** 9409, 10947, 21074, 21086, 25709, 25786, 27309, 27386, 27399, 29009, 34778, 34786, 35909, 35986, 48486, 54409, 66009 66554 136020 136051 136263 136742 136826 137034, 137051, 137263, 137702, 137742, 137826, 138051 138606 138702 138742 138826 139051 139263 139702, 139726, 139742, 139826, 139927, 139020, 140051, 140263, 207702, 207742, 207826 és 207863.

— **Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen,** ami legegyszerűbben a régóta közismert természetes „Ferenc József” keserűvizet használata által — reggel, éhgyomorra egy fél pohárral — érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet mert könnyen bevehető, rendkívül enyhe hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül bekövetkezik.

— **Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

ANGEL: Piața Catedrală.
KESZTENBAUM: Str. Ghiza Birta.
OMESCU: Bulev. Regina Maria.

— **HÉTFŐN az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

RÉNYI: Bulevardul Regina Maria.
KAIN: Piața Avram Iancu.
NIEDERMAYER: Piața Săt. Sava.

December 8-án lesz a Lutheránus Mikulás táncostea-est az Iparos-Otthonban

— A német tengerhajózási vállalat válsága. Londonból jelentik: A News Chronicle berlini jelentése szerint Németország nagy hajózási vállalatának, az egyesített Hamburg—Amerika Linienek és a Norddeutscher Lloydnek vezetősége lemondott, mert nézeteltérés merült fel közöttük és a kormány között a kereskedelmi hajózási politika kérdéseiben.

— Főparancsnok-válság a német hadseregben? New-Yorkból jelentik: Kalandosan hangzó hírt közöl lapjával a „New York Post” berlini tudósítója. Állítólag arról szerzett értesülést, hogy rövidesen változás lesz a német birodalmi hadvezetőség élén. Jelenti az amerikai hírlapíró, hogy november elején Göbbels propaganda-miniszter Reichenau tábornok kíséretében meglátogatta Fritsch tábornokot, a birodalmi hadsereg főparancsnokát s egyenesen felszólította, hogy mondjon le állásáról, mert a birodalmi kormány Reichenau tábornokot kívánja a hadvezetőség élére állítani. Fritsch tábornok azt válaszolta, hogy nem hajlandó önként lemondani, s várja a kormány rendelkezését.

— Operálás közben meghalt egy sebész. Londonból jelentik: Operálás közben hirtelen meghalt George Holliday sebész. Alig, hogy a beteg testébe belevágott, megszedült, elesett és néhány pillanat múlva már halott volt. Asszisztensei nyomában a helyébe ugrottak és izgatottan, pánik hangulatban folytatták tovább a műtétet, amely nem volt túlságosan súlyos, úgy, hogy sikerült szerencsésen befejezni.

— Tragikusan elpusztult egy család. Kalocsáról jelentik: Most temették el Bácsa pestmegyei községben Szarvas Gáspárt, a messze környéken jól ismert öreg kocsmáros. Halálával szerencsétlen családjának végzetesü tragédiája teljesedett be. Szarvas Gáspár rövid idő alatt eltemette anyósát, feleségét, 21 éves fiát, 19 éves menyasszony-lányát. A hattagu családból, amelyet az egész község szeretettel vett körül, most csak Szarvas Gáspár teljesen árva 15 éves fia maradt meg. Igazán szomorú sorstragédia.

— Goldschmidt Banknál vásárolt sorsjegyek nyereményei. I. osztályú osztálysorsjegyek: 50.000 lejt nyert 47325, 20.000 lejt 21658, 10.000 lejt 50659, 55895, 4000 lejt 8486, 17033, 20141, 21906, 44346, 45994, 55881, 63876, 63866, 63916, 63904, 63917, 63936. Továbbá 1555 lejt nyert minden olyan sorsjegy, melynek a végződése 86, vagy 09. A melléksorsjegyek közül a következő számok nyertek: 10.000 lejt 228178, 2000 lejt 222088, 224900. 800 lejt nyert mindazon bélyegsorsjegy, melyek 051, 263, 702, 740, 826 számokkal végződnek.

— Halálozás. Özv. Sréter Miksáné szül. Kaufmann Teréz rövid szenvedés után ma éjjel elhunyt. Az elhunytban Schwarz Hermanné édesanyját gyászolja. A temetés időpontját illetőleg később történik intézkedés.

VILLÁNYI Elegáns BUDAPEST,
SZŐRMEBUNDA Tartós Nigdy-u. 5.

— Anglia a hölgyfodrászok paradicsoma. Az utóbbi években példátlanul fellendült Angliában a hölgyfodrász-ipar. Az angol nők egyre több gondot fordítanak a hajukra. 1921-ben 5800 nő állt a hölgyfodrász szalonok alkalmazásában. 1931-ben, amikor az utolsó ilyen irányú „népszámlálás” történt, 33.600 hölgyfodrászról dolgozott ezekben az üzemekben. Azóta minden valószínűség szerint még többen vannak.

Prajdhipok

Kis és Nagy a kávéházban ülnek. Kis leteszi az ujságot s felsóhajt:

- Szegény Prajdhipok...
- Nagy összehuzza a szemét:
- Hogy tetszik mondani?
- Szegény Prajdhipok...
- Ki az?
- Sziam királya, úgy hívják, Prajdhipok; az apály és a dagály legjobb parancsolója, a huszonegy napernyő tulajdonosa, a hold fivére...
- Ilyen jó familiából való? Irigylem.
- Miért?
- Az én fivérem is egész éjjel fönt van, de reggel aztán mindig jön és kölcsön kér. Na és mondja, miért sajnálja maga a sziami királyt?
- Le kellett mondania a trónjáról. Tudja miért?
- Sejttem. Más akar a dagálynak parancsolni.
- Dehogy.
- Az apálynak?
- A!
- Várjon, megvan. A napernyők miatt. A vonaton felejtette az egyik napernyőt.
- Ugysem találja el. Nem akart beleegyezni, hogy elvegyék a pallosjogát, azért kellett lemondania.
- Hallatlan! Hát miért ragaszkodik hozzá, hogy pallosjoga legyen?
- Össze vannak növe...
- A sziami-ikrek?
- Az alattvalók feje és törzse.

Holnap, hétfőn este 9 órakor
a Bánáti színház 150 tagu együttese
Lehár „Giuditta” című vigoperáját játssza
el az aradi színházban

A díszletek, jelmezek és technikai felszerelés már megérkezett, a társulat pedig hétfőn reggel érkezik különvonattal Aradra.

Lehár Ferenc legújabb 5 felvonásos vigoperája: a „Giuditta” hétfőn este 9 órai kezdettel kerül színre az aradi Városi Színházban. A timsoarai Bánáti Színház 150 tagu együttesének pompás előadásában. Az előre nem látott és kikerülhetetlen akadályok folytán kétszer elhalasztott előadást az együttes holnap, hétfőn este feltétlenül megtartja. Két vagonban már Aradra érkeztek a darab gyönyörű díszletei, amelyek Lovendal báró, az országos híri festőművész alkotásai, a színpompás jelmezek, a darab teljes technikai felszerelése és világítási berendezése.

Az együttes Igo Gutmann világhírű bécsi tenorista, Margaretta Savulescu, a címszerep kreálójá, Pusy Luis és Pucian szólistákkal az élén, 40 tagu zenekarral, Urletianu karnagy vezetésével, a 40 tagu énekkar Witt karmester vezetésével, a 20 tagu balletkar Willy Mararadi ballettmeister felügyelete alatt holnap, hétfőn délután érkezik Aradra.

Az aradi premieren jelen lesz Angelescu dr. közoktatásiügyi miniszter is, aki a timsoarai országos tanügyi kongresszuson elnökölt és akinek, valamint a kongresszus résztvevőinek tiszteletére rendezett díszelőadások miatt volt kénytelen az igazgatóság a „Giuditta” előadását holnap, hétfőre halasztani.

Tekintettel az előadás ünnepélyes jellegére, a közönség kéri — a lehetőséghez képest — estélyi öltözetben megjelenni az előadásra. A még megmaradt néhány jegyet a színházi pénztár árúsítja.

SZŐRMEMUNKÁKAT

a legjobb kivitelben, mérsékelt árban készít:
ZIMMERMANN szücs Str. Bucur, König és Lázár mellett. 4074

— Dr. WEININGER ISTVÁN ügyvéd irodáját Bul. Carol I. 32. sz. alatt nyitotta meg.

— Szenzációs ujdonság a Combinett, mely — fűző és még sem fűző — megtekinthető a „Salvator” cégnél. P. Avram Iancu 21.

Consum könyvével minden cikket SZÉKELY Divatáruházában, kárpénzáron vásárolhat SZÉKELY színházzal szemben. 4464

— Nagyszerűen sikerült bálát rendezett az AMEFA evezős-szakosztálya az Iparos Otthon nagytermében. Már a kora esti órákban a legkitünőbb hangulat uralkodott. Pezsgősüvegek dugói pattogtak, a táncolók alig bírtak mozogni a zsúfolt parketten. Az Iparos Otthon nagytermét erre az alkalomra a klub piros-fekete színeivel díszítették fel az agilis rendezők, akik gondoskodtak arról, hogy mindenki jól érezze magát és mindenki jól mulasson. A rendezőbizottság vezetői voltak: Botyó Ferenc, Nagy Imre, Oszter József, Talpai Imre és Mezei János. A mulatságnak, amely a szezon első estélye volt, a kora hajnali órákban szakadt vége.

Ol samburu harcos

embervérbe mártotta lánzsáját...

Londonból jelentik: A nairobi törvényszék (Kenya, Dél-Afrika) megkezdte a tárgyalást a samburu törzs öt harcosa ellen, akik hajmeresztő kegyetlenséggel gyilkolták meg a Laikipia kerület őserdőjében Theodor Pows-t, T. E. Pows ismert regényíró fiát. A tárgyalás során három dorobo-benszülött eskü alatt vallotta, hogy találkoztak a vádlottakkal, akik egy fehér ember fejét, karjait és lábait vitték: lánzsáikról vér csepegett. A tanúk nyomon követték a vádlottakat és látták, hogy egy benszülött varázsló babonás szertartásokat végzett a levágtott testrészekkel, hogy az ifjú harcosokat megvédje a gyilkosság következményeitől. Végül kihallgatták a gyilkosok szeretőit. Nyugodtan bevallották, hogy tudták a gyilkosságról, amely megfelel a régi samburu hagyományoknak, melyek értelmében az ifjút csak akkor tekintik teljesjogu harcosnak, ha lánzsáját embervérbe mártotta. A törvényszék a jövő héten mond ítéletet.

— Az ILIESCU Bankház VI-ik sorsjáték elsőosztályú nyereményei. Az Osztálysorsjáték nyereményei: 20.000 lejt 11220, 10.000 lejt 603, 3486, 28172, 400 lejt 10947, 11207, 16463, 20497, 21888, 38658, 43071, 54328, 57848, 57935, 62051, 67729, 1555 lejt 609, 686, 709, 786, 8909, 8986, 10986, 11209, 11286, 15409, 15486, 15502, 15586, 16309, 16386, 16409, 16486, 20486, 21809, 21886, 22709, 24509, 24586, 24609, 25009, 25086, 25186, 27109, 27186, 27209, 27286, 28009, 28086, 28109, 31686, 34286, 36786, 38686, 40409, 40486, 43086, 43186, 49509, 49586, 54309, 55309, 55386, 55486, 56909, 56986, 57809, 57886, 57909, 57986, 61009, 61086, 62009, 62086, 64909, 67786, 68809, 69809, 47009, 46986. A melléksorsjáték nyereményei: 10.000 lejt 165221, 5000 lejt 235310, 2000 lejt 162318, 162727, 239055, 800 lejt 154051, 154702, 154742, 154826, 155263, 155051, 162826, 238051, 238702, 238742.

Minerva, Orion, Philips, Belmont
stb. világmárkájú rádiók

Veres László cégnél,

kedvező részletfizetés mellett. Bemutató vételkötelesség nélkül. Bulev. Reg. Ferdinand 47. 4583

— Irodalmi Élet a „Színházi Élet”-ben. Tizenhárom író szenzációs cikkét közli a „Színházi Élet” e heti új száma, amely 24 oldalas külön „Irodalmi Élet” című új rovatot ad. Rengeteg érdekes cikket és gyönyörű képeket kívül 64 oldalas Rádióvilághíradó, 32 oldalas Gyermekek és kézimunkamelléklet van még a „Színházi Élet” új számában. Interurban, stb. A „Színházi Élet” ára 20 lej.

A legújabb fegyver: a gépkoporsó

Mariel angol alezredes új hadiszert talált fel, amely a nem éppen barátságosan hangzó „gépkoporsó” nevet kapta. A gépkoporsó tulajdonképpen miniatűr tank, 2 méter hosszú, 20 centiméter széles és egy felnőtt embernek körülbelül a térdéig ér. A gépkoporsó gépfegyverrel van felszerelve. Katonai körökben nagy sikert várnak az új hadiszertől, amelynek teljesítményét most vizsgálják.

— Teadélután a Magyar Otthonban. Ma, vasárnap, november 18-án délután 4 órai kezdettel tartja meg a ségai és Lantos-telepi jótékony nők vezetősége teadélutánját, az ottani szegénygyermek karácsonyi megajándékozása céljából. Kitünő cigányról és jó teáról gondoskodva van. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

URANIA

MA, vasárnap d. e. 11½ órakor **Matiné**
D. u. 8 (mérs.), 5, 7¼, 9¼ órakor

MACSKA és a HEGEDŰ

Ragyogó kiállítású bájos filmoperette, csodás színes részletekkel. — Főszerepekben:

RAMON NOVARRO
JEANETTE McDONALD

Ezenkívül: THE MARTINY'S

Jön: **SYLVIA SIDNEY** Jön!

Nagyvárosi nivóra emelik Aradváros közvilágítását

A legfelsőbb technikai tanács jóváhagyta a város és villanygyár által kötött szerződés-tervezetet — A villanygyár 75-80 milliós befektetést eszközöl a közvilágítás kiterjesztésére

Ismeretesek az Aradi Közlöny olvasói előtt annak a szerződés-tervezetnek a részletei, amelyet Aradváros vezetősége az aradi villanygyárral egyetértőleg dolgozott ki hetek hosszú és alapos tárgyalásai után. Amint emlékeztet, a villanygyár 1970-ig kérte a várossal kötött eredeti szerződések meghosszabbítását: ezzel szemben különböző kötelezettségeket vállalt az Aradvárossal, mint Aradváros nagyközönségével szemben, amelyek között nem utolsósorban szerepel az, hogy

400.000 kilowatt áramot bocsát teljesen díjtalanul a város közvilágítási céljaira rendelkezésre,

továbbá kötelezettséget vállalt arra is, hogy a szerződés aláírásától számított öt éven belül Aradváros minden egyes utcáját elektromos világítással látja el, megfelelő sűrű számban elhelyezett villanykörtekkel, továbbá vállalta azt a kötelezettséget is, hogy 1970-ig a villanyüzemet, amely akkor a város tulajdonába megy át, teljesen átmodernizálja és a legújabb rendszerű áramfejlesztő gépekkel látja el.

Aradváros vezetőségét a törvényhozás mindkét testülete külön egyszakaszos törvényvel hatalmazta fel, hogy ezt a város életére nézve oly nagyfontosságú szerződés-tervezetet, mint interimár-bizottság is, tehát a kormány által kinevezett közigazgatási testület, minden törvényes felhatalmazással letárgyalhassa. Mindössze azt kötötték ki illetékes helyen, hogy a szerződés-tervezetet az érdekelt tárgyaló felek mutassák be felülvizsgálás és jóváhagyás céljából az ipariügyi miniszterium kötelekében működő Legfelsőbb Technikai Tanács előtt. Ez meg is történt, maga Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök, valamint Mateescu István, a villanyüzem vezérigazgatója utaztak le Bucurestibe, ahol több ízben személyes felvilágosításokkal is lehetővé tették a tanács munkájának gyors lebonyolítását. A Legfelsőbb Technikai Tanács végleges döntésének határideje azonban az ügytől függetlenül közbejött akadályok miatt mindegyre eltolódott. Olyannyira, hogy Ursu dr. már nem tudta Bucurestiben megvárni a döntést.

Tegnap reggel a polgármesteri hivatal postájában végre megérkezett Aradra a legfelsőbb technikai véleményező szerv írásos döntése. A hivatalos leiratban közlik Aradváros vezetőségével, hogy a tanács alaposan átvizsgálta a város és a villanygyár szerződés-tervezetét és azt véglegesen jóváhagyta.

Aradváros bizottsága Ursu János dr. elnökiete alatt szombaton délután tartott rendkívüli értekezletet a villanygyárral kötendő szerződés ügyében, ahol ismertetésre került a Legfelsőbb Technikai Tanács által jóváhagyott

Karácsonykor kellemes az utazás.

Különösen érdemes HAPAG társas utazások Németországba (Berlin, Hamburg, Drezda) és Wien—Budapest

Az utazás kezdete: DECEMBER 23. illetve 24-én.
Az utazás tartama: 11 nap és 9 nap
Részvételi díj: Lei 11.800 és 7.700
Kizárólag nappali utazások. Minden költség beleértve.
Információ, prospektus, jelentkezés a

Hamburg—Amerika Linie S. A. R.
képviselőténél:

Künstler Utazási és Vizumirodában
Arad, Bul. Regina Maria 24. Telefon 86. 461

tervezet. Eszerint az aradi villamos-társaság a következő kötelezettségeket vállalta:

1. A központban új, modern gépeket szereltek, viszont a régiakat modernizálta.
2. Háromfázisú áramra szereli át a vezetékeket, egyben tökéletesíti.
3. Saját költségére szerelteti fel az új villanyvezetékeket.

Mindezek a munkálatok természetesen mintegy 75-80 millió lejt igényelnek a villanygyár részéről öt év leforgása alatt, ha vismajor esete be nem következik. Mindazonáltal, ha mindezek 1947-ig nem valósulnának meg, úgy az üzem a város tulajdonába megy át.

A szerződés következtében a város számos előnyt fog élvezni, — mint említettük — a meghosszabbítás ténye által. Az évenkénti díjtalan 400.000 kw. áram értéke hárommillió 600.000 lejt jelent; ezenfelül a gyárüzem megtérítést is ad az elfogyasztott ipari és világítási árammennyiség után, kw-ként a város esetében 0.40 lejt.

A koncesszió lejártának idején a város teljesen díjtalanul jut egy modern elektromos áramberendezés hálózatának birtokába.

beleértve az Arad-Podgoria Villamosvasút Rt. kihasználási jogát is.

Színház — Irodalom — Művészet

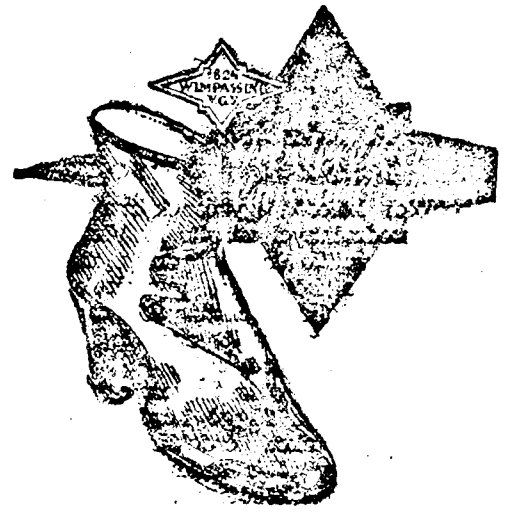
Öméltósága sofförje

Az aradi színház zsúfolt ház előtt mutatta be Bökeffy és Gyöngy Pál operettjét. Igazi hangulatos operett-premier volt, sok tapsal, ismétlésekkel. Bökeffy szövege helyenként francia bohózatokkal is felveszi a versenyt, különösen a második és harmadik felvonást tarkította ezer apró színnel és ötlettel. Gyöngy Pál zenéje alkalmazkodik a szöveghez és a fülbemászó muzsikát az előadás végén már a közönség dudolta. Erényl Böske méltóságos asszonya új oldaláról mutatja be ezt a kivételes tehetségű színésznőt, akit, ahányszor a színpadra belépett, zúgó taps fogadott. Toalettfői fővárosiak, játéka, hangja, táncai egyaránt nagy tetszést arattak. Sólyom Győző férfias sofförje nagyon tetszett. Őt egyre jobban kegyeibe fogadja a közönség. Felhő Ervin a vezérigazgató szerepében kitűnő. Maszkja, játéka, éppen úgy mint rendezése, az egyik tényező, amely sikerre vitte a darabot. Mellette: a „Hagy görlok” Dáinoki Dudas, Csengeri Ica és Hegyessy Magda, nekik egy kissé szokatlan szerepben őszinte sikert arattak, bemutatkozásukkal nyert ügyük volt. Tompa Laci mindenben jó. Olasz Lajos epizód szerepéből csinált kabinetalakítást. A többiek: Kozma, Gömöri, Jávor, Szabó, Frits Boriska, Varga Illy, stb. jól megállták helyüket. Örvendetes volt, hogy végre a karszemélyzetet, illetve a mellékfigurákat jól választották meg. A színház iktóinak táncszámát háremszor ismételtette a közönség.

Ugyancsak elismerést érdemelnek a színpadok, mert látszik, hogy gondosan állították össze és bégre egyszer stilszerűen válogatták meg a butorzatot is. Schlezák karmester az egyre jobban összeforró zenekart vezényelte hozzáértéssel. Mindent egybevéve, a „Méltóságos asszony sofförje”-nek sikere volt és a közönség régen mulatott olyan jól, mint ma este... (bér—).

* Az aradi Városi Színház műsora. Kedden fél 9 órakor: Kék Duna (operett, Ingvensorozat, második előadása. A bérlok jegyei is érvényesek). Szerda este fél 9 órakor: Bün és bünhődés (Dosztójevszky-premier. A betöltés után itt először). Csütörtök este fél 9 órakor: Bün és bünhődés (másodszor). Péntek este fél 9 órakor: Sárga lilium (az ingyenes ciklus harmadik előadása. A bérlok jegyei is érvényesek). Szombat este fél 9 órakor: Bál a Savoyban (operettjáték). Vasárnap délután 3 órakor: Mágnes Miska (a híres Szirmay-operett). 6 órakor: Bün és bünhődés (harmadszor). Este 9 órakor: Mágnes Miska (operettpremier harmadszor).

WIMPASSING

Aradon beszerezhető!

**Apponyi Testvérek
Szigeti Oszkár
Iványi Menyhért**
cipőáruházakban

A városi bizottság a módosított szerződés-tervezetet teljes egészében magáévá tette: így semmi akadálya sincsen a szerződés perpektuálásának.

* Ma három előadás van a színházban. Ma vasárnap három előadást tart a színház. Délután 3 órakor a nagyszerű „Öméltósága sofförje” című operettjáték, 6 órakor nagy kacagó-délután lesz, amikor is olcsó helyárrakkal: a „Hölgyeim, elég volt!” kacagató bohózatjáték lesz az első olcsóhelyáras előadása. Este 9 órakor újra a híres slágger-operettjáték: „Öméltósága sofförje” van műsoron, a bemutató parádés szereposztásban. Ebben a kitűnő operettben nagy sikere van a száguldó autónak is, ami még eddig nem fordult elő az aradi színpadon. — Hétfőn a Bánáti Színház előadása miatt nem tart előadást a színház.

* A „Bün és bünhődés” premierje szerdán lesz. Kedden az első felvonás két bevezető részét játszották le színészeink, Dosztójevszky világ-híres drámájának, a „Bün és bünhődés”-nek premierjén, mert a hatóság az előadás további folytatását — mint ismeretes — megakadályozta. Miután a vezérfelügyelőség engedélye a rendőrségre megérkezett, nem gördül akadály a szerda esti premier elé, amelyet igen nagy érdeklődés előz meg. A színház pénztára alig győzi jegygyel a világhírű „Bün és bünhődés” előadása iránt érdeklődő nagyközönséget.

* November 24-én nagyszabású kultúreseményben lesz része az aradi közönségnek. Antoinette Trandafirescu Eremie énekesnő ad hangversenyt az aradi kulturpalotában. A kiváló énekesnő, akinek neve az utóbbi években vált ismertté, a milanoi Operaház tagja. Antoinette Trandafirescuroól világlapok írtak kritikákat, amelyekben elismerik ennek a kivételes tehetségű énekesnőnek gyönyörű, iskolázott hangját. Az aradi hangverseny tehát élményt jelent a közönségnek. A hangverseny védnökségét, értékénél fogva, Marcus Mihály kamarai alelnök vállalta s minden vákösztinőség szerint Milano, Bucuresti és a többi nagyvárosok közönsége után az aradi közönség szívét is meghódítja ez a szopránhangú énekesnő.

Legmodernebb

uccai és estélyi ruhák legelőnyösebb aron csak a

„MODERN” DIVAT-SZALONBAN
Strada Gen. Berthelot 6, I. emelet.

Ugyanott gyermekruhák készszen és megrendelésre! 4691

Olosó árak! Elsőrendű munka!

Szép eredménnyel zárult a belföldi kölcsönjegyzés mai napja Aradon

A köztisztviselők fizetéséből hat hónap alatt vonják le jegyzett kölcsönt

A belföldi kölcsönjegyzésnek ma esti mérlege is szép eredménnyel zárult. A Victoria Takarékpénztár *egy millió lej* jegyzett, míg a többi pénzintézeteknél a következő jegyzések történtek: *Aradi Általános Takarékpénztár 96 ezer lej, Arad-megyei Takarékpénztár 93 ezer lej, Societatea Romana Bancara 147 ezer lej.*

Ma egyébként megoldást nyert egy, a kölcsönjegyzéssel kapcsolatos függő kérdés, amely különösen a pénzintézeteket érdekli. Már megemlékeztünk arról, hogy több aradi pénzintézet és a pénzügyigazgatóság között nézeteltérés keletkezett a bankoknak járó jutalék levonása körül. A kibocsájtási prospektus ugyanis ezer lejenként 15 lej jutalékot biztosított a bankoknak, amelyet a pénzintézetek a lejegyzett összegek befizetése alkalmával levonhatnak. Az aradi pénzügyigazgatóság azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy *a jutalékok levonása csak utólag, a hó végén történhetik meg.*

Az egyik nagy aradi pénzintézet ebben az ügyben kérdést intézett a pénzügyminisztériumhoz és erre ma jött meg a távirati válasz. A távirat szerint a jutalékok a befizetés alkalmával levonhatók, sőt az eredeti kibocsájtási tervzetben feltüntetett másfél százalékos a pénzügyminisztérium a bankok ösztönzésére ezrenkénti 20 lejre emelte fel. Az említett pénzintézet a mai napon a jutalékokat visszamenőleg már le is vonta. A pénzügyminisztériumnak ez az észszerű intézkedése ösztönzőleg hat a bankokra, amelyeknek — a jutalék felemelése folytán — módjukban lesz ügyfeleik részére az eddig is adott kedvezményt lényegesen felemelni.

Az Aradi Ipartestület vasárnapi nagygyűléseivel kapcsolatban a következő közleményt kaptuk:

Holnap, vasárnap, folyó hó 18-án délelőtt 10 órakor lesz megtartva az aradi iparosok nagygyűlése a Testület tanácstermében, mely bizonyára kicsinek fog bizonyulni az érdeklődők tömegének befogadására.

Azok, akik eljönnek mindenesetre megelégedetten fognak távozni, mert egy olyan kimerítő előadást lesz módjukban meghallgathatni, amely a legaprólékosabb részleteiben is meg fogja őket ismertetni egy óriási akcióval, melynek célja az általános gazdasági fellendülés realizálása.

Az akció sikerét biztosítani kell! A sikert csak úgy lehet elérni, ha minél számosabban lesznek azok, akik a kölcsönre jegyeznek. Hogy a jegyzés minő jogokat és előnyöket biztosít, azt holnap meg fogják magyarázni dr. Cotioiu Romulus testületi ügyész, országgyűlési képviselő, dr. Gabos Jenő testületi ügyész és Pacuraru Brutus keresk. és iparkamarai főtitkár urak. Tehát olya-

nok, akiket ismer az iparosság és akik ismerik az iparosságot.

Az egész ország lakosságának minden rétegében megnyilvánult jegyzési készségből — hogy az államfejlesztési akciót teljes siker koronázza — nem maradhat távol Arad iparossága sem annál is inkább, mert a siker esetén épp az iparosság lesz az az osztály, amely legelőszörban fogja érezni a jótékony hatást. A kölcsönjegyzésből befolyó összegek beruházásokra lesznek fordítva — a beruházások munkaalkalmat nyújtanak — a munkaalkalom keresetet jelent. Aki keres, az költhet — tehát a pénz nem fog haszontalanul heverni, hanem forogni fog és e forgás hozza majd meg a fellendülést minden téren.

El kell jönnie minden iparosnak a holnap nagygyűlésre — el kell jönnie mert ezt saját érdeke diktálja és mert meg kell mutatnia a készséget, hogy minden erejével részt akar venni a nagy, közös munkában.

Hogy megkönnyítsék a köztisztviselőknek a kölcsön jegyzésében való részvételt, a kormány megengedte, hogy a jegyzett összeget hat hónap alatt vonják le a fizetésükből. Az első levonás a

„Késő bánat,
Eb gondolat“

használg
500

csakis:

novemberi fizetésből történik. Számos városból olyan jelentések érkeznek, hogy a kistökések mindenütt sietnek pénzüket belföldi kölcsönbe fektetni.

A kistökések, magánosok, valamint az állami tisztviselők eddig kétféleképpen jegyeztek le a kölcsönre.

A pénzügyminiszternek az az intézkedése, hogy a kölcsönjegyzést zárolt lejjed is lehet eszközölni, nagy érdeklődést váltott ki különösen a külföldön. Akiknek ugyanis zárolt lejük van, sietnek utasítást adni itteni bankjaiknak, hogy nevükben jegyzzék nek kölcsönt. Az így jegyzett kölcsön összege már is több százmillió lejre rug.

A monopol autonom pénztárnál átlagban naponta két millió lej jegyeznek le. Az erdélyi bankoknál szintén kedvező a helyzet. A pénzügyigazgatóságok jelentései szerint az adóhivatalok útján 25 millió lej folyt be a kölcsönre. Hogy a külföldön is milyen élénk érdeklődés nyilvánul meg az országfejlesztési kölcsön iránt, az legjobban a párisi román követség értesítéséből tűnik ki. A követség ugyanis az ottani nagy érdeklődésre való tekintettel, francia nyelvű prospektusokat írt.

SPORT KÖZLÖNY

Megérkezett Aradra a Juventus csapata

Hatalmas küzdelmet ígér a Gloria—Juventus meccs

Sportkörökben élénk érdeklődéssel várják a vasárnapi Gloria—Juventus-meccset, amely az aradi együttesnek nagy erőpróbája lesz. A Juventus ugyanis keménykötésű játékosokból álló, szorgalmas csapat, amely bármikor kész meglepetést csinálni és a Glóriának minden tudását latba kell vetnie, ha győzni akar a bucuresti-i piros-kékek felett. A Juventus egyébként programszerűen megérkezett Aradra és vasárnap a következő együttesrel fog kiállani: Creteanu—Petrescu, Neascu—Ponovici, Braun, Constantinescu—Barlea, Major, Melchior, Palmer, Cristescu.

A vasárnapi programon a nemzeti bajnoki meccsen kívül két elsőosztályú bajnoki mérkőzés (Transilvania—Hakoah és Juventus—Alimentatie), egy barátságos meccs (AMEFA—Intelegerea) és teljes szövetségi díj-forduló szerepelnek. A részletes bíródelegálást alant adjuk:

Gloria-pálya: 10 óra SGA II.—CAA II., bíró dr. Craznic. 12.30 óra Gloria II.—Soimi-CFR R. A. II., bíró Macean. 14.30 óra Gloria—Juventus, bíró Theil Gh., határbírók Ciorogariu és Probst.

AMEFA-pálya: 10.30 óra AMEFA—Intelegerea, bíró Marita, határbírók Ujj és Sasu. 13.30 óra Juventus II.—AMEFA II., bíró Fock. 15 óra Juventus—Alimentatie, bíró Pfeifer, határbírók Morócz és Szabó.

CAA-pálya: 10.30 óra Hakoah—Transilvania, bíró Polareczky, határbírók Karlich és Pálinkás.

Tricolor-pálya: 9 óra Hakoah II.—Banatul II., bíró Darázs. 11 óra Tricolor II.—Olimpia II., bíró Cristea.

Intelegerea-pálya: 15 óra Intelegerea II.—Transilvania II., bíró Gencsi.

Élénk uszódélet

az aradi felnőtt uszodában

Az aradi sportegyletek által kibérelt Simay-füzdőbeli uszodában élénk uszódélet uralkodik. Szombaton délután már a korai órákban hatalmas tömegek lepték el a tágas uszódhelyiséget és a kristálytiszta medencében vígan uszkáltak a szép és nemes sport hivei.

Berta Titusz, Szathmáry Sándor és Német István szakszerű vezetése mellett avatják be a nyers uszónitással rendelkezőket a sport-szerű uszás titkaiba és az ügyes gárda, amelyben számos tehetséges uszó van, rövidesen néhány új tehetséget fog kitermelni.

A vezetők szakszerűen bemutatják az uszástechnika minden mozzanatát, majd két 8—8 tagú staféta uszik versenyt és a két finisember: Berta és Szathmáry nagyszerű stílusban abszolvták a távot.

Hétről-hétre többen és többen jelentkeznek a „téli-strandra“ és rövidesen szüknek fog bizonyulni az uszoda a versenyzők és sportkedvelők befogadására.

O Vigalmi bizottsági ülés a Hakoahban. Az aradi Hakoah sportegylet vigalmi bizottsága, amely a december elsejei bálát készíti elő, hétfőn, folyó hó 19-én este 9 órai kezdettel ülést tart az egyesület klubhelyiségében.

O A Vulturul (Toldi) birkózóversenye. Az agilis klub vasárnap délután fél 6 órai kezdettel, a micalacai Szilágyi-féle mozgóban, házi birkózóversenyt rendez. Tekintettel a verseny propaganda jellegére, a belépés díjtalan. Ez alkalommal készül Sotony Ferenc, a Vulturul kitűnő fiatal atlétája a hidbani súlyemelés országos rekordjának megdöntésére.

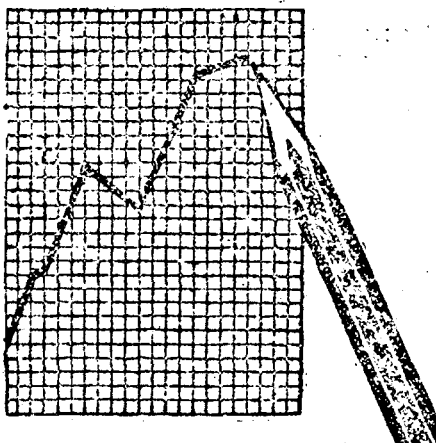
O Bruxellesben játszották le a szezon első országok közötti jég-hokki mérkőzését, amelyen Belgium és Franciaország csapatai álltak szemben egymással és a meccs 4:4 (2:1, 1:2, 1:1) arányban döntetlenül végződött.

O Készülődés a Balkán Kupára. December 5-én Bucarestben triál-mérkőzés kerül lebonyolításra, miután a román válogatott csapat már december 10-én indul Athénbe, ahová 13-án érkezik meg. Savulescu szövetségi kapitány a december 5-én megtartandó triálra a következő játékosokat hívta meg: Burdán, Sepsi, P. Radulescu, Chiroiu, Sucitulescu, Albu, Sfera, Moravetz, Juhász, Kotormány, David, Gain, Robe, Munteanu, Zelenák, Birdea, Ciolac, Kovács, Sepi, Petea Valcov, Dobai, Surlasiu, Gruin.

O Vasárnap rendezik meg Románia mezei futóbajnokságát. Bucarestben vasárnap 12 kilométeres távon kerül lebonyolításra a román cross-country bajnokság, amelyen rekordinduló részvételre számítanak.

reklámélet

feljavítja az ön üzleti forgalmát
mert ötleteket ad, segít, informál

szerkesztő: balegh sándor

évi 530 fel előfizetésért díjtalanul megkapja: németül—dr. horman—nádel „a reklám“ című szakkönyvét, 300 oldal terjedelemben, 60 műnallékot, bontó ára 720 lej.

dóhivatal: budapest, bálvány ucca 12. szám

Zilahy Irén Aradra jön

Intim beszélgetés a művésznővel a kérők rohamáról és egyéb sikereiről

Egy vicomte és egy világhírű feltaláló a láthatáron — Az örökifju Zilahy-mama megmutatja a pazar Zilahy-villát — Két szoba az ismeretlen férjnek és kettő Irénke kutyusainak

Budapest, 1934., november közepén. Gellért-hegy, Himfy-ucca 7. Egyemeletes, pirostetejű, sárgafalu villa, 14 szobával. Hatalmas vasrácsos kapu, vasrácsos ablakok. Gondos kézzel ápoltt szendregő angolkert, tuja bokrokkal, platánokkal, ezüstfenyőkkel. Vörös salakos utak, álmodó szökőkút. Egy cica a novemberi napon kerekedő széllel versenyt pergeti tova a hulló leveleket.

Ez a Zilahy-villa. Egy ünnepezt párisi sztár Sanssouci-ja. Arcképe szinte odakívánczik a Páris Midi november 12-iki számába, hogy a Mlle Irene Zilahy-ról, a francia filmvilág dédelgetett kedvencéről szóló beszámolója teljes legyen. Látogatásom is elsősorban annak a kíváncsiságnak a következménye, amit a francia lap cikke keletit bennem Mert nem kevésbé meglepőt állít, mint-hogy Zilahy, a legszökebb filmprimadonna fekete hajjal játszott legújabb párisi filmjének, a Quadrille d'amournak női főszerepét!

Az örökifju Zilahy-mama

A villa előtt széles lépcsőfeljártat fehérlik. Dalamos csengő jelzi érkezésemet. Libériás inas bocsát be. A tágas, pálmás, óangol-stílu hallban fiatal hölgy fogad. Pillanatra ismeretlen, aztán a hogy megszólal, meglepetten ismerem fel: a Zilahy-mamát! Gratulálom kell neki ahhoz a fiatalasághoz, ami már azért is hamisítatlan, mert hiszen el is pirul a bókra. És csupa szeretetreméltóság.

— Irénke ebédel — mondja. — Öt perce érkezett. Rengeteg dolga van. Bevásárlások, látogatások, tudja. Pedig bizony pihenni jött haza szegényke. De meséljen valamit Aradról. Istenem, hogy a szívemhez nőtt az a város! Én majd közben megmutatom a villát. Nemrégén vásároítottuk és ne higgye, hogy dicsekedni akarok vele, csak szeretném, ha Aradon is megtudnák, milyen gyönyörű kis fészket rakott itt magának Irénke.

A hallból a hatalmas ebédülő nyílik. Sötét tónusu dióbutor, merő kézi faragás. (A legutóbbi mintavásáron első díjjal tüntették ki.) Egy szinte a mennyezetig érő vitrin roskadásig megrakva ezüsttel. Az ebédlőből az aranyasztalra lépünk. Ugy csillog, mint egy óriás ékszerdoboz.

Tökéletes mása a schönbrunni kastély arany-szalonjának.

(A hivatalos cicerone sohasem felejt el hamiskásan megjegyezni, hogy a titkos tanácskozásokat tartották az aranyasztalonban, amelynek sülyesztője is volt, azon át adták be a terített asztalt, hogy a szolgálókat se zavarja a tanácskozók.) Az ebédlőből nyílik a nappali. Ebben a szobában leginkább a művésznő gyönyörű versenyzongorájára ragadt meg. Rokokó kandallója és előtte a jegesmedvebőr. (Leányálmok fantáziáját valósította meg.) Ezután a művésznő hálószobája következik. Ekrü színű faragott butorok, rózsaszínű függönnyel és rózsaszínű tapéta. (Zilahy kedves színe lehet a rózsaszín, mert mondhatni az egész villát ez a tónus dominálja.) Mégis a fürdőszobába is bekukkantok. Csillogó márvány-fehérség, két hatalmas, padlóig érő tükör, dusan megrakott pipere-asztal. Zilahy két kedvencének, a Lili spitznek és a barna Buncika kutyusunk külön szobája van.

És kettő valakinek..

Zilahy-mama most titokzatos mosoly l' séretében közli, hogy a következő két szoba, amely közvetlenül Irénke szobái után következik, még üres. Csak akkor lesz berendezve, ha... Megértem. Ez a két szoba — a jövődöbelijé lesz. Szóval készül is már valami...? Sajnos, rövidesen cáfolatot kapok a kombinációimra.

Az inas jelenti, hogy a művésznő végzett az ebédrel és dolgozószobájában vár. Zilahy Irénke női szemmel nézve is — a legvonzóbb jelenség. Olyan szöke és olyan szép, hogy elfogulatlanul is igazat kell adnom Párisnak, hogy benne „új csillogást fedezett fel a filmégboltozatban.” A dolgozószobában komoly hangulat. A szoba ablakai a padlóig leérnek és bebökolnak rajta a méltóságos ezüstfenyők.

— Ez a legkedvesebb szobám — mondja Irénke. — Ha átmenetileg hazaérkezem Budapestre, itt

tovább dolgozom és itt tudok a legjobban pihenni.

Sóhaj!

— Mert csupa robot az életem. Külföldön filmzés, itthon új szerepet és nyelvek tanulása.

— Legutóbb két filmet fejeztem be. Párisban a Quadrille d'amourt és Prágában Max Hansennel és Halmai Tiborral az Ihre tollste Nacht-ot.

— És a fekete haj?

Nevet.

— Tévedés van a dologban. A Quadrille d'amourban a szerep szerint az első részben valóban fekete a hajam. De mert megtudom, hogy a szeretett fiu Anita Loos-zal vallja, hogy „Szökék előnyben”, hát én is szökere „festem” a hajam a happy end kedvéért.

— Hogy mennyit keresek? Hát... ez... titok. Ezt filmszínész öszintén soha nem vallja be. Talán kabalából. De, hogy fogalma legyen, nézze meg ezt az ajánlatot.

A Paramount szerződési ajánlata. Öt évre.

— És mégsem fogadhatom el — mondja komoly határozottsággal. — Nem kötöm le magam. Nem akarok gép lenni. Azt a filmet választom és azt a partnert, amelyiket akarom. De azért Párisba megyek vissza. Páris már elhódította az első sötét Hollywoodtól. És mert Párisban szeretnek a legjobban. A francia sajtó Popescu Elvirával és Lilian Harvey-vel hasonlít össze. De én Zilahy Irén akarok lenni Párisban is.

— Legközelebbi párisi filmem a Tovarish női főszerepe lesz. December 8-án kezdődnek a felvételek.

— Szerelem... kérők..?

— Azt hiszi ráerek..? De azért... Nos hát, kére az volna, ha — szándékomban lenne férjhez menni. Hogy kik? Neveikkel nem szolgálhatok.

— Azért, mert szerelmesek belém, még nem érdekelik meg, hogy megtudják róluk, hogy kórosakat kaptak.

A legutóbbi hónapban következők voltak: egy vicomte és egy világhírű feltaláló.

— Csalnak, kedvesem, csalnak. Mondtam már, nem akarok férjhez menni. Legalább is egyelőre...

Autót: Páris — Riviera — Budapest

— Valamit a művésznő studionkívüli szórakozásáról?

— Szórakozás?! Mondtam már azt is, hogy nagyon sokat kell tanulnom, alig jut idő szórakozásra. Szerencsére fáradhatatlanul bírom az iramot. De ha elkészültem valami nagyobb teljesítménnyel, rendszerint érdekesebb utazással ajándékozom meg magamat. De ez is mindig inkább egy tanulmányút jellegével bír. Például Párisból autón utaztam Budapestig. Utirány: Cannes, a francia Riviera, San Remo, az olasz Riviera, azután Nápoly, Velence, a dalmát tengerpart, Karinthia, Bécs és Budapest.

A legközelebbi út — Arad

— A legközelebbi út?

— Arad. A napokban Aradra utazunk. Nagyon szeretném már látni a kedves várost és apukát. Mikor anyuskámmal közöltem, hogy Párisba viszem, kijelentette, csak az esetben jön, ha előbb ellátogatunk Aradra. A legközelebbi utiprogramm tehát Arad, Kérem írja meg, előre is üdvözlöm Aradot.

— Talán fellép Aradon?

— Szó sincs róla! Nem lépek fel többé színpadon! Csak filmen.

Az inas az angol tanárt jelenti.

W. Szentgyörgyi Elvira.

A GUTENBRUNN SZANATORIUM
BADEN bei WIEN

Evek óta az ur magyar társaság kedvelt és keresett tartózkodási helye.

MAGYAR ORVOSOK. — VILÁGHÍRŰ KONYHA. — INDIVIDUALIS DIETÁK. — SZIVÁLLÓMAS. — A HÁZBA BEVEZETETT KÉNES FÜRDŐK. — SZÓRAKOZÁSOK. — HANGVERSENY. — TANP. — BRIDGE.

Nem félünk a farkas aradtól
HIDEGTŐL

10 kgr. fával fűt egy normál szobát 24 órán át.

Gyártja: Szántó Dezső és Fia, Oradea

Kapható mindenütt. Kerjen díjtalan árjegyzéket.
Képviselet: Csetey & Feitz vaskereskedés Arad

Az aradi Lutheránus Nőegylet teaestélye

Előkészületek a december elsejei jótékony ünnepségre

Az aradi Lutheránus Nőegylet december elsején az Iparos Otthon termeiben nagyszabású teaestélyt rendez. Az estély jótékony célú és tiszta bevételét a rendező hölgyek téli segélyakciójukra fordítják. Mint minden évben, úgy most is, a lutheránus nőegylet tagjai karácsonykor adományokat osztanak ki a szerencsétlen nyomorgók között. Teaestélyük jövedelméből az idén fokozottabb mértékben akarják az adományra szorulókat felszégyezni és ezért az estélyt nagy gonddal és igyekezettel készítik elő. A legérdekesebb talán az a mód, ahogy a tombolát, amelyet az estélyen rendeznek, oldották meg az uriaszonyok.

Aki véletlenül betéved a Luther-tér egyik házának szuterénheiyiségébe, amely a Nőegylet hivatalos otthona, azt láthatja, hogy a tagok a legnagyobb egyetértésben estéről-estére itt jönnek össze és kezük munkájával állítják össze a december elsejei teaestély tombolájának nyeresémtárgyait. Szorgos kezek kötnek, varrnak, festenek, összeállítanak és mindezt az anyagi siker érdekében, illetve, hogy minél több szegény ember lássa munkájuk hasznát. Művészies kivitelű diványpárnák, kézimunkák, hársfakosárcák, babák, kitömött állatok és a legkülönbözőbb használati tárgyak sorakoznak fel egymás mellett. Ezek kerülnek majd a tombolán kisorsolásra. Egy szám ára mindössze öt lej, minden nyeresémtárgy azonban legalább ötszöröse is érni ennek. Fáradhatatlanul dolgoznak, készítik elő az idej telet, azoknak, akik maguk már a munkára is képtelenek és leveszik a gondot számtalan állás nélküli éhezőnek fejről azzal, hogy téli aprósággal látják el őket, vagy gyermekeiket.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére utánavos díjazás mellett Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9-1-ig.
d. u. 3-7-ig.

A FRANCIA ÁLLAM GYÓGYFORRÁSAI VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritizmus gyógyítására
VICHY GRANDE GRILLE májbetegségeknél és epebántalmaknál
VICHY HOPITAL gyomor- és bélbántalmak esetében

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, București, Strada Câmpineanu 20.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Nemzetközi konferenciát hívtak össze a külkereskedelem szabaddá tétele érdekében

A párisi konferencián meg tárgyalják a dunai és a Balkán-államok problémáit is

A nemzetközi kereskedelmi forgalom oly válságos időket él át, amilyenre talán évek óta nem volt példa. Mindegyik állam autarchiára törekszik és ennek természetesen következménye, hogy kivitele megakad, devizákhoz nem jut és még azt a minimális importot sem tudja kiegyenlíteni, amit a különböző szigorító és kontingentáló intézkedések engedélyeznek.

Egy régebbi nemzetközi konferencia határozataiként állandó bizottság alakult, amely figyelemmel kíséri a nemzetközi kereskedelem eseményeit és amelyben a következő államok vesznek részt: Ausztria, Belgium, Cuba, Dánia, Spanyolország, Esztorizság, Egyesült Államok, Finnország, Franciaország, Nagybritannia, Görögország, Haiti, Hollandia, India, Olaszország, Japán, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Lengyelország, Portugália, Románia, Magyarország, Svédország, Svájc, Csehszlovákia és Jugoszlávia.

Ennek a bizottságnak legfőképpen az a célja, hogy megszabadítsa a nemzetközi kereskedelmet azoktól a bilincsektől, amelyekben jelenleg vergődik.

Az utóbbi időben a külföldi fizetések teljesítése oly nehezen történik, hogy a bizottság újabb nemzetközi kereskedelmi konferencia összehívását határozta el. Ezt a konferenciát december 4-ikén és 5-ikén tartják meg Párisban. A konferencián *Marchandeu* francia kereskedelemügyi miniszter elnököl. A nagyfontosságú nemzetközi értekezleten főleg a következő

kérdések megoldására fognak törekedni:

Azon elveknek megvalósítása, amelyeket a stresaj konferencia ajánlott a dunai államok megsegítése érdekében. Az oslói típus szerinti vámegyezmények minél szélesebb rétegben való alkalmazása, oly módon, hogy azokhoz minden állam csatlakozhasson. Pénzügyi együttműködés megvalósítása a Nemzetközi Fizetések Bankja bekapcsolásával. A fizetési korlátozások fokozatos megszüntetése. A legtöbb kedvezményen alapuló elv érvényben tartása.

Románia szempontjából a konferenciának különösen második ülése bír jelentőséggel, amely a regionális gazdasági egyezményekkel fog foglalkozni, mint amilyenek: az aranyblokk, a balkáni egyezmény, a dunai államok és a balti államok kérdése stb. A bizottságnak az a véleménye, hogy

a jelenlegi zavaros helyzetben csak regionális egyezményekkel lehet segíteni.

A dunai államok együttműködésére vonatkozólag *George Bonnet* terjeszt elő javaslatot. Ugyanakkor megvitatják a Balkán-államok együttműködését is és most kerül először nemzetközi konferencia elé a Balkán-egyezmény.

Romániát a nemzetközi konferencián előreláthatólag *G. Caranil*, a külügyminiszterium gazdasági tanácsosa és *G. Cristodorescu*, a Kereskedelmi és Iparkamarák Uniójának vezérigazgatója képviseli.

Felmondták a német-román kereskedelmi egyezményt

„Vissza kell térnünk a szabad kereskedelem rendszeréhez” — mondja a Banca Nationala kormányzója — Hétfőn életbelép a gyorsított kiviteli rendszer

Ma megérkezett az aradi vámhivatalhoz a pénzügyminiszternek az a rendelete amely szerint hétfőtől, vagyis e hó 19-től kezdve bármilyen áru csak akkor kerülhet kivitelre, ha a fuvarlevelen vagy más szállítási okmányon ott szerepel a Banca Nationala láttamozása. Ez a láttamozás közli, hogy a kivitelből származó devizát az exportőr a jegybanknak engedte át. Ugyanakkor az exportőrnek fel kell mutatnia az eredeti számlát is, amelyet viszont a vámhivatal mellett működő árelenőrző bizottság láttamozott. A pénzügyminiszternek az a véleménye, hogy a szárazföldi szállításoknál könnyen megtörténhetne, hogy bizonyos devizákat kivonjanak a Banca Nationala ellenőrzése alól. Ezért a miniszterium úgy intézkedett, hogy a szárazföldi szállításoknál — a garancia végett — feladóként csak a nyok autorizált és az exportált áruk ellenértékének inkasszállásával megbízott bank valamelyike szerenelhet.

Ugy az exportőrök, mint a pénzintézetek körében általános az a vélemény, hogy az új rendszer megvalósíthatatlan és ezért — ha nem következik be egy gyors módosítás — már a közeljövőben kivitelünk csökkenése várható.

Külkereskedelmi helyzetünket bonyolítja az a körülmény is, hogy felmondtuk a Németor-

szággal kötött kereskedelmi szerződést. A kereskedelemügyi miniszterium ugyanis átiratban kérte a külügyminiszteriumot, hogy ezt az egyezményt haladéktalanul bontsa fel. Előreláthatólag már a közeljövőben tárgyalások indulnak egy olyan kereskedelmi egyezmény megkötése érdekében, amely összhangban áll az új kereskedelmi politikánkkal és az új kontingentálási rendszerrel.

Dumitrescu bankkormányzó ma nyilatkozatot adott a sajtónak és ebben többek között a következőket jelentette ki:

— Tudjuk, hogy az új külkereskedelmi rendszer bizonyos nehézségeket jelent, azon-

Minden utazni szeretőknek legfőbb vágya egy

HAPAG világutazás

már nem elérhetetlen.

1935. január 12-én kezdődik a híres luxusgőzösnek a „RESOLUTE”-nek nagy világgörülje útja.

30 ország. 60.000 km.
1.750 dollárért szárazföldi kirándulásokkal együtt.

Soha visszanemtéror ajánlat.

Hapag világutazás önmagát dícséri.

Kérjen felvilágosítást és prospektusokat:

KÜNSTLER vizum- és utazási irodától

Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 86. 461

ban ehhez a rendszerhez kellett folyamodnunk, hogy az állam és a jegybank devizaszükségleteit fedezhessük. Mi azonban arra törekszünk, hogy már a legközelebbi jövőben különböző könnyítéseket alkalmazzunk úgy az exportőrök, mint az importőrök szempontjából és oly módon elhárítsuk az esetleges akadályokat tevékenységük elől. Meg kell emlékezni a kisantant-államok jegybank-kormányzóinak értekezletéről is, amelyen leszögeztük, hogy vissza kell térnünk a szabad kereskedelem rendszeréhez. Ez az elv épp oly egészséges, mint a pénzügyi stabilitás és az aranyalap elve.

= TIZ SZÁZALÉKOS SZÁLLÍTÁSI KEDVEZMÉNYT LÉPTET ÉLETBE A CFR A FÜRÉSZÁRUKRA. A CFR vezérigazgatósága hozzájárult ahhoz, hogy 1934. november 15-1 hatállyal 1935. szeptember 20-ig tíz százalékos szállítási kedvezményt léptessenek életbe a fűrészárakra. A kedvezményt csak a gyakorlatlan fűrészárakra alkalmazzák és kivételt képeznek alóla a zongorához vagy egyéb hangszerekhez használt árucikkek. A tíz százalékos kedvezményt úgy a bel-földi 320. számú, mint a 303 számú kiviteli tarifánál alkalmazzák. A rendelet értelmében a kedvezményt csak azok a szállítmányok élvezik, amelyek közvetlenül a fűrész-gyárból adnak fel és ezért a szállítmányokhoz származási bizonyítványt is kell mellékelni. Ezzel az intézkedéssel a CFR hatályaon kívül helyezte azokat a kedvezményeket, amelyeket egyes cégeknek biztosított.

= Most hozták nyilvánosságra Románia szeptemberi élőállat-kivitelének kimutatását. A statisztika a következő: 4139 szarvasmarha (augusztusban 3511), 7995 sertés (augusztusban 7558), 8007 juh (augusztusban 8697), 133 ló (augusztusban 212), 3600 kgr. hus, 98.296 kgr. sertéshus (augusztusban 45.282 kgr.). Aradmegyéből szeptemberben összesen 146 szarvasmarhát és 732 sertést exportáltak. Ennek legnagyobb része Ausztriába ment.

= A „Consum” új száma részletesen ismerteti a belső kölcsönjegyzés eredményeit, amellyel kapcsolatban megállapítja, hogy az eddigi jegyzések a belső kölcsön minden várakozást felülmúló sikerét jelentik. A kormány ragaszkodik az új külkereskedelmi rendszer alapelveihez, azonban nem zárkózik el az eddigi rendeletek gyakorlati módosítása elől. A CFR december 3-án tartja meg rendez évi talpfa-árlejtését. Fizetéseképtelenségek, új cégek és cégváltozások, közszállítások és árlejtések első forrásból a „Consum”-ban olvashatók. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivaltól: Cluj, Postafiók 127.

Aradiak PESTEN a

METROPOLBA szállnak

VII., Rákóczi-ut 58.

308

150 szoba, hideg-meleg folyóvízzel, telefon, rádió, központi fűtés és oszongó lámpa elektromos fényjelzősekkel. Patinásnőrű kiváló konyha. Valódi erdélyi kütönalegességek. A Sörözőben a rádióból közismert **Pertis** Pál és egyzenekara muzikál. A gyönyörű új tálkertenben táncos vasorák, **Pityo** jazz-band. Modern kávéház, 6 telefonfülkével.

Szobák P. 4.—től.

Teljes penzió P. 9.—től.

Rádió műsor

— Romániai időszámlás. —

VASÁRNAP, NOVEMBER 18.

Bucuresti 11.45: Istentisztelet. 12.30: Rádiózenekar. 14.15: Hírek. 17: A falu órája. Közben román zene lemezeken. 18: Szórakoztató zene. 19: Időjárásjelentés. 19.05: Zenekari hangverseny. 20: Rádiógyetem. 20.20: Lett zene és dalok. 21: Operett-est Lehár Ferenc műveiből. Zenekari és énekhangverseny. Közben 22: Sporteredmények. 23: Hírek. 23.25: Vidám zene. — Budapest L. 10.45: Hírek. 11—11.55: Református istentisztelet. 12—13.15: Róm. kath. istentisztelet. 13.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 13.30: Bertha István szalonzenekara. 15: Hanglemezek. 16: „Növénytermelési tapasztalatok 1934-ben“. 16.50: Sáray Elemér és cigányzenekara. 18: „Gólyák vándorlása“. Schenk Jakab előadása. 18.25: „Megemlékezés Lettország nemzeti ünnepén“. Dány Szabolcs lett konzul előadása. 18.35: „Emlékezés Sztójánovits Jenőre“. Elmondja: Papp Viktor. 18.50: Sztójánovits Jenő emlékhangverseny közvetítése a székesfővárosi Vigadó nagyterméből. 20.15: Rátkai Márton előadói estje. 21.45: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál. 22.05: Hírek, sporteredmények. 22.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23.40: Pallós Ladies énekegyüttese. Utána: Eröss István és Takács Kálmán jazz-zenekarának műsora Kalmár Pál énekszámával. — Bécs. 9.55: Lemezek. 12.20: Szimfonikusok Benesch Senta csellóművészével. 13.30: Rádiózenekar. 16.30: Schmidt József lemezei. 17.25: A Weiss-vonósnégyes Brahms b-dur négyesét játssa. 19: Rádiózenekar. 23: Állástalannok zenekara. Utána: Jack Hylton tánczenekarának lemezei. — Deutschlandsender. 17: München. 18: Hamburg. 19: Karintiai és stájerországi dalok. 18.30: Keringőlemezek. 20: Hamburg. 20.35: A német-belga hokkimérvőzsről. 21: Emlékező est a nagyzenekarral és a Roosz-tánczenekarral. 22.30: München. 23.30: A nemzetközi jékhokkimérvőzsről. 24: Königsberg. — Kassa. 18.30: Előadás vegyes éneknyolccsal. 19: Magyar műsor Rozsnyóról. 19.50: Hírek. 20: Prága. 20.05: A kereszténység 300 éve Amerikában. 20.20: Murger: Horácus esküvője 1 felvonásos vígjáték. — Königsberg. 16.25: Rádiózenekar. 19: A vandálok, mint a német történelem dicsőségei. 19.30: Donisch: Öt Holstadal. Bückham: Négy dal (Wolff szoprán). 21: Tarka est. 23: Hírek. 23.30: Szórakoztató és tánczene. — Leipzig. 16: Bisztriczky Tibor hegedű. 16.35: Llibeszítés. 17: Vidám délután dalokkal. 18.15: Beethoven: IX. szimfónia. 20: Hamburg. 22.30: München. 23: Hírek. 23.30: Tánczene Drezdából. — Milano. 16.45: Lemezek. 18.15: Cetra-zenekar. 20.25: Sport. Dopolavoro. 21: Sport. Hírek. Lemezek. 21.45: Róma. — Pozsony. 9.30: Szlovák irodalmi felőra. 10: Ev. istentisztelet. 11.15: Lemezek. 17: Vidám délután. 19.45: Plavka: Irók és kávéházak. 20.05: Lemezek. — Prága. 18.45: Lemezek. 18.55: Német műsor. 19.10: Zemlinsky Sándor saját műveit vezényli. 22.30—23.30: Lett ünnepi hangverseny Rigából. 23.50: Lemez. 23.55: Hírek németül. — Róma. 17.30: Lemezek, sport. 18: Szimfonikus hangverseny Satta zongoraművészrel. 21: Lemezek. 21.30: Vegyes közlemények. 21.45: Pénzügyőri zenekar. A szünetben: De Stefani színházi csevegés. 23.15: Vegyesek és tánczene. — Varsó. 17.20: Dobozs Adám Schubert-dalokat énekel. 18: Néptáncok. 19: Shakespeare: Othello, színmű. 20: Könnyű zene Carnero Irén énekével. 21: A szimfonikus zenekar lett hangversenye. 22: Vidám est Lembergből. 23.15: Reklámzene. Utána: Tánczene.

HÉTFŐ, NOVEMBER 19.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. 13: Déli harangszó. 13.05: Országos Postászenekar. 13.30: Hírek. 14.40: Kelnay Lina és Szigeti Sándor énekel (Zongorakisérettel). 17.10: A rádió diáklélorája. 18: „Ehető gombák — mérges gombák“. Moesz Gusztáv előadása. 18.35: Balázs Béla szalonzenekarának műsora. 19.15: Német nyelvoktatás. 19.45: Csorba Jenő és cigányzenekara. 21: Nagy Endre csevegése. 21.20: A Liszt Ferenc Társaság hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Közreműködik a Filharmonia Társaság és Fischer Annie (zongora). Vezényel: Vaszy Viktor. 23.30: Hírek, időjárásjelentés. 23.50: A Mándits jazzzenekar műsora, Orbán Sándor énekszámával. — Bécs. 12.30: Alpesi zene lemezekkel. 13: Lemezek. 18.15: A 2. és 21. osztrák Landwehr emlékestje. 18.40: Eichler bariton éneke. 20.20: Kersbaumer Walter zongorázik. 21.15: Brahms: Ophelia dalai, Jansen Julia előadásában. 21.30: Rádiózenekar a Vogelhut-jazzal, Schier énekével. Bécsi és tánczeneest. 23.30: Hírek, időjárás. 23.50: A Strauss-Lanner-négyes előadása. Utána: Tánclemezek. — Berlin. 17: Könnyű zene. 19.30: Thielemann Luja zongorázik. 20: Hartmann Pál a mikrofon előtt. 20.20: Citera-, mandolin- és gitárlemezek. 22: Rádiózenekar. Utána: Hangverseny. — Breslau. 18.35: Szlovák, germánok, románok. 18.55: Az erdőről szóló dalok (szoprán). 20.20: Rádiózenekar. Mozart: Haffner-szerenád. 21.10: Új táncok. Divatos dalok. 24: Pászthory Kálmán zeneszerző műveivel, hegedű és cselló előadásban. — Deutschlandsender,

17: Mannheimi fiharmonikusok. 20: Tánclemezek. 24: Jelmondat, hírek. 21.10: A Hitler-ifjúság éneke. 21.30: Beszélés, irány... vidám jelenetek. 22: Ney-trió. Utána: A magyar Európa-hangverseny (felvételen). — Köln. 18.55: Lemezek. 19: Amerikai népdalok. 20.30: Új tánc- és filmzene. 22: Hangverseny. 24: Kamaratós, könnyű zene. — Königsberg. 17: Rádiózenekar. 18.30: A német házi zene napjáról. 18.50: Citeratrió. 20.30: Ansorge J. zongorázik. 21.15: Stolz: Elvesztett keringő. 23: Hírek. 23.30: Tánczene. — Leipzig. 18.15: Altnémet népdalok. 19.20: Strauss-művek. 21: Hírek. 23.20: Hangverseny. — London Regional. 20.30: Könnyű zene. 21.30: Trió. 22: Rádiózenekar O'Neil zongoraművészrel. 23: Tarka zenés est. Majd: Tánclemezek. Utána: Jackson-tánczenekar. — Milano. 18.10: Tánczene. 20.15: Hírek idegen nyelveken. 21.10: Lemez. 21.45: Reklámhangverseny. 23: Bach: Szvit fuvolára és vonósötösrre. Jachimo: Négyes. 24: Beszélőújság. — Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 13.15: Lemezek. 14.45: Német és magyar hírek. 18.10: Rataj énekesnő ária-estje. 19: Magyar műsor. Ady-emlékest. 23.15: Magyar hírek. 23.30: Lemezek.

KEDD, NOVEMBER 20.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. 13: Déli harangszó. 13.05: győri Parádi József és cigányzenekara. 13.30: Hírek. 14.30: Eugen Stepat orosz balalajka-zenekara. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 18: „A hirdetésről“. Szabó Pál előadása. 18.35: Kósa György Bach-műveket zongorázik. 19.15: Francia nyelvoktatás. 19.45: Tutsek Ilonka és Pirokska énekel, zongorán kíséri: Varga Pál. 20.25: „Vándorélet Ázsia pusztáin“. 21: Kamarazene-est. Közreműködik a Waldbauer-Kerpely vonósnégyes. 22.20: Hírek. 22.40: Az 1. honvédegyalozozred zenekara. 24: Hanglemezek. — Bécs. 13: Állástalan zenészek zenekara. 16.40: Az első bécsi gyermekzenekar játéka. 17.10: Művész lemezek. 18.45: Frotzler Károly Bachmaninov Faust-sonátáit játssa. 18.50: Fiatalokruak bőrtőnében. 19.15: Francia lecke. 19.40: Osztrák izlés divatban és ékszerekben. 20: Hírek a rádiókiállításból. 20.45: A bécsi népzeneegyesület éneknégyese és népzeneekara. 22: A bor dicsérete, keresztmetszet. 23: Walter Károly orgonázik. 23.50: A Zellwecker-jazz énekel, tánczene. Utána: Könnyű és tánclemezek. — Berlin. 22: Hegedűdallamok, csevegés zenével. 22.30: Házi zene. 23: Hírek. 23.25: Mozart-zene. Utána: Szórakoztató esti zene. — Deutschlandsender. 18.30: Lemezek. 19.20: Ifjúsági zene. 20.19: Lemezek. 21.15: Muzsikálás a német otthonokban. 22: Wiessalla: Front a nap alatt, bányászszínmű. 24: München. — Kassa. 12.05: Lemezek. 13: Lemezek. 21.40: A szlovák irodalom fejlődése az összeomlás után. 21.55: Rádiózenekar hegedű- és zongoraszóffával. — Köln. 17: Kis rádiózenekar. 18.50: Divatos zene. 20: Régi házi zene. 22: Korunk szóalkotató keresztmetszete. — Königsberg. 17: Hangverseny. 18.15: Régi, Beethoven-kori és újabb házi zene. 19.30: Kanáriverseny. 23.40: Lemezek. 24: München. — Leipzig. 17: Rádiózenekar Lehne által. 18.30: Verseny. 19: Finnország 1918-i szabadságharca. 19.20: Házi zene Bismarcknál. 23: Schwerla: Schorsch gróf, hangjáték. 23: Hírek. 23.20: Schjelderun-est. — Milano. 18.10: Feruzzi-zenekar. 20.15: Hírek idegen nyelven. 21: Beszélőújság. Lemezek. 21.45: Lehár:

Kék mazur, 3 felvonásos operett. Utána lemezek. — Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 11.40: Lemezek. 14.45: Német és magyar hírek. 16.55: Rádiózenekar. 18.05: Svoboda L. Chopin a-moll szonátáját zongorázza. 19: Magyar műsor. 20.10: Lemezek. 21.55: Régi héber dalok. 22.40: Mozart: Fuvlakettős. 23.15: Magyar hírek. 23.30—23.45: Lemezek. — Róma. 21.10: Lemezek. 21.45: Fall Leo: A szép Risetto, 3 felvonásos operett. A szünetekben csevegés. — Varsó. 18: Brahms: Hegedű- és zongoraszonáta. 18.35: Kori énekesnő dal-estje. 19.15: Hangverseny. 20: Kávéházi zene. 21: Offenbach: Párisi élet, 5 felvonásos vígjáték.

KÖNYVEK

Montgomery: A gyermeksziv rejtelmel. Az ifjúsági irodalom örökbecsű és örök érdekességű klasszikus műve új átdolgozásban és kiadásban jelent meg az Atheneum kiadásában. A fordítást Balogh Mária végezte el, a könyvhöz a rajzokat, díszítéseket Sipos Béla művészete adta. A nagy, albumalakú, remek kiállítású könyv 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj, Kérje az Atheneum ifjúsági könyvek jegyzékét.

A leányifjúságnak való és megfelelő legújabb könyvek közül messze kiemelkedik Joy Francis: „Hetén az intézetben“ című műve, amely magyar nyelven most jelent meg, ugyanakkor, amikor 4 európai nyelvre fordították le. A kitűnő magyar fordítás Nyireő Évát, a könyv illusztrálása és rajzai Sipos Béla művészetét dicsérik. A nagy alakú, remek kiállítású és tartalmában még kitűnőbb és még érdekesebb leányregény, Francis: „Hetén az intézetben“ díszes kötésben 108 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj, Kérje az Atheneum teljes ifjúsági jegyzékét.

A szerkesztőért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel

NYILTER.

E rovat alatt közöttekért nem vállalunk felelősséget.

Az Aradi Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesületének vezetősége ezúton értesíti t. tagjait, hogy a f. hó 18., illetve 25-re meghirdetett rendkívüli közgyűlésre vonatkozó engedély a törvényszéki Főelnök ur 3061—1934. számú határozata szerint hatályát veszítette, aminek folytán a meghirdetett rendkívüli közgyűlés meg nem tartható.

Kérjük tagjainkat, hogy ennek tudomásul vétele mellett mielőbb, de legkésőbb november hó 30-ig az összes hátralékokat irodánkban rendezni sziveskedjenek.
4926 C. BUGARIU, elnök.

ARAD, BULEVARDUL REGINA MARIA No. 13
Aradi Általános Takarékpénztár R.-T. épület, II. udvar. 4080

Benzinkutak, petróleum-mérő ké- szülékek, olajmérők Kálmán A. Részvénytársaságnál, Arad.

HATSCHKEK

ingatlanforgalmi irodája

ARAD. BULEVARDUL CAROL 46. sz. a Banca Nationala szomszédságában

ELŐNYÖS INGATLANAJÁNLATAI:

1. Belvárosban masszív, emeletes, 4 lakásos, fűrdőszobákkal, 700 000.
2. Str. Eminescu táján emeletes, 6 bérleménnyel, fűrdőszobákkal, 900 000.
3. Villamos állomáshoz közel emeletes, 7 bérleménnyel, fűrdőszobákkal, esslingeni redőnyökkel, 1.150 000
4. Városháza közelében emeletes, 5 lakásos, fűrdőszobákkal, 1.050 000.
5. Belvárosban 9 lakásos (3, 2 és 1 szobásak) többnyire fűrdőszobákkal, 950 000
6. Belváros forgalmas helyén, aszfaltos utcában 1x4 szobás, fűrdőszobás, 6x1 szobás, nagy műhely, több mint 100 nagyszögletes gyümölcsös, 80.000 leírás, 750 000

7. Viadukt táján üzletes bérház (üzlet hez 2 szobás, komplett lakás) 5x1 szobás, 1 szoba élésmrával, mindenütt csukott folyosó, 31.000 hozam, 220 000.

8. Üzletvezetőség táján iókarban, 2x2, 2x1 szobás, 185.000.

9. Belváros aszfaltos utcájában 3 szobás, fűrdőszobás, 16x8 méteres ipartelep, külön műhelyhelyiségekkel, 500 öles telekkel, 375.000. Átvehető 200 ezer készpénzzel

10. Centralmozi táján üzletes ház 3 szobás lakással, műhellyel, garázzsal, 350.000.

11. Ugyanott 2 uccára szóló üzletes sarokház lakással, 250 000

12. Piata Catedrali közelében magas földszintes, 1x2 szobás, fűrdőszobás, 1x1 szobás, előszobával, 4x1 szobás, 300 000.

13. Textilgyárhoz közel adómentes u. 2 szobás, előszobával, nagy telekkel, áron alul 70 000

14. Calea Radnei u. adómentes, 1 szobás, előszobával, ugyanilyen szütern lakással, 75 000.

15. Szerb templom közelében 2x1 szobás, 2 uccára szóló, beépíthető 310 öles telekkel, 110.000

Aradhoz közel kisebb nagyobb földek, alkalmi olcsó árakon. Azonkívül egyéb magán-, bér- és üzletes házak, telkek földek, szőlők, stb. eladására vannak megbízásaim

IRÓGÉPEK,

Töltőtolszárak
SZAMOLOGÉPEK,

Nationalkasszák

jókarbantartása, javítása, újjáalakítása szavatosság mellett. Az ország legrégebb, legmodernebbül berendezett 4619

JAVITO ÜZEME

Évtizedek óta a lekiiválóbb szakmunkások közreműködésével.

SZEGFŰ ARAD

Str. Bratianu 7. Telefon 111

KÜLÖNFÉLÉK.

Beraktározási raktárban Str. Moise Nicoara 9-11. mindennemű ingóságok olcsón elhelyezhető, K. P. költségen felvehető, sürgősen olcsón eladó egy nagy ebédő és egy elsőrendű zongora. 4826

Alkalmi házeladások!

A város központjában II. emeleti bérház 14 különböző lakással, 8 fűrdőszobával, 236.900 lei jövedelemmel, 200.000 leiert. Aszfaltos utcában 5 szobás, fűrdőszobás lakásu magánház 350 000 leiert.

Ezekon kívül több kisebb és nagyobb bér- és magánházak megjelölt árban eladók.

Ugyancsak a központban minimális 90-100 000 lei havi forgalommal biztos megjelöltést nyújtó trafiküzlet azonnal átadó.

BOROSS-ügynökségnél, Strada Bratianu 21. szám.

Őszi felöltőt, ruhát és téli-kabátot tiszttit és festésére készen

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szög csupán :- szó 2 lel. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

CSAK olyan igaz íz. uriember levelet kérem 40-től, ki igaz jóbarátja tudna lenni egy középkori szép osinos, barna uriaszónynak! „Előz a magányból” jelígre. Levelet jelezni e lapban kérem. 4912

FÜGGETLEN, esinos urileány vagy fiatal asszony hosszantartó barátságát keresi ugyancsak független fiatalember. Fűrdőszobás butorozott lakás: nyujtok. Levelet „Először és utoljára” jelígre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 4928

„Itt az ősz”, „Rozmaring”, „Nem bánja meg” jelígre levelet a kiadóban hétfőn feltétlenül kérem átvenni, saját jelígem bementására küldönek is kiadja a kiadóhivatal. 4922

HÁZASSÁG.

25 éves fiatalember, házasság céljából megismerkedne olyan kath. 18-22 év körüli leánnyal vagy özvegygel, linek némi hozománya van. - Levelet „Házasság” jelígre a kiadó továbbit. 4916

30 éves, jobb állásban levő íz. urileány fiatalember íz. urileány lemeletességét keresi házasság céljából. Csakis teljes című és komoly ajánlatokat az Aradi Közlöny fiókiadóhivatala kér „Nem aradi” jelígre. 4920

ALKALMAZÁS.

TISZTESÉGES mindenek-bejárónót keresek Bul. Carol 88. II. em., 10. 4911

Jóifző mindenek-szakácsnót keresek. Dr. Schwartz, Bonus-nalora, kapu. 4914

MINDENES szakácsnő jó fizetéssel Timisoarara felvétetik Jelentkezés Str. Gligor Alexandrescu 28. d e 9-11-ig. 4904

CSAK jobb mindenek (egész napra bejáró) felvétetik Jelentkezni lehet hétfőn Str. Brancovici 1. I. emelet. 4903

FEHÉRNEMŰ javító vagy ui munkát háznál vagy otthon a legjutányosabban vállalkozó Özv. Lázár Ábrahámné. Str. Alexandru Gavra 4 4901

FIATAL urileány idősebb urihölgy vagy házaspárnál mint házikisasszony elhelyezést keres Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4889

LAKÁS.

HAROMSZOBÁS uccai lakás azonnalra kiadó. Str. Dr. Romul Velicu No. 19.

Különbejáratu butorozott szoba, fűrdőszobával kiadó, esetleg ellátással. - Ugyanott egy-két szerény fiatalember részére különbejáratu butorozott szoba kiadó teljes ellátással. Bul. Carol 81. I. emelet. 4718

GYÖNYÖRŰ ötszoba fűrdőszobás villa alapincézve 2 hold gyümölcsös azonnal kiadó. Érdeklődni Nagyszabeni Ált. Takpt. aradi fiókiánál 4898

HOSZPODÁR

Str. Stroiescu 13. Uzet: Str. Eminescu.

KÉTSZOBÁS, előszobás, fűrdőszobás, parkettás lakás azonnalra kiadó. Strada Cosbuc 1. 4929

KETTŐ és HÁROM szobás uccai lakás parkettás, fűrdőszobás azonnal kiadó. Str. Teodor Ciontea 24. 4900

KÉTSZOBÁS udvari lakás mellékheyliséggel kiadó. Egy rövid kereszturos zongora eladó Cim: Sándor Ferenc könyvkereskedés. 4890

Május 1-re 6 szobás lakás kiadó S.r. Dumbrava Rosie 38. Érdeklődni ugyanott Muresan-nál. 4859

VÉTEL ÉS ELADÁS.

IGEN SZÉP fűstölt tölgy-ebédő azonnal olcsón eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Nemes gyümölcsfák, korán termő alacsony örsü almák és egyéb fajok dr. Boros Beni uradalmi falkolójából eladók. Arad-Séga, Str. Brancoveanu 18. 4827

KHVESÉT használt Underwood írógépet megvetelre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 4749

Adóbonom van eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4910

Csanádi Takarékpénztár betétkönyvet veszek, nu-zonhárom százalékkal. Részvényekre nem reflektálok. Ajánlatokat betétkönyv nagyságának megjelölésével „Készpénz” jeigere az Aradi Közlöny kiadójába. 4911

Varrógépeket, írógépeket, ezüstös: sürgősen keresünk megvetelre. Comissio, Dacia kávéház mellett. 4925

Eladó: 430x330 keleti perzsaszőnyeg, 4 1/2 mtr. keleti futó szép haza perzsa öszekötők, ebédők, uriszoba háló, dísz-tárgyak, gyapjufonal, stb. Zalogtár-nyakra a legmagasabb költséget a velünk összeállításban álló timisoarai zálogház folyósít. hosszabbításokat olcsón vállalunk. Veszünk készpénzért aranyat, ezüstöt, hálószobákat, szőnyeret, ebédőket. „ARS” bizom. üzlet, Str. Eminescu 30., Otutay-palota. 4913

HAZANKBAN a legerterjedtebb nemesített gyümölcsfák, folyton virágzó rózsá uidozások, nagygyümölcsű földieper, ribizske, poszméte, orökké termő málna, díszokrok, növényi és alkalmi csokrok, virágkosarak, mindenkor a legolcsóbban szerezhető be Papp Lajos iskola- és műkertészeti telepen, Str. Teodor Serb 27. szám. 4917

EGY kitünő Meidlingeni kályha Schäffer lakatosmesternél eladó Str. Consistoriului. 4891

NYITOTT Buick autó kifogástalan állapotban sürgősen eladó Ugyanott egy fehér gyermekágy matraccal eladó Cim: Láng, Piata Avram Iancu 1. 4894

Aranyat, ezüstöt legmagasabb áron veszünk. COMISSIO biz. üzle. Bul. Reg. Maria 13 4640

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Haász-iroda

Lakás ugyanott.

Arad, Str. Eminescu 20-22.

Olcsó ingatlanajánlat.

Belváros aszfaltozott uccájában legszébb magánház 4 parkettás szobás, fűrdőszobás lakással, zárt folyosóval, cserépkályhával, 400 négyzetöles gyümölcsös és parkkal, 550.000 leiert.

Belvárosban piactér mellett emeletes, masszív, teljesen alapincézett ház 4 lakással, fűrdőszobákkal - részben parkettás - 875 000 leiert.

Városi kávéházhoz egészen közel magasságföldszintes ház 5 lakással - részben parkettás, fűrdőszobás - 430.000 leiert Piata Luptei iskola közelében adómentes magánház 2 szobás lakással, gazdasági udvarral gyümölcsöskerttel, 120 ezer leiert.

Belváros aszfaltozott uccájában 12 lakásos, masszív bérház, mind fűrdőszobával, 10 százalékos jövedelemmel, 1 millió 400 000 leiert.

Törvényszék közelében 17 évig adómentes 4 lakásos emeletes ház, 1 millió 250 000 leiert

Piactérhez egészen közel két uccára nyíló 4 lakásos, masszív ház, 165.000 L.

Katolikus gimnázium közelében teljesen adómentes ház 2 lakással, fűrdőszobával, üzlettel, 375 000 leiert

Főtéren emeletes ház 16 lakással és üzletekkel 2.200.000 leiert.

Belvárosban és közelében és a Bulev Carolon adómentes villák 200-250-300-350-400-600-750 ezer leiert.

Belvárosi emeletes ház 4 drb. lakással, fűrdőszobákkal, 700.000 leiert

Belvárosi legszébb emeletes ház 4 drb parkettás, fűrdőszobás és 1 kisebb lakással, 1.250 000 leiert

5 drb. ház nagyforgalmu fűszerüzlettel, italméréssel, lakással, 180-250-320-350-375 000 leiert

Mezővárosban egyedülálló nagy malom 30 vagon évi jövedelemmel 6 vagonért, kellő garancia mellett örökbérlésre kiadó.

Vasut táján két uccára nyíló, 15 lakásos, nagy bérház 650.000 leiert

Belvárosban, két uccára nyíló ut ház 7 lakással, vízvezetékkel, 520 000 leiert.

Fentiekon kívül a főtéren és a város összes uccájában bér-, magánházak 100 ezer leitől 6 millió lejes árakig. Arad-hegytől 2-10 holdas szőlők kólával és felszereléssel Aradon és vidéken több jóforgalmu fűszerüzlet házzal, eladó. 4899

OKTATÁS

NÉMETET, FRANCIÁT biztos sikerrel, olcsón tanít Puv Leonka, Str. Consistoriului 7. II. em. 4790

Román tanítónő román órát adna. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4917

INGATLAN.

Belvárosi ház végig alapincézve, 2 szobás, fűrdőszobás, 1 szobás lakással, víz, shone és raktárhelyiséggel, szabadkészből eladó. Cim: Str. Ce. Kpi 7. 4813

FÖTERI kisebb bérház nagyon olcsón eladó, közvetítők kizárásával, Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4919

ÜZLETEK.

Darálómalom, 10 éve fenálló, biztos megjelöltést nyújtó, lakóházzal, betegség miatt áron alul eladó. Calea Radnei 147. 1909

A VÁROS központjában levő vendéglő-bodega eladó Érdeklődni az Aradi Közlöny kiadójában. 4902

JÓLJÖVEDELMEZŐ iparüzem bővítéséhez tőkével rendelkező közreműködő társat keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában 4905

Evtizedek óta fenálló igen jóforgalmu örlő-daráló-malom helyiség bérbeadó. Bővebbet: Agentura Generala A. G. Arad, Bul. Reg. Ferd. 49. 4922

Téli kabátokat szörme gallerral és diszettel tisztít KNAAPP 4438

Str. I. Bratianu 11. modernül berendezett váll-lata Str. Ep. Radu 10